

PRENSA VALENCIANA

CATALEC BIBLIOGRAFIC
DE LA
PRENSA VALENCIANA

ESCRITA EN NOSTRA LENGUA Y PUBLICADA EN
VALENCIA, POBLES DE LA PROVINCIA I PER LES
COLONIES VALENCIANES EN MADRIT, BARCELO-
NA, ZARAGOÇA I REPUBLICUES AMERICANES

1586 - 1927

PER

JOSEP NAVARRO CABANES

PERIODISTE

~~~~~

Esta obra guanyá 'l premit
del Ajuntament de Valencia en los Joos Florals
de Lo Rat Penat de 1927

~~~~~

1928

Editorial "Diario de Valencia,"
Trinquete de Caballeros, 14

PRÒLEC

Encara que a València li correspon l'alt prestigi d'haver imprés en 1474 «les obres o troves», primer llibre ixit de les premses espanyoles, en asó de periódics aná un poc retrasá per les dificultats que els governs posaven pera el naiximent de tota publicació periódica. Per aixó en un principi nostres escriptors se contentaen en publicar fulles i més fulles que sols requerien l'aprobació previa de les autoritats civils i eclesiástiques.

No naixqué el periódic en totes les característiques que hui te, ni tenia l'importancia que hui li se dona. Els germens periodistics es reduixen a imprimir cartes i relacions noticieres que venien de fora i que desde molt avans corrien manuscrites de ma en ma.

Fon el primer intent de periódic en València (escrit en castellá) la publicació de una de les cartes de Hernán Cortés al Emperador. Tenia interés Carles V de que les heroicitats de nostres conqueridors en terres del Nou Mon s'escamparen pronte i arrivaren a tots els pobles, pera prestigi d'Espanya i gloria de les armes. En varies capitals, i entre elles València, s'imprimiren (así la «Quarta relación») en 1525, per Jorge Costilla al carrer de la Verge de Gracia, segons pareix tenia els tallers.

La fulla valenciana escrita en nostra llengua no l'encontrem fins l'any 1586 en que mestre Gaspar Guerau de Montmajor escrigué la «Breu descripció dels mestres que anaren a besar les mans de sa magestat del Rey D. Phelipp. Al Real de la ciutat de València a 8 de febrer» en que fea la crítica més violenta, no sols dels que anaren al besamá, sino dels que no a naren.

Dasta 1638 no 'n veem atra que la «Crida de la processó y festes del gloriós bisbe y mártir Sent Dionís».

Entrat ya el segle XVIII, Carles Ros, el notari, es el mantenedor d' esta clase de publicacions y a sa ploma son degudes moltes d' elles, aixi com atres trevalls de lliteratura popular. D' alguna d' elles es feren varies edicions que han arriuat a nostres dies.

Casi totes estes fulles donen noticies (condició pera ser incloses en este trevall) de guerres i conquestes; arriuada de reliquies de Sants, beatificacions de valencians, inauguració d' Esglesies, espulsió de moriscs, lluites en Berberia i Portugal, festes reales, proclamació de reis, casaments, naiximents, morts de persones de les families reinants, festes religioses de tota mena, aparegudes de «cometes», inundacions, crítica de costums, etc.

A fins del segle XVIII es caractericen estes fulles per els noms dels personges que intervenen en les conversacions: Sento el d' Albal, Cento el formal, Tito Bufalampolla, Sento l' escolá, Pep del Horta; Cosme i Nadal, Gori i Polsereta, Chimo el gros, el tío Joan Senén, Cosme Nespla, Badoro, Jaumet, el Rull de Paiporta, Albudeca, Coll de Barral, Vadoro el Cert, Sento el Roig, Badoc, i altres mes. Alguns d' estos personages populars apareixen en moltes fulles, lo que donen a éstes títul de periódic; aixis com alguns d' estos trevalls tenen varies parts, que van iniciant la numeració periódica de les publicacions modernes. Es a dir, que les traves de les autoritats no consentien mes que en determinat cas el privilegi de publicar un periódic; pero els llegidors i els autors sentien la necessitat i anaven buscant fer periódic com podien.

El viage de Carles IV i familia a Valencia produí molta lliteratura d' esta clase, i al arriuar l' any 1808 no cal dir que totes estes fulles eren diatrives contra Napoleón i els seus soldalts.

Les conversacions que tingueren Saro Perrenque i el Doctor Cudol pareixen un verdader periódic, tot lo que les lleix consentien. Esta publicació tingué tres époques: patriótica, constitucional i absolutista, encara que tal volta l' última no fora escrita per Manuel Sivera, el Semolero, autor de les dos primeres époques.

Els primers periódics, definits, en carácter modern, de títol constant i numeració, son de 1820, una volta proclamada la

Constitució en que havia llibertad d'Imprenta. Tots pasaren com un llamp per l' estadi de la premsa valenciana casi sense deixar rastre d'ells.

En 1837, en plena Constitució aparegué «El Mole», publicació periódica de titol constant, numeració i paginació correlativa per volums. Es son director Josep Maria Bonilla de idees lliberals primer, republicanas endespués, tingué una vida molt irregular. Es publicá en 6 épocas fins l'any 1870.

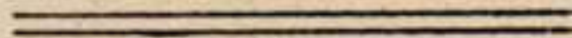
El periodisme valenciá es dividix en tres clases ben definides: el satíric, de política local i costums, ingenios, humorístic; el lliterari-históric, seriós, de política valencianista saonada; i el bilingüe, chavacá, d'idees avançades i notes sicalíptiques a tot past.

Un balanç formalment nos donaria una trista realitat dels periódics escrits en nostra llengua. Junt als que honren a la Patria per sos treballs científics, historics i lliteraris, apareix una colla de gent jove que usa el valenciá pera desgracia nostra.

L' intelectualitat valenciana de tots els ordens ha col·laborat en els periódics nostres junt a la joventud plena de il·lusions poca formalitat. A uns i altres se deu que no s' haja perdut la dolça llengua dels nostres pares.

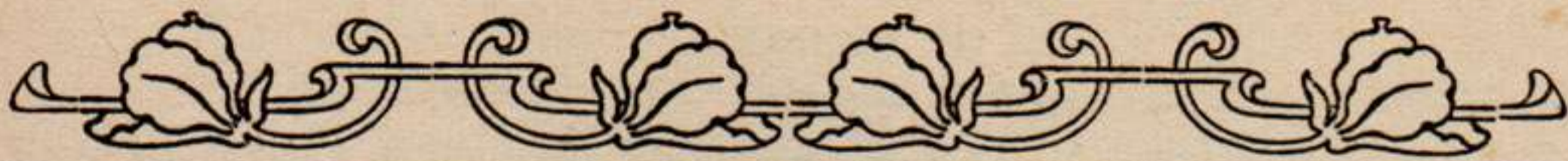
Havem de fer constar que prescindim en esta relació de tot imprés que pasa de 50 págines i dels manuscrits que no tenim noticia de haverse imprés.

No podem fer punt sinse donar les més expresives gracias als quefes i personal subaltern de les Biblioteques públiques, aixi com als propietaris de les privades per les facilitats que nos han donat pera regirarles i pendre notes per a fer este treball.

1586

I. H. S.—Breu descripció del mestres que anaren a besar les mans a sa magestat del Rey D. Phelipp. Al Real de la Ciutat de Valencia, a 8 de febrer any 1586.

En la copia d' este ms. que tenia Mayans es diu que esta «descripcio» fon impresa en Valencia per el Dr Virués. El Sr. Serrano Morales en el «Diccionario de las Imprentas» diu que no 's coneix ningun eixemplar i dupta de que fora impresa.

Fouché Delbosch publicá la copia de Mayans en la «Revue Hispanique», vol. 34, any 1915, en el titul «Breu Descripció dels mestres de Valencia que anaren a besar les mans a la magestat del rei D. Felip, segon de aquest nom, en lo primer de febrer del any mil cinchcents huitanta sis feta per lo venerable mestre Gaspar Gueran de Montmajor». És feu tirada a part.

Este original te moltes diferencies del que 's conserva en la Bib. de la Universitat de Valencia, del cual diu el señor Gutiérrez del Caño en son «Catálogo de Manuscritos», que es el primitiu.

Escomensa aixina esta satira per le que son autor fon procesat i empresonat.

Yo mestre Grau
a qui mes plau
ser lo bochi
del Rey pasdú
y lo fiscal
pera dir mal

vul de mondit
dexar escrit
lo besamans
quels mestres vans
an fet al Rey
per que en la ley
en que yo vixch
dest modo en reixch
riurem de tot
y dir un mot
del mes agut
del corral brut...

A continuació fa relació dels que anaren al besamans, fent fsga de tots. Té una segona part en la que parla dels que no anaren a besarli-le ma al Rey.

L' original de l' Universitat té 12 pags. en quart ms. a dos columnes.

Bib. Universitaria.—Ms.

1638

Crida de la processo y festes del glorios bisbe y martir Sent Dionis, del any Mil siscents trenta huit, fi de quart centenar de anys de la Conquesta de la present ciutat de Valencia. Manada fer y publicar per los Justicia y Jurats de la dita Ciutat (Escut de Valencia). En Valencia. Per Juan Batiste Marçal, Impresor de dita Ciutat, prop de S. Mart. M.DCXXXVIII.

8 pags. en quart.

Bib. Ajuntament 1638.

1639

Copia de vna carta que ha escrit lo Doctor Gregori Prats en Perpinya. Ahon es dona raho de la entrada del Francés en lo Comptat de Roselló y de lo que fins ara ha succedihit. (S. l. i. n. a.)

8 pags en quart.

El estar escrita en nostra llengua nos fa creure que serà valenciana esta fulla si no es de Catalunya.

Bib. Ajuntament (Dr. Barberá).

1656

Relacio de la festa que feu la Illustre Parrochia del glorios Apostol S. Thomas de la present ciutat de Valencia en lo día de la traslació del Santisim Sacrament (sia alabat pera sempre) a la capella nova de Na. Sa. de la Pietat a 23 de Abril 1656, per Joseph Aragonés, notari syndich de dita Illustre Parrochia

Al fi: Se acaba de estampar esta Relació en Valencia, día IX del mes de Octubre del any M.CM.XIII. dia del glorios San Dionis en casa dels fills de len Francesch Vives Mora, carrer de Hernán Cortés, número 6. L+D.

19 pagues + 1 en blanc, en quart.

Esta edicio se publicá en «La Iglesia Parroquial de Santo Tomás» d' En Josep. Sanchis Sivera de la qu' es feu tirá a part. qu' es la descrita. Ignore si en el segle XVII, quant s' escrigue, seria imprentada.

Bib. F. Carreres Vallo.

1698

El succes per haver furtat lo Globo de la Iglesia de Sent Dcmingo.

Interlocutors: La Notaria. La medicina.

Valencia. 1698.

8 pags. en quart.

Desconeixc la primera edició d' este colouqui en vers.

Fon reproduit per «La Revista de Valencia», en primer de Mars. 1882 pags. 181-185.

1719

Romans y coloqui nou en que es declara el gran chasco que han tingut els Pepos del Orta en la bona venda de la fulla del om y en la de la morera en este any 1719.

Valencia (s. i.).

4 pags. en quart.

Text en vers. de Carlos Ros.

Citat per el doctor Faustino Barberá en son obra biogràfica de Carlos Ros.

Bib. Municipal (Dr. Barberá).

1720

Joyes, y premis que ofereix la molt ilustre, noble, magnífica y sempre líeal ciutat de Valencia, en les Festes, y Processó del Quint Centenar de anys que celebra de la Conquesta de dita Ciutat. (Escut de Val.)

(S. l. a n i) (Valencia 1720).

Fulla en foli impres per una cara.

Citada per D. S. Carreres.

Arxiu Municipal. Llibre de pregóns. 11xx.

1728

Altre coloqui en que se declaren algunes de les moltes virtuts dels valencians, y sels dona a entendre als Pepos que están molt contents de haver engañat als de Valencia en la fulla, com se feu lo coloqui no mes per ferlos botsar los dinés que han tret; y que son ells los engañats, y un cas molt gracios que pasá en un poblet com o vora lo curios lector—Compost per Basiliet y escrit per lo mateix doctor de secá que compongué lo primer. En este any de 1728 (s. i.), Valencia 1728?

4 pags en quart a 2 col. text en vers.

Segurament es son autor Carlos Ros. No sabem si el primer col·loqui a qui aludix este es el publicat en 1719 del mateix asunt, o fa referencia a atre d' este any 1728 no citat per els seus biografes. En la capsalera dos gravat de cavaller y senyora de distint tamany.

Bib. Municipal (Dr. Barberá).

1734

Golochi nou, curios y entretengut hon se referix la explicació de les Dances, Misteris, Agules y altres coses exquisites, tocants a la gran Festa del Corpus ques fa en Valencia dignes de tot apreu.—Compost per Carlos Ros Notari Apostolich.—Interloquents. Lluch-Blas-Pau-Un Notari.

(S. l. i. n. a.) (Valencia 1734.)

En el preambul se dona la filiació dels personages del dialecte qu' escomença:

Lluch.—Not pareix Blay, que les Roques
en si causen magestat?...

Coneixem les siguients edicions

1750, per Benet Monfort.

1772. Du este peu: Ab llicencia, en Valencia, tercer bolta, en la Emprenta Salvador Fauli hon se trovará, junt al Real Col·legi de Corpus Christi. Any 1772.

A fins del segle XVIII publicá atra edició Miguel Estevan.

En el segle XIX fon reimpressa per varies cases i en algun periodíc.

La primera edicio es de 8 pags. en quart, a 2 columnes.

Bib. Municipal (Dr. Barberá).

1738

Romans nou, gracios y entretengut en ques declara la rinya, junta y delliberació quels Toros acordaren inme-

diatos a la Torada, ans de partir para Valencia, para la correguda del díes 13, 14 y 15 deste mes de Octubre y present any de 1738 en que esta ilustre Ciutat celebra lo segle V de la gloriosa Conquista; y entre altres festives demostracions (a excepcio de la del Cult Divi) ha dispost fer segona correguda de Toros Reals, ab asistencia de Tribunals, en publich, en la Plaça del Mercat, com vorá el curiós. Dictat per una musa Laperá. (Vinyeta que representa un toro embestint a un home.)

Al fi: Ab llicencia del Superior, en Valencia. (S. a. n. i.) (1738.)

4 pags. en quart a 2 columnes.

Text en vers, de Carlos Ros

Este romans ha segut reproduit en l' obra del doctor Barberá referent a Carlos Ros.

Bib. Municipal (Dr. Barberá).

1741

Nova y gustosa relació, jocos y divertit romanç en que es veu lo Corro de Toros en la Plaza de Sant Domingo de esta ciudad de Valencia en lo dia 11 de Setembre de este present any de 1741.—Preguntes de un Corbellot y respos-tes del autor. (Vinyeta del toro embestit a un home.) Segon paper. (S. l. i n. a.) (Valencia 1741.)

4 pags. en quart a 2 col. Text en vers.

Autor, Carlos Ros. Es supon que tendria primera part, que no he vist.

Este romanç ha sigut reproduit en l' obra citada del Dr. Barberá.

Bib. Municipal (Dr. Barberá).

1743

Recitado en Duo, en que sense solfes es pondera algo de la Vida y Miracles de Sant Pere Pasqual de Valencia, en

les Festes que se fan en esta Ciutat, per el arribo de la seua Santa Reliquia.

(S. l. i. n. a.)

10 pag. en quart a 2 col (l' ultima en blanc).

Bib. Carreres Vallo.

Relacio de un llaurador al Rector del seu Poble, de les Festes que se han fet en Valencia per el arribo de la Reliquia de son Fill Sant Pere Pasqual, este present any de 1743.

S. i. (Valencia, 1743.)

16 pags. en quart a 2 col.

Al fi diu: «Se hallará este Coloquio, junto con el primero (Recitado en duo), en la Portería de la Merced.»

Bib. Municipal (Serrano Morales).

1744

Relacio burlesca que cert llaurador li fa al retor del Seu poble, sobre els discursos que ha oit en Valencia per lo cometa que apareix en lo cel desde ultims de Janer daquest any 1744.—D. L. M. L. (De la musa Lápera), pseudónim de Carlos Ros, l' autor.

(S. l. i. n. a.) (Valencia 1744.)

4 pags. en quart, l' ultima en blanc.

Bib. Municipal (Dr. Barberá).

1746

Coloqui entretengut que entre quatre llauradors vehins dels quatre quartells del horta de Valencia, cascu del seu, s' han dispost pera la celebració dels felius 33 anys que dijosament cumplir lo día 23 de Setembre del corrent 1746 Nostron Rey y Senyor Monarca Don Fernando Seixt, que veu guart en sa major Grandea D. L. M. L. Persones. Roch, vehi del quartell de Campanar; Blay, vehi del quartell de Benimaclet; Pau, vehi del quartell de Patraix.

(Al fi) Con licencia. En Valencia: En la Imprenta de Gerónimo Conejos, enfrente de San Martín (S. a.).

Romanç original de Carlos Ros.

8 pags. en quart a 2 col.

Citat per Genovés «Catalec de obres... en llengua valenciana» i per Llombart «Los Fills de la Morta-viva».

Colequi nou, gracias y entretengut hon se referixen les Festes celebrades en la Ciutat de Valencia a la Proclamació de Son Rey y Senyor, nostron Ferrando Sext, que Deu guard, en los días 19, 20 y 21 Dagost del present any 1746.—Persones: Cento, Basiano, Gori, Retor.

Al fi: Con licencia. En Valencia, en la Imprenta de Gerónimo Conejos, enfrente de San Martín. Se hallará en el Mercado, junto a la Puerta nueva (1746).

8 pags. en quart, l'ultima en blanc. Text en prosa y al acabar una «décima d' elogi a Ferran VI».—Autor Carlos Ros.

Bib. Municipal (Serrano Morales).

Romans gracias y entretengut hon se resiten els jascos y perdua que' ls llauradors han tengut en lo present any 1746 per aver simplement desconfiat de la anyada de la seda y no avivar la llabor dels cuchs acostumbadas pera que 'ls servixca d' escarment y altra volta esmenen lo que ara han errat. Any 1746. D. L. M. L. (en el text dos gravats sinse relacio en lo escrit).

Al fi: Ab llicencia; imprenta de Cosme Granja y Agustín Laborda.

4 pags. en quart a 2 col.—Text en vers.—Autor, Carlos Ros.

Bib. Municipal (Dr. Barberá).

✱ **Relació** de la Proclamació de la Ciutat de Valencia a Don Fernando Sexto, en son Rey natural, contada per un Llaurador del Horta a sons germans, y seus.

(Al fi). Con licencia. En Valencia, en la Imprenta de Cosme Granja y Agustín Laborda. (S. a.)

(1746).

4 pags. en quart. a 2 col.

Bib. Municipal.—848.

1752

Romanç entretengut sobre la correguda de bous en sarauells, quen les Festes de Beneyt Sent Roch, del Carrer de la «Corona» de la Ciutat de Valencia shan fet en los dies 21 y 22 del mes de Octubre del any 1752.

Escomença: «De Vulcá lo fill de valga...» i te en total 207 versos. Autor, Carlos Ros.

No sabem si fon impres. L' original manuscrit el te el doctor Barberá.

10 pags. en quart (1 en bl.).

Bib. Municipal. (Dr. Barberá).

1755

✠ **Romanç nou** de la correguda de «Baques» y «Bedells» féta en un camp, prop de la Zaydia, tocánt als Murs de Valencia, en los dies 22, 24, 25, 26, 29 y 30 de Setembre any 1755 hon graciosament se conta el sucés, pera entreindre el temps, apres de acomodada la panja de bona menjusa y such de raim (vinyeta tipográfica).

Al fi: Con licencia. En Valencia, en la Imprenta de Agustin Laborda, vive en la Bolsería.

4 pags. en quart a 2 col.

Bib. Municipal. (Dr. Barberá).

Coloqui graciós, entre els Gosos de la portalada del Convent de Sanct Domingo, de la Ciutat de Valencia y el Ràt-Penát questá damunt la Porta del Reál de dita Ciutat, hon se reciten (sols de pas) les Festes que shan dispost pera el día de Sanc Pere, a 29 de Juny 1755 celebrant la «Te cera Centuria» de la Canonizacio de Sanct Vicent Ferrer, fill y fillol de la eixpresada Ciutat. Sucei esta conversació, pochs dies ans de Sanct Joán, del propi mes de Juny, y any (gravat en fusta de Sant Vicent i als costats escuts de Valencia i de l' orde dominicá).

Al fi: Ab llicencia. En Valencia, en la Imprénta de Agosti Laborda, víu en la Bolsería. (S. a.)

4 pags. en quart a 2 columnes.

Bib. Municipal, núm. 6357.

Romans nou en lo qual se anuncien les festes que se han de celebrar en esta Ciutat de Valencia, de la tercera Centuria de la Canonisació del Anchel, Profeta y Apostolich Sen Vicent Ferrer, Fill de la mateixa y batechat en la Parroquial de Sent Esteve; que comensaran en 29 de Chufi de este present añ de 1755 (gravat del Sant).

Al fi: Impresso en Valencia con las licencias necesarias. Se hallará en el Horno de la Parreta junto a la Plazuela de San Bult. (S. a.)

4 pags. en quart a 2 col.

Bib. Municipal, núm. 6357.

Coloqui entre el engonari de la Llonja y el Dragó del Colegi, sobre les festes del Centenar de San Vicent.

Al fi: Imprénta de Joseph García. Se hallará en casa de Bernardo Francés, librero, en las cuatro esquinas de la calle de Zaragoza. Año 1755.

6 pags. en quart.

Text en vers, autor Carlos Ros.

Bib. Municipal. (Dr. Barberá).

Sentiments y aconhorts de Mon Senyor Lo Rat Pennat. Fresquets de hui, e chorrent sangh, expresats així tantan en este coloqui serio jocós que acaben de tindre ara mateix lo dit Mon Senyor Rat y el Galápago o Tortuga dels obrers de Vila de la Ciutat de Valencia al temps de passar la procesó del Centenar de la Canonizació de San Vicent Ferrer per davant lo Portal del Real en lo día 29 de Juny de 1755. Compost per un poeta rinconer juplamocs de les Brutases del Pindo, que habent savut per los ayres lo sucehit entre los dits animalets, el feu en un Santi-amen pera diversió del Publich.

Al fi: Con licencia. En Valencia. En la Imprénta de Josef García. (S. a.) Se hallará en la Librería de Bernardo Frances, a las quatro esquinas de la calle de Zaragoza, en

donde se hallarán también los tres Papeles en verso de la Fiesta de San Vicente Ferrer, en el tercer siglo de su Canonización. En el primero se da una relación verídica de toda la procesión. En el segundo se da noticia de todas luminarias y altares, y en el tercero, un Diario de todas las fiestas de la ciudad.

24 pags. en octau. Text en vers.

Bib. Municipal. (Dr. Barberá y Serrano Morales).

1759

Rahonament que fan quatre l'auradors del Horta de Valencia al Retor de la sua Població sobre haver vist la Funció y Processó del «Corpus» de esta ciutat en lo any passat 1758. En lo que hu de ells li llig lo Misteri del Rey Herodes o la Degolla, vulgarment dit. Compost per lo Escolá de la mateixa Població en este any 1759.

El veig anunciat en lo «Diario de Valencia» de primer de juny de 1795. Se venía a «real de vellón».

Atres edicions:

1772. Consta del Rahonament (pags. 1-2). Misteris del Rey Herodes vulgo la Degolla (3-11). Altre rahonament que fan el mateixos... sobre el Misteri de San Christofol (11-15). Misteri de San Christofol (15-16). Misteri de Adán y Eva (17-24). Al fi: Imprenta de Joseph i Thomas de Orga. 1772.

1800. Els dos rahonaments, per Miquel Estevan.

Bib. Universidad. (2.ª edi.)—V-60.

Coloqui jocós entre el bou dels carnicers y el lleó vulgarment dit de Almenara, en affunt de la Solemníssima Processó de Gracia, que feu la molt noble, lleal e Ilustre ciutat de Valencia per la goigofa defitjada Proclamació de noftron Catholich Clarísim Monarca Carlos Tercer, Rey de España (que Deu guarde) en lo día 29 de Septembre de 1759.

Valencia. Por Joseph Esteve Dolz. 1759.

Se inserta este Coloqui en la «Miscelanea de poesías», editá per el gremi de Cortants.

10 pags. en quart a 2 columnes.

Bib. Universidad. Ms. 580.

1763

Romans nou hon se recitan los trebálls de la gent pobre, per lo carer que shan posat en Valencia totes les cofes, y en especial lo menjatiu de modo que hui cofta el viure mes afanys. Efent e naqueft any 1763.

Al fi: En Valencia: en la Emprinta de Benet Monfort.
Any 1763.

4 pags. en quart a 2 col.

Bib. Ajuntament. (Dr. Barberá).

1767

Romans y Coloqui nou liarc y entretengut en lo que Gori Llaurador de Masamagrell, havent encontrat per lo camí al tornarsen de Valencia, a Sento, Llaurador de Albalat, li fa relació de part de les grans prevencions que seстан (fent) en la dita Ciutat pera la celebració de la gran festa del Centenar de la Celestial Reyna y Mare dels Desamparats en el presente any 1767 (grav. de la Verge dels Desamparats).

Al fi: En Valencia: En la Oficina de Salvador Fauli, año 1767.

8 pags. en quart. a 2 col.

Bib. F. Carreres Vallo.

✱ **Nova y gustosa noticia** de lo que susoirá en les nits del Centenar de la Verge dels Desamparats a tota senyoreta que bullga anar toba en son farandero posat, y la nova mantellina de mosolina (vinyeta tipográfica).

Al fi: Con las licencias necesarias: En Valencia. Por Salvador Fauli, año 1767.

4 pags. en quart a 2 col.

Bib. Municipal, núm. 6357.

Carta no vista: lletra huberta, combit cheneral y particular que fa Quelo el Roig de Albal, Net de la tia Rafela, a tota la Cort de Madrid pera que vinga a veure o

mirar ia gran festa Centenar de la Verche Amparadora ulant lo lluit que estará el País Valenciá dornat de els Pimpollos de las Valencianetes «a la ley», a expensa y costes de un Meche infieri, que fon qui el va traure de una enfermetat oculta. (Escut de Valencia.)

Al fi: Ab les llicencies necessaries. (S. l. i. n. a.) (Valencia 1767.)

4 pags. en quart a 2 col.

Bib. Carreres Vallo.

1772

Golcqui nou, curios y entretengut, hon se referixen la explicació de les Danses, Mysteris, Aguiles y altres coses esquisites, tocant a la gran festa del Corpus que fa en Valencia. dignes de tot apreu. Compost per Carlos Ros, Notari Apostólich.

Al fi: Ab llicencia: Impres en Valencia, tercer bolta en l' Emprinta de Salvador Fauli, hon fe trobará, junt al Real Collegi de Corpus Christi. Any 1772.

8 pags. en quart a 2 col.

Text en vers, dialogat. Interlocutors: Lluch, Blay, Pau y Un Notari.

Bib. Ajuntament. (Dr. Barberá).

1784

Asentats en terra Cento y Tito van referint tot lo que haurá en Valencia en estes reals festes, y Tito queda molt ansios de trobarse ya en elies.

Al fi: Ab llicencia: En Valencia, per Josep y Thomás de Orga. Plasa del Forn de S. Andreu. (S. a.)

8 pags. en quart a 2 col.

Text en vers, referents a les festes en laor del Rey Carles II per el feliu part de la Reina Na Luisa de Parma, que tingué una besoná.

Bib. Municipal. (Serrano Morales).

Conversacio joco-seria entre Cento el formal y Tito Bufalampolla, llaurador del Terme de Payporta sobre les grans Festes que a honor y voluntat de nostre Rey don Carlos Tercer y el serenísim Princip de Asturias (que Deu guard), salud cumplida de nostra amada Princesa y sanitat perfecta del señors Infantets Besons don Carlos y don Felip, dispon y fa a molt Ilustre y sempre Lleal ciutat de Valencia en lo gran día de la seua excelsa Patrona la Mare de Deu dels Desamparats.

Al fi: Ab llicencia. En Valencia, en la Emprinta de Joseph y Thomas de Orga. 1784.

4 pags. en quart.

Bib. Municipal. (Serrano Morales) 6325.

Relació curiosa entre Sento y Tito, que abent vengut a veure les grans festes que la molt Ilustre y sempre Leal Ciutat de Valencia feu en lo día tretce de Mach, a honor de Nostre Rey don Carlos Tercer y el Serenísim Princip de Asturias, que Deu guard salud cumplida de nostra amada Princesa y sanitat perfecta dels Señors Infantets Besons Don Carlos y Don Felip; com també después de tans gran (sic) Guerres, les Paus honroses en la Inglaterra. Se entornen ya a casa pasmats y referintse per lo camí tot quant han vist.

Al fi: Ab llicencia. En Valencia, por Josep Estevan, Plaza del Forr. de S. Andrés. (S. a.) (1784.)

8 pags. en quart a 2 col.

Bib. Municipal. (Serrano Morales) 6325.

Sento y Tito, llauradors honrats del Terme de Payporta, sentats y repantigats a la boreta de un marche, van referint alternativament tota la procesó de gracias que feu la Noble Ciutat de Valencia per lo feliz Part de la seua adorada doña Luisa de Parma, Real Princesa de la Católica España.

Al fi: Ab llicencia: En Valencia, per Chusep Estevan, Plasa del Forn de S. Andreu. (S. a.) (1784.)

8 pags. en quart a 2 col.

En l' última plana gravat de la medalla que s' acunya en este motiu.

Bib. Municipal. (Serrano Morales) 6325.

Coloqui nou sobre la bola, compost per lo chermá de Canelles, Fili' de Sento el Escolá.

(S. i. l. n. a.) (Valencia 1784.)

4 pags. en quart.

En febrer de 1784 vingue a Valencia un francés que li dien Bouch, el cual en l' hort de Pontons, davant de gent escullida, va fer volar un budell de bou ple de aire enrarit (mes de febrer) y en el mes siguent feu pujar un «glovo» i penjat a ell una gavia, en un gat viu, que feu el viaje en tota felicitat. Este segon ensaig tingué lloc en un hort del carrer de Quart i el «glovo» aná a parar al Convent de la Esperança. A estes primeres proves d' Aviacio es referix el Coloqui citat per el senyor Carreres.

Bib, En Vicent Lassala.

Segona part ahon se referix el modo de com perden lo temps homens y dones per anar a veure la Bola.

Al fi: En Valencia: Per Chusep Esteve. Plasa del Forn de S. Andreu. Añ 1784.

4 pags. en quart a 2 col.

Citá per el Sr. Carreres, obra dita. No tinc referencies de la primera part.

Bib. D. Vicent Lassala.

✠ **Relació crítica** de un Pepo del Horta, havent vingut de servir al Rey...

Al fi: Con licencia, en Valencia: Por Joseph y Thomas de Orga. Añ 1784.

4 pags. en quart a 2 col. Text en vers.

Bib. Ajuntament. (Dr. Barberá).

1789

Relacio de la magnifica dotacio de orfanes, y altres caritats que feu el Ilustrissim y Excelentisim Señor Arzobispo de Valencia en motiu de la Real Proclamació del Rey Nostre Señor Carlos Quart, que Deu guarde.

Al fi: Ab llicencies: En Valencia, per Jusep Esteve, Plasa del Forn de San Andreu, Any 1789.

4 pags. en quart a 2 col.

Cita por el señor Carreres, obra dita.

Bib. D. Vicent Lassala.

Coloqui nou en que es referix lo viatge que feu Tito Bufalampolla a la Villa y Cort de Madrid, ahon se encontrá en les Festes de la Proclamació del Señor Rey Don Carlos Quart (que Deu quart), les que li contá al seu amic Sento el Formal y este li entera dels preparatius que se están fen en esta M. N. L. y Fidelísima Ciudat de Valencia en ocasió de haverse de celebrar dita Real Proclamacio en los dies 13 14 y 15 del mes de febrer de este any 1789. Primera part.

Al fi: Valencia. Ab les llicencies necesaries. Per Marti Peris. Any 1789.

7 pags. + 1 en blanc, en quart, a 2 col.

Hi ha atra edicio de la primera part impresa per Salvador Fauli. 8 pags, en quart.

Este Coloqui tingué tan gran exit que se li anyadiren tres parts mes, que son:

— + Coloqui nou en que Tito Bufalampolla y Sento el Formal referixen els jascos que han tengut els Forasters, y els de la Terra, per haberse allargat les festes de la Real Proclamació del Senyor Rey Don Carlos Quart (que Deu quart) als dies 19, 20 y 21 del corrent Febrer; y fan una descripció dels adornos y altars de la bolta de la Procesó.— Segon part.

En Valencia: Ab les llicencies necesaries. Per Salvador Fauli Any 1789.

12 pags. en quart a 2 col.

---Coloqui nou en que Tito Bufalampolla y Sento el Formal referixen la Real Proclamació que feu la M. N. L. y F. Ciutat de Valencia del Rey N. Senyor Don Carlos Quart (que Deu quart), la vesprada del 19 del corrent febrer; conten les Llumenaries y la Funció dels Blanquers en la Plasa de Sent Domingo.—Tercera part.

En Valencia: Ab les llicencies: Per Salvador Fauli. Any 1789.

8 pags. en quart a 2 col.

---Coloqui nou en que Tito Bufalampolla y Sento el

Formal contenen la Maestranza que es feu el 20 de Febrer de este any 1789 en Valencia, y la Procesó de gracias que es celebra el 21 del mateix, ab motiu de haber pujat al Trono d' Espanya el Senyor Don Carlos Quart (que Deu quart).—Quarta y ultima part.

En Valencia. Ab les llicencies. Per Martí Peris.
Any 1789.

16 pags. en quart a 2 col.

En este coloqui, per el nom dels protagonistes y per la divisió en parts s' inicia el titul constant i la numeracio que posteriorment tingueren els periodics.

Bib. Universitaria.—V-271.

Relacio critica o coloqui que un Pepo del Horta, habent vengut de servir al Rey en estes campanyes fa als valencians de modo, en esta Primera part.—De Pepó Canelles.

(S. l. a. n. i.) (Valencia 1789?)

4 pags. en quart a 2 col.

La segon part diu aixi:

—Prudent rahonament que fa Pepó Canelles a les Dames de «escalera abaxo» demostrantles los perjuins de les sehues modes. Segona part.

Al fi: Ab llicencia. En Valencia, per la Viuda de Agustín Laborda, en la Bolsería, casa número 18. (S. a.)

4 pags. en quart a 2 col. Text en vers.

Bib. Universitaria.—V-271.

1793

✠ **En obsequi dels voluntaris** honrats del Estat del Reyne de Valencia: y de son dignisim Capitan y autor lo Excm. Sr. Duc de la Roca.—Rahonament.—1.ª y 2.ª part.

Al fi: Imprimase: Camacho. (S. l. i. n. a)

(Valencia 1793.) El censor de imprenta de Valencia en esta epoca era Camacho, y el escrit es una exitacio a pendre les armes contra el francesos de la Revolucio

8 pags. en quart a 2 col.

Bib. Ajuntament. (Dr. Barberá).

1794

Rahonament entre Cosme y Nadal

Se publicaren tres conversacions entre estos personages, la última en 25 de Octubre de 1794.

Trataven de la revista de cinc companyes de Cavalleria de Voluntaris honrats, feta el 12 de Octubre.

Imprenta del Diario.

No he vist este Rahonament; pero esta anunciat en les columnes del «Diario de Valencia» de dit any.

1796

✠ **Rahonament entre Gori**, llaurador de Burjasot, y Polseretes, de Benimamet, en el que donen conte de les Funcions de les Llumenaries y «Te Deum» que en los dies 5, 6 y 7 de Novembre de este any 1796 se feren en esta Ciutat per haver el día 28 de Octubre aplegat la noticia de haberse Beatificat en Roma lo día 18 de Setembre el Illustrisim y Excelentisim Senyor Don Joan de Ribera, Patriarca de Antioquia, Arquebisbe y Virrey de Valencia.

Ai fi: En llicencia: Valencia: Per Miquel Estevan, junt al Hospital de pobres Estudiants, ahon se trobará a la venta.

8 pags. en quart a 2 col.

Citat per el Sr. Carreres. Obra nomenada.

Bib. F. Carreres Vallo.

1797

✠ **Rahonament entre Tito Bufalampolla** y Sento el «Formal», Llauradors de la Horta de Valencia, en que después de donar conte aquell de haver servit al Rey, fan una descripció de las prevencions que esta molt N. L. y Fidelíssima Ciutat de Valencia fa pera les festes de la Beatificació

del Excelentísim e Ilustrísim Senyor Don Joan de Ribera, Patriarca de Antioquia, Arquebisbe y Virrey de Valencia, pera el día 26, 27 y 28 de Agost de este any 1797.

Al peu: Imprimase: Llanas.—En Valencia: Per Miquel Estevan y Cervera, junt al Hospital de pobres Estudiant's. Any 1797.

8 pags. en quart a 2 col, sense paginació.

—**Sento el Formal y Tito Bufalampolla** van a correr la Bolta de la Procesó y fan una descripció de tot quant ya en ella, tan de Altars y Arcs, com dels demes adornos de la Carrera.

Al fi: Per Miquel Estevan Cervera. Añ 1797.

8 pags. en quart a 2 col.

Bib. Universitaria. V. (en dos relacions).

✱ **Tito Bufalampolla** y Sento el Formal habent oir llegir el Rahonament del Pardal Sisó y el Dragó del Colegi, determina aquell anar a Sent Joan a fi de averiguar si el dit «Sisó» li respondrá a la pregunta que vol ferli, y en efecte, dona conte de lo que susoi quant torná al puerto del Campanil y altres coses tan curioses com veridiques, que vorá el curios que llegirá esta «Segona part».

Al fi: En Valencia, por Miquel Estevan. (S. a.)

4 pags. en quart a 2 col.

Bib. F. Carreres Vallo.

Rahonament entre Chimo el Gros, del Cami de Arran-capinos, y el Tio Joan Senen, de Patraix, ahon se referixen els motius que te la Ciutat de Valencia pera festejar al «Beato Joan de Ribera», patriarca de Antioquia, Archebisbe, Virrey y Capitá General de esta Ciutat y Regne, en celebritat de la sehua Beatificació, en les festes que se han de executar en los ultims del mes de Agost del present any mil sentsents noranta set; aixi mateix se fa conmemoració de les disposicions que fa esta magnifica Ciutat pera les dites festes.

Al fi: En Valencia: Ab les llicencies necesaries. En la Imprenta del «Diario». Año 1797.

4 pags. en quart a 2 col.

Segona part, en la que es referix com el tio Joan

Senent, de Patraix, habense entrat dins Valencia, al pasar junt al Mercat, encontrá al seu gran amigatjo Chimo el Gros, que ixia de omplir la bartola del Bodegó del Carrer de Madalenes, lo Dumenge pasat, entre huit y nou del mati; els que habent fet la primera estacio darrere de Sant Joan, se sentaren en lo banch dels aborrits, ahon canten els Cegos, y es referixen les sehues tragedies, y añadint lo que es dirá.

Al fi: En Valncia, ab les llicencies necesaries. En la Imprenta del «Diari». Any 1797.

4 pags. en quart a 2 col.

Estos rahonaments els cita el senyor Carreres, obra dita.

Bib. F. Carreres Vallo.

Descripció de les llumenaries que en honor del Beato Joan de Ribera. Fundador del Convent de Capuchinos de esta ciutat, se feren los dies 9, 10 y 11 de Setembre de este añ 1797, y demostració que «Pere Lligambé», Llaudador del Carrer de San Guiliem, fa de lo susoit en la elevacio de les boles iluminades que es tiraren ab lo demes que lletgira el que siga curios.

Al fi: Ab llicencia: En la Imprenta de Miquel Estevan.
4 pags. en quart a 2 col.

Bib. Municipal, núm. 3652

✱ **Rahonament y Coloqui nou** en que es manifesta el consell que tingueren el Tio Cosme Nespla, de Benifarraig, Badoro Rico-Paño, de Moncada, y Jaumet el Polinari, de Alfara, pera elegir el millor medi o arbitre de vindre a Valencia a veure les grans Festes del Beato Joan de Ribera; determinantse per comú dictamen no convenía pegarse de gorra en ningun puesto, per los jascos que peguen els Pixavins als Pepos de que es fa relació: y demes justs motius que se expliquen en este Paperet, segons vorá el curios Lector.

Al peu: En Llisensia. Impres en Valencia en la Imprenta de la Viuda de Agustí Laborda, en la Bolseria, casa número 18. Añ 1797.

4 pags. en quart.

Bib. Universitaria. Varios. (Serrano Morales).

✠ **Bando Cheneral**, carta circular o manifest a tot el orbe sobre les grans Festes que la sempre Illustre, Leal y Coronada Ciutat de Valencia va a fer en honor y gloria del Beato Juan de Ribera, Arzobispo y Virey de ella en los años mil sinçsents xixanta y huit; y asó sera en los dies vint y sis, vint y set y vint y huit del añ mil setsents noranta y set. Reynant Carlos Quart y María Luisa de Borbó; y el Sant Pare Pio sexto que el beatificá el dia dihuit del mes de Setembre del añ mil setsents noranta y sis.

Al peu: Imprimase: Llama.—En Valencia, Per Miquel Estevan y Cervera, junt al Hospital de pobres Estudiants. Any 1797.

4 pags. en quart a 2 col. Text en vers.

Bib. Universitaria.—Varios.

Naiximent, Vida, Testament y Mort del Gran Coloso de Rodas: Estátua magnífica que en la solemnitat de les festes del B. Juan de Ribera, Arquebisbe y Virrey de Valencia, construí el Cos de Botiguers de Especies de esta Ciutat en lo any 1797.

Al fi: Imprimase: Llamas.—En Valencia: Per Miquel Estevan y Cervera, junt al Hospital de pobres Estudiants. Any 1797.

4 pags. en quart a 2 col. Text en vers.

Bib. Universitaria.—Varios.

✠ **El Pardal «Sisó»** que está dalt del campanil de la Esglesia de Sent Joan, atarantat al veure la barahunda que es movia en la Plaza del Mercat ab motiu de les Festes de la beatificació del B. Juan de Ribera; y lo que es mes, veent els andamis que posaba el clero de Sent Joan, pensantse anaven a ferli una mala feta, prengué vol y es posa en una teulada de Colegi, de ahon divisá al Dragó.

Al peu: En Valencia: Por Miquel Estevan.

4 pags. en quart a 2 col. Text en vers.

Bib. Universitaria.—Varios.

Coloqui nou entre el so Masiá de Benifaraig (docte entre els Llauradors del seu poble), y Sento el del Forn, que se encontraren en lo carrer de la Mar, y después de los «cumplimientos», digueren aixina, poc mes o meñs.

Al fi: En Valencia, ab les licencies necesaries. En la Imprenta del «Diari». Any 1797.

4 pags. en quart a 2 col.

Es un suplement al «Diario de Valencia» del 23 d' Agost de dit any.

Bib. Universidad. Col. del «Diario».

1799

✱ **Breu relació** de la gran festa que se celebra a Nostre Señora y Reyna la Mare de Deu del Carme, en este añ 1799.

Al fi: En la Imprenta del «Diari».

4 pags. en quart a 2 col.

Citá per el señor Carreres.

Bib. D. Vicent Lassala.

1802

Rahonament entre el Rull de Payporta y Albudeca, Llauradors de la Horta de Valencia, en lo cual, después de referir els seus sucesos, tracten del Viaje dels Reys, Real comitiva y altres coses que llegira el curios.

Al peu: Ab llicencia. En Valencia, en la Empronta del «Diari».

4 pags. en quart. Text en vers.

---Segona part del Rahonament del Rull de Payporta, y Albudeca, Llaurador de la Horta de Valencia, en que manifesten moltes de les prevencions que estan fent en esta Ciutat pera la venguda de ses Magestats y Real Familia ab lo demás que llegirá el curios.

En la Empronta del «Diario».

4 pags. en quart.

---Tercer Rahonament del Rull de Payporta y Albudeca, y Coll de Barral, Llauradors que habent vengut este de Barcelona, ahon ha vist la venguda dels Principis de Nápoles y Reys de Etruria, conta als atres lo sosuit en

aquells dies y les Festes que han fet els catalans y algunes particularitats de esta Ciutat de Valencia, en les prevençions que es fan pera la vinguda del Reys.

Al peu: Imprimase: Cano Manuel.

S. i. (Imprenta del «Diario de Valencia»).

4 pags. en quart.

Bib. Universitaria. (Encuadernat en el «Diari» de dit any) la 1.ª part. Bib. Municipal, núm. 6326, 2.ª y 3.ª part.

✠ **En obsequi dels voluntaris** honrats del Estat del Reyne de Valencia y de son digne cap. y autor lo Excm. Señor Duc de la Roca.—Rahonament.

Al fin: Imprimatur: Camacho.

(S. l. i. n. a.) (Valencia 1802.)

8 pags. en quart a 2 col. Text dividit en dos parts, referent al viatge dels Reis.

Bib. Universitaria.—Varios.

Coloqui Gracios que tingueren Vadoro el Cert, de Paterna, Sento el Roig y Badoc el Guapo, de Benimamet, rahonant de la terciaria del Roig; y luego de les Festes que es van a fer en Valencia a la vinguda dels Reys.

Al peu: Ab llicensia; en Valencia, en la Emprinta del «Diari» (S. a.) (1802.)

4 pags. en quart, a 2 col. Text en vers.

Bib. Universitaria.—Varios.

Fábula Macarronica o consulta que han tingut El «Rat Penat» de Valencia en lo Lleó dels Blanquers, sobre certa disposició que juçga convenient pera mes solemniçar el arribo de les Magestats.—Bando general que el molt ilustre Rat Penat de Valencia dirig a tots los pobles de la sehua Horta.

Ab llicencia. En Valencia, en Lamprinta del «Diari». (S. a.) (1802.)

4 pags. en quart a 2 col. Text en vers.

Bib. Universitaria.—V-271

✠ **Valencia per sos Reys.** Relació dels adornos de la bolta y prevençions que feren en la vinguda de ses Magestats a esta Ciutat en 1802.—Segunda parte.—Memoria dels

obsequis fets per Valencia a sos Reys y Real familia en 1802.

Al fi: Ab llicencia, en Valencia, per la Viuda de Agusti Laborda, en la Bolseria.

8 pags en quart a 2 col.

Bib. Municipal, núm. 6326.

Discret rahonament queixa formal que fan contra el Micalet de la Seu, la Torre de Espioca y la Torre de Paterna, sobre la gran visita que este tingué en lo día 5 de Deembre a ies dos de la vesprada, hora que arribaren a visitarlo per veure y admirar tan magnífica obra y deliciosa vista, el Señor Rey Don Carlos Quart (que Deu guard) y el Señor Don Fernando de Borbó, Princip de Asturias, y els Señors Infants de España Don Carlos y Don Antonio.

Al fi: En Valencia; En la Imprenta de Miquel Estevan Cervera, Baxada de San Francisco. Año 1802

8 pags en quart a 2 col.

Este rahonament te una segon part que diu aixina.

—Segon rahonament entre el Rat-Penat de Valencia y el Micalet de la Seu, contra la queixa que li formen les Torres de Espioca y Paterna; derogant totes les proposicions que estes acrediten el seu dret y explicant els molts favors y preeminencias que l'ogren els vehins de esta ciutat del Micalet, com ho vorá el discret de este Coloqui.

Al fi: En Valncia: En la Imprenta de Miquel Estevan y Cervera, Baxada de San Francisco. Año 1802.

Se hallan de venta los dos Coloquios en los puestos del «Dirio» (sic) a quatro quartos por pliego.

8 pags. en quart a 2 col.

Eib. Municipal, núm. 6326, (1.ª part). Bib. F. Carreres Vallo, (segona part).

1808

Rahonament o coloqui nou que pasá en lo Mercat esperant los caballets, entre Tito Bufalampolla y Sento el Cabut, lo dumenge 11 de Setembre, en lo que se referix aquell tot lo que li ha susoit en los sinc mesos que no s' habien vist. Primera part.

* RAHONAMENT,

QUE FAN QUATRE LLAURADORS DE LA Horta de Valencia al Retor de la sua Poulació, sobre haver vist la Funció, y Processò del CORPOS de dita Ciutat, en lo any passat 1758. En lo que hu de ells li llig lo Misteri del Rey Herodes, ò de la Degolla, vulgarment dit.

Compost per lo Escola de la mateixa Població en est any 1759

INTERLOCUTORS.

El Retor. Cento. Quele. Toni. Tomes.

Los 4. Bona nit, Senyor Retor. *Quele.* Quin Pastor es això, heu? *Retor.* Deu los quart, Jovens gallarts, com no passen de salut?
 Benen vostres molt cansats?
 Com los ha anat en Valencia?
 Han vist bé la funció gran, que en ella, com Ciutat fel, es celebra tots los anys?
 Han vist la Processó, y bolta, les Roques, y los Jagants, los Nanos, y los Militeris, que en cor molt humil, y pla, los Valencians huy confagren baix de una oblica embolat al Senyor de Cel, y Terra?
Cent. Senyor Retor, embobats, y atonits venim de veure tanta cosa! Que agradats uem quedat de tan gran festa, tal funció, y celebrat?
Quele. Custodia? Que riqueta?
Cent. hemolura, y Magestat?
Quele. gust veure aquell Pastor en les Ovelles dabant?
Toni. Senyor Retor, allà và: di-

COLOQUI JOCÓS

ENTRE EL BOU DELS CARNICERS, Y EL LLEÒ VULGARMENT DIT DE ALMENARA, EN ASSUMPT DE LA SOLEMNÍSSIMA PROCESSÓ DE GRACIES, QUE FEU LA MOLT NOBLE, LLEAL, È IL·LUSTRE CIUTAT DE VALÈNCIA PER LA GOIGOSA DESIJADA PROCLAMACIÓ DE NOSTRON CATHOLICH CHARÍSSIM MONARCA CARLOS TERCER, REY DE ESPAÑA (QUE DEU GUARDE) EN LO DIA 29. DE SETEMBRE DE 1759.

Bou. D'Esvanit hasta no mes, y mes que cent desvanides, yo el Gran Bou dels Carnicers, ans de anar a altres precises obligacions de mon carrech, (les quals son tantes, que em ixen hasta per damunt lo cap) vull també fer mes visites: y no ferà la darrera, (per que no se em olvide) la del Lleo de Almenara, que sent un perdona vides, per a qualsevol funció (figuen les funcions que siguen) es bõ per Amich: y en cara he pensat si voldrà viupdre ab son Ayo el Sabater a acompanyarme, y lluirse de la Processó en la bolta plena de gallardes Ninfes, ell sent com sap besamans, y yo com solc sent cortesiet. Mes ya, segons a ma orella les soiles de aquells brams dibuen, a sa Casa hem aplegat pas a pas; y si em atine esta ha de ser: que es tot gran Hort, Pati, y Cavallerices. Si per cert: ella es per ella: y així u vol vostre oirme, entre ab mi Señor Clavari, e esperem: que yo ya em fique, y hasta a la mateixa Gavia

no he de parar. Ea albricies: repiquen les de la Seu: que ya a mon Amich divise, chugant ab un tros de estora, (ò mes ben dit) divertintse paneha per amunt (com sol) y com sol, sento tot tires.
Lleo. Qui fa tant remor hai fora!
Bou. Yo lo, Amich, meu.
Lleo. Tants ne tingues com yo.
Bou. Yo lo, que he vengut mes que a veuret, a entreindre.
Lleo. Molts bons dies, Señor Bou.
Bou. Señor Lleo, molts bons dies: com va, Amich?
Lleo. Com ha de anar? menchant lliures, y mes lliures de carn.
Bou. Et faras com yo.
Lleo. Basta, Amich, el que tu ho digues. O! y com se et lluix lo pel! que carns tindras tan malises! que anques! que coll! que papa a! O! y que bè a ma fam vindrà a! La boca se em fa tota aigua.
Bou. Percert. que em fas grans carici a
Lleo. Asò es dir.
Bou. Gracies a Reixa: que les ganes ya estan vistes. Ya es forsò mudar de intent, y un diner de entretenime darli entretant. Deu em guarde

COLÒQUI NÒU, EN QUEL SO FELIP YL SO JUSEP.

Llauradors de Lhòrta de Valencia (*molt Patriòtes y pòe tontos*)
discurreixen sobrel Obelisco y Estatua del nostre amat Rey,
manada colocal en la plaça dels Desamparats.

Felip. Pepe, que ya nom coneixes?

Girat un pòc cap aci,
no ten passes tan de llare,
ni tolvides dels amics,
majorment de mi, que sabs
nos coneixem molt dantic.
¿Per acás nò tenrecòrdes
de que sent els dos molt gics,
tú venies á ma casa,
y allí jabem á pic,
y de que ham seguit dentonces
en un tracte franc y llis?

Jusep. ¿No men he de recordar?

Felip. Men recòrde, y molt, Felip;
y no mhabia girat,
perque no thabia vist.

Malegre de veure't bò:

qué hia? qué te sotérix?

Felip. Servirte, Pepe, com sempre;

y saber ahon tan matí
tecamines, tan torbat,
tan serio, y an enfundit.

Jusep. Si es això, yo tho diré.

Cinc mesos ha, men aní
fora á certes diligències,
y torní despusanit.

Mhan dit, habia an que veure;

y esta matinada he ixit,

y á Valencia tancontrada

ed un mòde tan distint,

que no la coneixeria

la mare que la parí.

Ha segut gran la mudança;

Yostic tot esbalait.

Quánts de fosos, y qué pòndos!

Així quels verem rebits

de cadàvers de Francesos,

y de traydors malaits!

Quánts castells, y q arrogants!

qué mijos! votohá mins!

¡que no vinguen els Francesos,

pera poder desde ahí

repartirlos á porrillo

peladilles y confits!

Pareix que nohu he de veure,

pera tindrel gòig cumplit.

Felip. No sigues barbaro, Pepe:

sent molt que penses així.

Si no venen, que no vinguen...

¿Sabs els danys y perjuns

que á la Ciutat causarien,

y als Pòbles circunveins,

els ròbos y asesinatós,

els incendis yls respics? (te,

Jus. Ah pobrets! Ells, no ya due-

farien mals infinits:

robarien, matarien,

cremarien... mes per fi,

quedaríen femant Lhòrtz

pera *scúla sin fin*.

Felip. Millor setá que no vinguez

hasral dia del Jui.

Jusep. Puix yo pendré gran pesar

si no sòmpli mon desig.

¿Tú sabs el pesar que pren

un hòme que fa un convíit,

y ho te tot aparellat

en un esmero exquisit,

TERCERA CONVERSASIÓ

Entre Saro Perrengue, carreter de Godella y el Doctor

Cudol, abogad de Valensia.

Saro. Bon dia, Doctor Cudol,

¿Está ya desemboyrat

de aquellas negret especies

que li calfaren el cap?

Doctor. Ya este, Saro, un poc millor.

Saro. Un poc no mes, pues mal va,

yo vülle que estiga vosté

del tot bo, y aparellat,

para prosquir la historia

que varem deixar en alt.

Doctor. To deixo complacerte

en un todo, pero ans

em tens de donar paraula:—

Saro. ¿De casament?

Doctor. ¡Buèno va!

No comensem á fer lase.

Saro. Sapia vosté que si el fás,

es pera donarli gust,

y divertirlo algun tant.

La conversasió es guisado,

que en faltándole la sal

es molt sosa y desabrida.

Dot. Aixó es dir en bon romans,

que en ser que no es fasa riure

la conversasió res val.

Saro. Distingo, diu el Doctor

del meu poble en llansos tals.

A vosté no li es desent

per ser home adctorat,

el fer riure, ans al contrari,

instruir y adoctrinar,

y á mi, que soc un barrugo,

y un ase de peus á cap,

no em toca mes que fer riure,

pues si em vòlguera ficat

á fer el papel de sabio

tors dirien molt fundats

y quien le mete á este bestia

en parlar lo que no sap,

vacha á arrancar sifinories,

y á dessecar el alfàs.

no es fique en doctoreries,

que no son pera el seu cap.

Doctor. Pues latre dia parlare

molt discret y consentat,

de modo que yo estrañaba,

com ten puchabes tan alt.

Saro. Yo diré, Señor doctor:

El rose en lo Poticari.

moltisim ma aprofitat

y á mes, quan lanima parla

es docte el mes ignorant.

De estes idees tan santes,

tan fines y libetals,

mi anima estaba empapada,

y com el temps ha aplegat,

de explicar en ya un miedo,

mayxen del cor tan brillants,

que tots crehuen no son mehues

A tots Deu nos ha donat

una alma y tres potencias;

y este Deu no ha vinculat

la sensia y sabiduria

pera els que estan asentats

tot lo dia en lo bufet.

Yo en la corbella en la má

y tarquim hasta els ebenolls,

tindre pensaments tan a'is

como el mejor doctorado,

falta el saberme explicar.

—Segona part de Cento el Cabut y Tito Bufalampolla...
En Valencia: por la Viuda de Laborda. 1808.

Cada part, 4 pags. en quart a 2 col. Referent a la guerra del francès.

Bib. F. Almarche.

1809

Rahonament entre Pep Daldaya y Miquel el Dalaquas, referent a les notícies del día.

Valencia, por la Viuda de Peris. añ 1809.

4 pags. en quart a 2 col.

Text en vers, referent a la guerra contra el francès.

Bib. Municipal.—(Serrano Morales).

Coloqui nou en quel so Felip y el so Jusep, Llauradors de Lhorta de Valencia (molt Patriotes y poc tontos) discurreixen sobre el obelisco y Estatua del nostre amat Rey, manada colocar en la plaça dels Desamparats.

Al fi: Ab llicencia. En Valencia y oficina del «Diario».
Any 1809.

8 pags. en quart a 2 col. Text en vers.

Bib Municipal. (Serrano Morales).

Coloqui trilingue o coloqui entrevesat de Valenciá y Castellá y uns cantonets en lletí, entre Maciá el Parlador y el Mestre Descola dun Poble de L'horta de Valencia.

Al fi: Ab llicencia. En Valencia y oficina del «Diario».
Any 1809.

4 pags. en quart a 2 col. Text en vers, referent a la guerra.

Bib. Municipal. (Serrano Morales).

Roquet y Goriet, consins germans per part de la ahuela Gregoria Nofra, primer cap de dansa en los balls del seu poble de Almusafes y Roquet y Goriet machorals en la festa dels Sants de la Pedra, que cayga con a pilons de riu sobre els francesos, parlen y diuen:

Al fi: En Valencia, per Miquel Estevan y Cervera.
Añ 1809.

4 pags. en quart. Text contra el «francesos».

Bib. Municipal. (Serrano Morales).

Conversacio que tingueren Saro Perrengue, carreter de Godelia y el Dotor Cudol, Abogat de Valencia, en la plasa de la Seu, dabant la estatua de Nostre Rey Fernando septim, que Deu guarde, colocada en 23 de Març del any 1809.

Al fi: Ab llicència. En Valencia, en la Emprinta de Miquel Estevan, Baixada de Sen Francés.

8 pags. en quart a 2 col.

Estos personajes foren creats per Manuel Cervera, el «Semolero», per dedicarse a la venda de pastes pera sopa. A partir de este i en diferents anys reaparegué tratant asunts d' actualitat.

La primera época fon patriotic, la segona Constitucional i al fi, absolutiste. Donarem conte en els anys corresponents.

Bib. F. Almarche.

1810

Rahonament del Raspos de Ruçafa y el Rull de Paiporta.

Estos dos personajes dialoguen en romanç en defensa del Rey i contra les tropes de Napoleó. S' en publicaren quatre parts, de les que sols hem vist les dos ultimes.

—Tercera Part del Rahonament del Raspos de Ruçafa y el Rull de Patraix.

(S. l. a n i).

4 pags. en quart.

—Quarta part del rahonament del Raspos de Ruçafa y 'l Rull de Patraix.

(S. l. a n i).

4 pags. en quart a 2 col. Text en vers.

Encara que no porten fetja per lo que rahonen se despren que foren impresos en 1810.

Bib. Universitaria.—Varios.

Chorro el Parrut y Bonifacio Tolondro.

Atres personajes populars que conversen en sentit patriotic. Es publicaren per lo manco dos parts, de les sols havem vist la segon, que diu aixina:

—Segon conversacio que tingueren Chorro el Parrut, ordinari de Almusalas y Bonifacio Tolondro, fiel de fechos del mateix poble.

Al fi: Valencia: Por Francisco Brusola, calle de la Xabonería Nueva.

7 pags. + 1 en bl. en quart a 2 col. Text en vers.

Bib. Municipal.

1811

Conversació que tingueren en una Botiga de la porta Nova, ahon se giuntaren estos dies pasats pera comprar, un llaurador de l' horta, un Sastre y un Viager.

Al fi: Recopilado por Marcos Fingose.—En Valencia.— En la Imprenta de José Ferrer de Orga y Compañía. año 1811.

12 pags. en quart. Dialect de politica del día.

Bib. D. J. Rodrigo Pertegás.

1813

Conversacio que tingueren Saro Perrengue, carreter de Godella y el Dotor Don Bonifacio Cudol, Abogat de Valencia, en lo mes de Agost del Any 1813, después de la anada del Eixersit francés del Mariscal Suchet.

Al peu: Valencia. En la Imprenta dels Chendres de Chusep Estevan, plasa de Sen Agusti 1813.

8 pags. en quart (l' ultima en blanc) a 2 col. Text en vers. Dirigia esta publicacio, com la de 1808, En Manuel Civera. Se publicaren tres «Conversacions». Sols he vis esta primera.

Bib. D. F. Almarche.

Rafelo de Picasent ignora la novetat del día 21 de Chuliol añ 1813 y Toni de Alcacer li explica el perquè y la causa del bullici y la alegría de la Ciutat de Valencia.

Al fi: Valencia. Imprenta de Brusola. 1813.

8 pags. en quart a 2 col. Se resenya la ixida de la Ciutat de les tropes de Suchet i entrada de les espanyoles.

Bib. L. Cebrian Mezquita.

1814

Chilo y Pacalo, Llauradors del horta marcharen y arribaren a Chirona el día 23 de Marz en el que fon la entrada tan desichada de nostre Rey Don Fernando, vingueren acompanyanlo poble per poble hasta Valencia y ara pensen donarli la bienvenida en nom de tota la Orta.

Al fi: Valencia. Imprenta de Francisco Brusola.

4 pags. en quart a 2 col.

Bib. Municipal. Núm. 6755.

1820

Primera conversacio entre Saro Perrengue, carreter de Godella y el Dotor Cudol, abogat, de Valencia, sobre haber churat el Rey la Constitució.

Al fi: Valencia. Imprenta de Brusola. Año 1820.

4 pags. en quart a 2 col.

Es la tercera aparicio de este periodic escrit per Manel Civera, el Semolero. Se publicaren 10 números o conversacions, cual detall es com seguix.

—Segona conversasio... sobre haber churat el Rey la Constitució.—Al peu: Valencia, oficina de don Francisco Brusola, plaza del Colegio.—8 pags. en quart a 2 col.

—Tersera conversasió (sense indicar materia). Imprenta Brusola. 8 pags. en quart a 2 col., com els numeros que seguixen mentres nó 's diga atra cosa.

—Cuarta conversacio... Imprenta y pags. dites.

—Quinta conversacio... Id.

—Sexta conversacio... Lo mateix.

—Septima conversacio... Igual.

—Octava conversacio... Com les anteriors.

—Nona conversacio que seguint els seus discursos patriotics tingueren Saro Perengue, carreter de Godella y el Doctor Cudol, abogat de Valencia.—Al fi: Advertencia. Sabent el autor de estes conversacions que molts les han comprades totes y aguarden la última (que será la desima), pera encuadernarles, ha fet un prolec el que es vendra en la Semoleria del Mercat (sa casa) prop lo carrer de Sen Fernando.—Valencia.—Imprenta de Brusola.—8 pags. en quart.

—Desima y ultima conversacio de Saro Perengue y el Doctor Cudol.—Imprenta de Brusola.—8 pags. en quart. Al final del ultim número s'inserta una decima castellana en que l' autor es declara cristia i constitucional i advertix al impresor que el periodic es propietat del autor.

Terminá la Desima conversacio se publica un plec en capsalera nova pera la coleccion i el prolec anunciat. La capsalera diu:

—Colección de varias conversaciones alusivas al nou sistema constitucional que pasaren entre els dos acreditats patriotes Saro Perrenque, carreter del poble de Godella y el Doctor Cudol, abogat de esta ciutat de Valencia.

Seguire el prolec que volem copiar per l' interes que te:

«Prólogo: Molt despreciada está la llengua valenciana, y es la causa, porque els mateixos que debien ensalsarla la degraden. Eixa multitut de indesents coloquis plens de escándalos y porqueries, la poca aplicasio dels instruits valencians en escriurela, el despresi en que mols qui jotes la miren, pues tener per deshonor parlarla; son els motius de la sehua decadencia; y ha arribat a tal estat de perdisió que es rar entre nosatros el que sap escriurela conforme. De este abandono resulta no escriures ninguna cosa de utilidad y profit de ella, y de así es, que eixa multituts de pobles que no nentener atra, estan en estrem ignorants de lo que els convé saber, tant en lo politic com en lo moral. El P. Fr. Gabriel Ferrandis, honor de nostre reine, gloria de la Relichio de predicadors, y selós e infatigable propagador del Evancheli de Chesucrist, conegué a fondo esta

veritat, compogué un catesisme de la Doctrina Cristiana en la nostra llengua, pera que els que no nentenen atra, saberem lo presis y nesesari pera salvarse, y se instruiren a fondo en los principis de la Católica Relichó. Yo, coneixent en lo politic igual necesitat, determine escriure en llengua valenciana estes conversacions pera que se instruixquen en lo nou sistema Constitucional y penetren la utilidad y benefici que elis els resultará. Mesclaré en les tals conversacions algunes chocositats pera ferles mes agradables y baix del nom supost de «Sarc Perrengue» y el «Dotor Cudol» posaré en boca de aquells els obstacles graciosos y preguntes ignorants propies de un rústic del camp, y la de este solusions de desengañ, moralitat e instrucció; encara que alguns ignorants presumits neguen poder haberla en esta clase de escrits y en idioma valensiá ¿qué acás no es poden esperar de esta llengua idees altes, penetracions agudes y pensaments de sublimitat? ¿que no es pot en ella explicar tot lo perteneixent al nostre Dogma y lo mes intrincat dels misteris de la nostra Relichó? ¿que no hiá prou forsa y enerchia en ella pera reprendre els visis, instruir las ignorants y convertir als pecadors? Responga per mi el meu Pare, Chermá y Patro Sen Visent Ferrer, que predicant en llengua valensiana, instruí, convensé y converti a innumerales. En fi, yo tinc per un simple al que vullga sostindre que el idioma valensiá no siga capas y suseptible de tot lo que son els demes; y afirmat en esta veritat y creensia escriuré en el meu idioma les dites conversacions, y si acas carixen de idees elevades y expresions pomposes, no cariran de bona intensio, y esta acompanyada de la prudencia dels que les liuxca disimulara tots els defectes.

«Advertencia: En lo que va dit en este Prolec, no pretenc oposarme a les sabies ordens de la Superioritat, que mana es fasa la instrucció publica en llengua castellana.»

Les conversacions son en vers, mesclaes en trosos de prosa que hara diuen «bilingue» o siga valenciançant paraules castellanés o escrivint mal les valensianes pera fer riure al poble.

Degueren agotarse estes conversacions, pues he vist reimpresses les siguents:

—Segunda conversacio. Impresa per Chusep Ferrer de Orga. Añ 1820.

—Quinta conversacio: Impresa per Martí Peris, en el mateix any.

Tal volta se reimprimeren mes numeros que no he lograt vore.

Bib. F. Almarche.

La Ronda del Butoni

Periódic liberal escrit en valencia per Vicent Clérigues que solia firmar «Lo Bolonio».

Tot el primer número es una burla de la ronda que establí el general Xavier Elio pera perseguir als delincuentes.

Estos versos reflexen clarament la campanya:

«El Diario de Valencia»

anava cridant un cego;
y te repetia luego:
Aquí verán la sentencia
que manda dar su escelencia
con lo que han de castigar
Nos dicen que por robar,
alguns d'ells no dic que no
mes per la constitucio
mols l' han vingut a pagar.»

El general Elio logra lliurar a esta terra d' una plaga de criminals que infestaven el Reine. Pareix que Clérigues fon pres i al indultarlo es vengá publicant este periodoc.

Estes noticies les prenim de Tramoyeres, de son treball sobre «Periodicos de Valencia», el cual va vore un eixemplar de este periodoc en la Biblioteca del Senyor Serrano Morales, hui en la Municipal, en la que no hem lograt vore.

Ixqué este periodoc al proclamarse la Constitucio, impres per Ferrer de Orga, i tingue curta vida, si ixgue mes de un numero.

Bib. Municipal (Serrano Morales).

1821

Roseta de Pastisera

En una relació de periodics, lletra de Estanislau Sacristán, apareixents en València en diferents èpoques que fon propietat de D. F. Almarche, apareix este, sinse mes notícies.

De 1821 a 1823 se publica en Madrid «El Zurriago», periodic realiste (havem vist 95 números de 16 pags. en octau el cual feu una furiosa campanya contra els lliberals i especialment contra Martínez de la Rosa, a qui li dia «Rosa la Pastelera».)

De no ser un periodic creat así, pot ser la reproducció valenciana d' algun núm. de «El Zurriago», dedicat tot ell a dit polític i poeta.

Com per mi han segut comprovats casi tots els periodics que resenya el senyor Sacristán, no ducte que se publicara tal periódic, del cual no tinc mes antecedents. El pose en este any perque es quant comença la campanya contra Martínez de la Rosa.

1823

Saro Perrengue arrepentit

Serviló realiste.

Aparegué per lo manco un número a la entra del general Semper en València. Com Manuel Civera, redactor de les tres èpoques anteriors, era concejal lliberal y fon suspes del carrec, com tot l' Ajuntament, no crec que fora el el redactor, sino algún enemic que s' aprofitá de la popularitat del nom del personaje para contrafer la campanya constitucional realça en sa tercera apareixcuda en 1820.

No he vist eixemplars.

1837

El Poble

El veem citat varies voltes en «El Mole» de este any. El senyor Tiamoyeres diu que se publicava en esta epoca «El Pueblo» sense mes detalls.

No ducte de que se publicara este periodic, pero si del titul, per lo tant. de si era castellá o valenciá.

El Mole

Periodic satiric de idees lliberals.

Precedix a sa publicacio un Prospecte, fulla en folio a dos col. Imprenta de López, en el que 's llix:

Advertencia: A primera vista ha de parecer ridícula la empresa de publicar un periódico en lengua valenciana. Taparles la boca con solo decirles que no lo lean... Después anyadix la profesio de fe que es «Constitusió, llibertat, independencia de pensar, sinse partit algú, ni viu ni mort; Isabel Segona y orde.»

No tenia día segur de eixida. El primer número aparegue el primer de febrer. Cada mes eixien de huit a nou numeros.

Imprenta de López.

16 pags. en octau.

Cada número costava «deu dines». En la porta, gravat en fusta, un llaurador.

En el número 23 aparegue al peu «Editor responsable J. M. Bonilla» son director.

Volumen I. Consta de 24 números, el últim de 30 de Abril.

Vol. II. De primer de Març a 4 de Agost, 24 números.

Vol. III. De 11 de Agost a 31 del mateix. No se si s' en publicaren mes en esta primera epoca.

En el volumen segon alterna els articuls polítics i satirics ab la descripcio de la ciutat de Valencia, articuls historics i atres sobre la llengua valenciana.

El núm. 22 esta escrit tot en castellá. Es una réplica a la «Carta de un espanyol al redactor del «Mole», que combatía a este periódico per ser «pernicios».

Generalment estava el text repartit en Seccions: Il·lustració Popular (part històrica).—El Mole (secció política).—Colorins (versos solts i comentaris curts).—Coses de fora (notícies dels pobles).

A voltes s' excedí en el llenguatge contra idees i persones, per lo que tingue varies denúncies.

En el núm. 9 explicá el motiu d' un proces y digué que havia donat satisfaccions al agraviat. A causa de un proces morí el periodíc.

Colaboradors: Pascual Pérez Rodríguez y Jusep Bernat Baldovi.

No havia firmes i si estos seudònims:

Nap-y-Col, Garruefa, Pataca grosa, Parrusca, Grosa pataca, Nabo y cuel, Garrofa.

1840. Segon epoca.

Aparegue el 3 de novembre y cesá en Juny de 1841. Sols mantingue el títul en el primer número i en els síguents, títul sempre diferent en numeració correlativa. Pareix que el Sr. Bollina, pera evitarse les trabes posades als periodics politics, entre elles el deposit d' una forta quantitat en metálic, feu esta publicació com a fullet sol.

Al fi: Imprenta a carrech de Ventura Lluch.

16 pags en octau.

En la portada un gravat en fusta representant a un llaurador, diferent del de la primera epoca.

Casi tot el text contra els carlistes emigrats, contra el Papa, etc.

I heu así els títuls i fetjes en que ixqueren:

- 1.—El Mole (3 novembre 1840).
- 2.—El Rosiñol.
- 3.—El Fiulo. (12 novembre.) En la imprenta del Embajador Vich, 2 quinset cada 4 números y 3 pera fora.
- 4.—El Garrofi (14 novembre).
- 5.—El Tro.
- 6.—El Rellamp (26 novembre).
- 7.—El Nap (28 novembre).
- 8.—El Rabe (3 decembre).
- 9.—El Carro (5 decembre).
- 10.—El Teulai (12 decembre).
- 11.—El Cañis (17 decembre).

- 12.—La Sambomba (24 decembre).
- 13.—El Gafarró (9 giner 1841).
- 14.—La Mosca (15 giner).
- 15.—El Margalló (giner).
- 16.—El Tramús (26 giner).
- 17.—El Verderol (30 giner).
- 18.—El Colomi (6 febrer).
- 19.—El Chorlit (13 febrer).
- 20.—El Trull (19 febrer).
- 21.—La Maixquera (22 febrer).
- 22.—El Cresol (2 març).
- 23.—L' Gábula (6 març).
- 24.—L' Esclafit (17 abril).

Estos 24 números formen un volum en paginació correlativa que arriba a la 384.

Segon volum consta de 7 números.

1.—El Papafigo (2 maig 1841). Tot el número va contra el Papa. Fou denunciat y arreplegá la tirada. En el números sigüents la mamprenqué contra el Arquebisbe de Valencia i autoritats eclesiástiques.

- 2.—El Papagall (7 maig).
- 3.—El Papamosques (14 maig).
- 4.—El Ciudadano (18 maig).
- 5.—La Lley (22 maig).
- 6.—El Guitarró (4 juny).
- 7.—El Panerot (9 juny).

El volum té 150 pags. Els periodics que van sense data es que 'l no 'ls he vist.

A consecuencia del proces per el número de «El Papafigo», Bonilla fugi a Barcelona i mori el periodic.

En este periodic se día que tirava deu resmes de paper pera el cegos, lo que supon 5.000 exemplars, i ademes tenía 3.000 suscritors.

Els cegos eren els venedors del carrer.

1854.—Segona epoca (per segon volta).

Entre la segon y tercera epoca torná a publicarse «El Mole» en combinació ab «El Pueblo» que dirigia el propio Bonilla.

No he vist numeros de esta segon epoca bis i ho se

per haverho dit el propi Bonilla en «El Mole» de la tercera epoca.

1855.—Tercera epoca.

Prospecte impres per D. Josep María Malen. 4 pagines en quart. Diu que ya no ix «El Pueblo» y que «El Mole» ixira independent d' ell de 4 a 6 voltes al mes. La suscripcio costaba dos cuinsets per cada quatre números y «deu cients» pera el de fora. Vinyeta capsalera, en fusta, en el que 's veu un burro caigut en terra, en tricornio i faixa d' autoritat, al qu' un llaurador vol ferlo alsar a forsa de varaes.

En la pcitada diu: «Tomo tercer de la tercera epoca—prospecte nou—en veritats d' a sou».

Capsalera del primer número: «Un sou.—El Mole.—Tercera época.—Día 16 chiner 1855 (vinyeta del llaurador de la anterior epoca).—Pas, orden y custisia.—Bolsillos, ungles y dines.—La voluntad nasional.—Carabasa al forn.—Arros en fesols y naps.

Al peu: Valencia: Imprenta de Chussepe María Ayoldi.

16 pags. en octau.

Sumari del primer número: Introduccio de Mandró (prosa y vers).—La Constitusió de estes Corts Constituyents.—Suscrisió al Mole.—Punts de suscrisió.

En 26 de giner apareix sense número «El Gat, La Rata y el Gos», ab tot els aspecte i text del «Mole»; per lo vist el senyor Bonilla intenta repetir el camvi de noms de la segon epoca; pero s' arrepenti i va seguir «El Mole» en son nom, en la imprenta de Josep Mateu Garin. En «El Gat, La Rata y el Gos» dia después del titol: Folleti del antic redactor de «El Mole».

El número 26 de 12 de juliol, la vinyeta del llaurador ha sigut canviada per atra. Al fi: Editor responsable J. Ruzafa. Pareix que acabá de publicarse a fins d' any.

1863.—Cuarta epoca.

Apareix de nou com a Suplement de «El Porvenir». El número 2 es de 9 de novembre. Imprenta de Mateu Garin. 16 pag. en octau i cobertes de color. En la portada un llaurador conversant en un home de lletres (gravat en fusta) i en la capsalera el llaurador de la segona epoca.

En esta serie publica artículos sobre la llengua valen-

ciana. Al peu se llix: Por todo el número, José María Bonilla.—Propietario y editor, J. J. Mateu Garin.—Cada número, 10 dines.

Era semanal i 's publicava els dilluns pera substituir a «El Porvenir», que no ixía en eixe día.

El número mes alt que he vist es el 24, de 28 de març de 1864.

1864.—Quinta epoca.—«El Mole Antic».

Aparegué el número primer com «Suplement al «Dos Reinos» en 22 de agost de 1864. Vinyeta en la capsalera representant a un llaurador.

Valencia Imprenta del «Avisador Valensia», plaza del Embaixador Vich, número 10.

16 pags. en octau.

Era semanal; es publicava els dilluns en substitucio de «Los Dos Reinos» i costava «2 rs. al mes y 8 fora»; en el número 5 rebaixa a 7 rs. o siguen «15 selíos de correu d' a 4 cuartos». «Con derecho a recibir diariamente «Los Dos Reinos», 8 rs. al mes y 30 trimestre, fuera».

Tant «Los Dos Reinos» com «El Avisador Valenciano» eran dos diaris escrits en castellá.

En el primer número advertí que «ixiría els dilluns i parlaria de politica com en les tres epoques anteriors de 1837, 1840 y 1855, en lo mateix sentit que sempre, com a liberal antic, independent, dels que ara diuen tontos perque may han volgut entrar en la moda nova de «ungla, pandilla y empleo».

El ultim número que he vist es el 29, de 13 de Març de 1865, que arriba a la pagina 464, encara que per equivocacio figura com a 448.

En esta epoca comentava els asunts politics nacionals i extranjers, en to festiu i satíric.

El número 5 del 19 de setembre de 1864 fon denunciad i arreplegá l' edicio. Le 26 del mateix mes es publicá un altre numero 5, suprimint o denunciad i anyadint nou original.

1870.—6.ª epoca.

Amanegué el 2 de febrer de 1870. En la portada, gravat en fusta representant un estable ple de burros. En la paret se llix: «Xixona del bo», i debaix dels burros:

«Director de les solfes
així van les musiques.»

Al peu: Valencia. Imprenta de Victoriano Leon. Lli-
brers, 1.

16 pags. en octau.

Paginacio seguida. Costava dos quinsets cada núme-
ro. Portava esta advertencia: «Ixirá cuant li done la gana
No se poden fixar es números que donará cada mes.» Mori
definitivament el 6 de juny de 1870.

En esta última época era francament de ides republi-
canes.

Bibs. Universitaria, Serrano Morales y Autor entre les tres, casi
coleccio completa de les 6 epoques.

1840

El Mole.

Segon epoca. Vejas any 1837.

El Rosiñol.

Vejas «El Mole», segona epoca (1840) en l' any 1837.

El Piulo.

Vejas «El Mole», segona epoca (1840) en l' any 1837.

El Garrofi.

Vejas «El Mole», segona epoca (1840) en l' any 1837.

El Tró.

Vejas «El Mole», segona epoca (1840) en l' any 1837.

El Rellamp.

Vejas «El Mole» segona epoca (1840) en l'any 1837.

El Nap.

Vejas «El Mole» segona epoca (1840) en l'any 1837.

El Rabe.

Vejas «El Mole», segona epoca (1840). Any 1837.

El Carro.

Vejas «El Mole», segona epoca (1840). Any 1837.

El Teulái.

Vejas «El Mole», segona epoca (1840). Any 1837.

El Cañis.

Vejas «El Mole», segona epoca (1840). Any 1837.

La Sambomba.

Vejas «El Mole», segona epoca (1840). Any 1837.

El Gafarró.

Vejas «El Mole», segona epoca (1840). Any 1837.

La Mosca.

Vejas «El Mole», segona epoca (1840). Any 1837.

El Margalló.

Vejas «El Mole», segona epoca (1840). Any 1837.

El Tramús.

Vejas «El Mole», segona epoca (1840). Any 1837.

El Verderol.

Vejas «El Mole», segona epoca (1840). Any 1837.

El Colomi.

Vejas «El Mole», segona epoca (1840). Any 1837.

El Chorlit.

Vejas «El Mole», segona epoca (1840). Any 1837.

El Trull.

Vejas «El Mole», segona epoca (1840). Any 1837.

La Maixquera.

Vejas «El Mole», segona epoca (1840). Any 1837.

El Cresol.

Vejas «El Mole», segona epoca (1840). Any 1837.

La Gábula.

Vejas «El Mole», segona epoca (1840). Any 1837.

L' Esclafit.

Vejas «El Mole», segona epoca (1840). Any 1837.

El Papafigo.

Vejas «El Mole», segona epoca (1840). Any 1837.

El Papagall.

Vejas «El Mole», segona epoca (1840). Any 1837.

El Papamosques.

Vejas «El Mole», segona epoca (1840). Any 1837.

El Ciudadano.

Vejas «El Mole», segona epoca (1840). Any 1837.

La Lley.

Vejas «El Mole», segona epoca (1840). Any 1837.

El Guitarro.

Vejas «El Mole», segona epoca (1840). Any 1837.

El Panerot.

Vejas «El Mole», segona epoca (1840). Any 1837.

1844

El Cresol.

Semanari satiric humorista.

En este any es publica el prospecte, dient que será dirigit per D. Pascual Pérez i Rodríguez i redactat per Josep Bernat Baldovi. El Director se veu obligat a fixar la residència en Madrit.

He vist que se diu que no arribá a ixir este periodic; pero en contra existixen uns versos populars de l' epoca, arreplegats per el Sr. Marti Gadea en «Ensisam de totes herbes», referents a la mort de «El Cresol», que diuen aixina:

Hui toquen lo caragol
plens de chemec y changlots,
Orga, Galceran y tots
perque s' ha mort lo «Cresol»;
en avant, de sol a sol
dende mati fins la nit
treballara ab profit
y despres qu' apague l' hacha
lo sol, tot lo mon sen vacha
a sopar, a beure, al llit.

La Donsayna.—Madrid.

Periodic de Tabalet y Cabrioles, dedicat a nuestros queridos suscritores.

Núm. 1.

Um sou.

EL MOLE.

TERCERA EPOCA.

Dia 16 Chiner 1855.

Pas, orden y custisia. Bolsillos, úngles y dinés. La voluntat nacional. Carabasa al forn. Moralitat. Arròs en fesòls y naps.

Valensia:

IMPRESA DE CHUSEP MARIA AYOLDI.

1837. — Vejas pág. 41

EL ZABALLER,

Número 1.

2 de Mach de 1847.

INTRODUCCIÓ.

*¡Caballers!... tot donsayner
Pera agradar à la chent,
Lo primeret que deu fer,
Es templar be el instrument,
Avans de eixir pel carrer.*

Ya está atra volta el tabal en dansa : ya

1847. — Vejas pág. 49

EL SALTAMARTÍ.

PERSONAL DE LA REDACSIÓ
Director *El Saltamartí*. Editor responsable, *les castelles*. Repartidors, *els segns*.

ARTICLE DE FONDO.

Pera anarsen be a *fondo*, se necessita no saber nadar. ser tirador de florete ó escrapous.

Yo nade com l'oi en l'aigua. en matoria d'armes no manco mes que les tisores d'esquilar. y in soc escrapous ni penses sero; luego es difisil que me fique molt a *fondo*. y dico difisil. porque la cuestió no es de ficar-se solaments, sino de ficar-se deixantes uberta la eixida.

Volguera ser portor de teatro para tindre sempre una *éxida* á punt.
Per la mateixa razón volguera ser cubeter.

Una experiensa de tres mesos. van catorse vegades mes que catorse u quinsse anys de teories

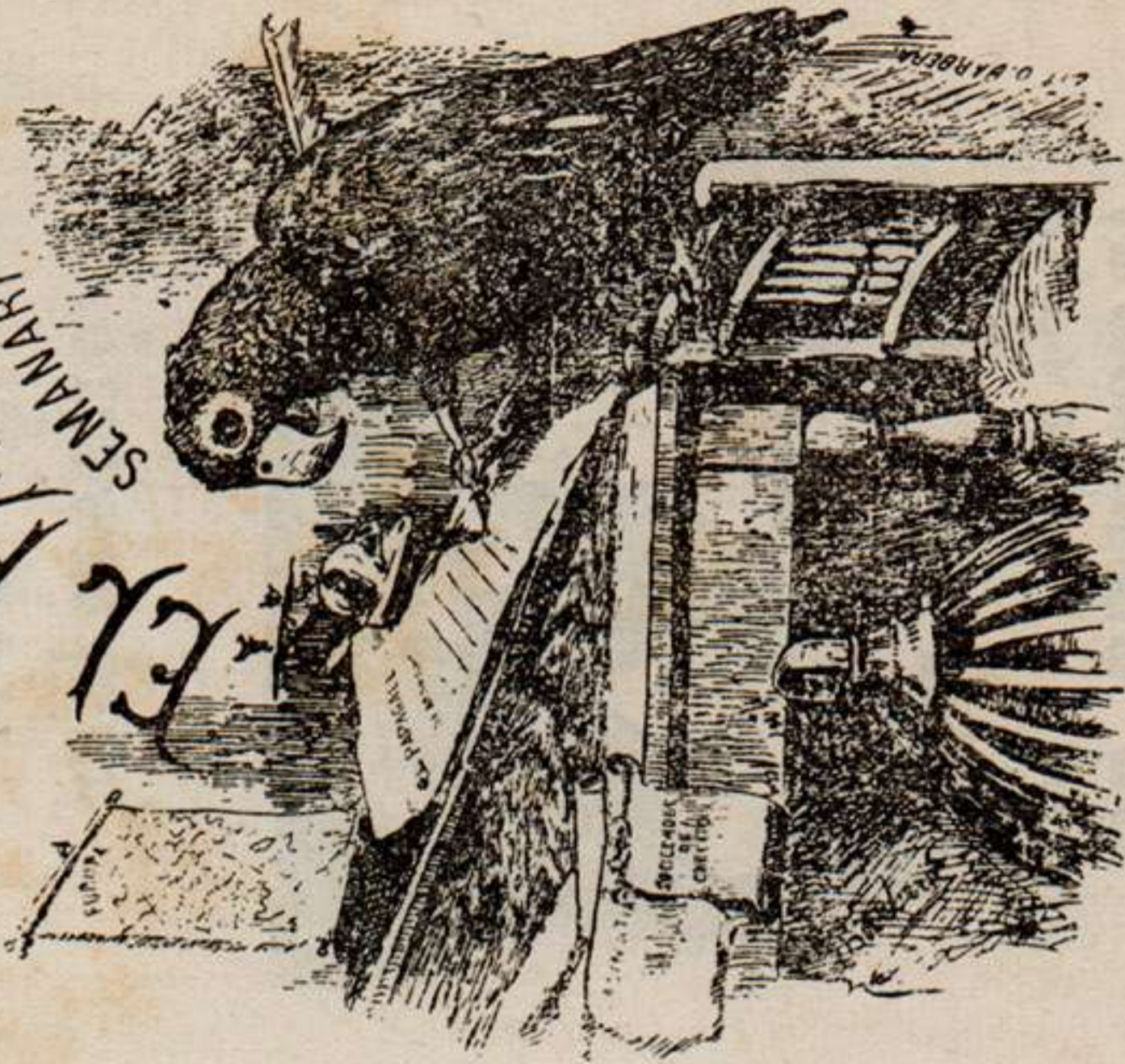
¡Crehuen vostés que s'han borrat deu meu cot *los susabores* que me proprozio na la primera época de la melhua publicació?

Pos s'equivoquen en las crehuen.
En cada canió m'encontraba un garrot anunsiantme una blaura y cada bot era un *tropieso*.

Per fortuna. les blaures se quedaren en l'aire y els tropiesos no lograren ferme pedra l'equilibre.

Pero tant va a la font et canteret. qu'au últim se trenca

El Pájaro
SEMANARI
de Galdós.

Aparegue el primer de desembre de 1844.

Madrid. Imprenta de Sanchis, calle de Jardines.

16 pags. en octau. Text bilingüe.

Publica gravats en fusta de caràcter satíric. Director Don Jusep Bernat Baldoivi (El Sueco), que residía en la Cort, com diputat, i col·laboraven D. Jusep María Bonilla (Nap y Col) y D. Pascual Pérez Rodríguez.

No he vist numeros d' esta colecció.

Acaba en 23 de febrer de 1845. Forma la colecció 13 números.

1877.—Segona edició.

Es titula: La Donsayna.—Colecció de música alegre y divertida en solfa valenciana, per El Sueco y Nap-y-Col, o siguen, D. Chusep Bernat y Baldoivi y D. Chusep María Bonilla.—Segon edició, Valencia 1877.—Libreria de Pascual Aguilar.—Caballeros, 1. [Imp. de J. Guix, Cavanyelles, 3, junt a la Universitat.]

XV pags. (portada i retrato i biografia de D. Jusep María Bonilla) + 1 en blanc + 210 pags. en gravats en fusta. Text, prosa y vers.

En la capsalera una mona toca la donsayna i un tamboret que du lligat al rabo.

1910.—Tercera edició.

En el periodic «El Sueco», de Sueca, comensá a publicarse en folletí este periodic i endespués se feu tirá a part.

Sueca. Imprenta de Maximo Juan. 1910.

144 pags. en quart marq.

Bib. Autor. (2.ª i 3.ª edició).

1847

El Tabalet.

Semanari valencia dedicat a la chent de bon humor y especialment... als suscritors.

El Prospecte en una fulla en foli, escrit en prosa i vers, sense imprenta ni any, a 2 col. En la capsalera dia: El Tabalet repica tots els dumenches en Valencia. 3 números 10 quinsets.

Aparegue el primer número en 2 de març de 1847.

Imprenta de Blat, carrer de Sen Vicent, 149.

16 pags. en octau.

En la capsalera dos líauradors tocant la donsayna y el tamboret. Redactat per Josep Bernat Baldovi, José María Bonilla y D. Pascual Pérez Rodríguez.

Acaba en 31 de juliol. Formen la colecció 13 números, en 208 pags. mes 4 lámimes litografiades.

1877.—Segona edició.

El Tabalet.—Colecció de música alegre y divertida en solfa valenciana per D. Chusep Bernat y Baldovi y una atra musa del Turia.—Segona edició.—1877.—Librería de Pascual Aguilar. Caballeros, 1. (Imprenta de Juan Guix. Cavanilles, 3, junto a la Universidad).—2 fulles en retratos en fusta de Bernat y Baldovi y Bonilla + XV portada y biografies per Constanti Llombart + 208 pags. en octau

No's reproduixen les lámimes litografiades.

1911.—Tercera edició.

Reproduida en folletí, en «El Sueco» de Sueca, se feu después una tirada a part.

Imprenta de Máximo Juan, Sueca.

140 pags. en 4.º mq.

Bib. Autor. (les tres edicions).

El Sueco.

Aparegué el 5 de setembre de 1847.

Imprenta de Manuel López.

16 pags. en octau

Director Bernat Baldovi y col-laboradors, Bonilla y Pérez Rodríguez. Text prosa i vers i una secció castellana. Se publicaren 13 números.

Comensá a publicar en ses pagines «Los valencianos pintados por sí mismos», pero sols aparegué «El Torrero». Gravats en fusta.

No he vist eixemplars de la primera edició.

En 1851 se publica «El Sueco» en Madrid, tal volta per el mateix Bernat Baldovi; pero no te ninguna relacio en este. En setembre cambiá el titul per «La Tribuna del Pueblo». Era polític.

1877.—Segona edició.

«El Sueco».--- Periódic de corfa y molla y ensisam de totes herbes, adobat en oli de política gafautera y vinagre de literatura grega per una societat anónima, encuadernada a la rústica, dignament representada per D. Chusep Bernat y Baldovi y D. Pascua! Pérez Rodríguez.—Segona edició.

Valencia.--- 1877.—Libreria de Pascual Aguilar, cal·le de Caballeros, núm. 1.—(Imprenta de Juan Guix).

XVI pags. en octau, de portá, biografia i retrat de D. Pascual Pérez i Rodríguez, per C. Llombart + 268 pags. Cada número tenia de 20 a 24 pags. ab gravat en fusta.

En la capsalera figura toda la redacció al costat d' una taula i a mida qu' alvansava la publicació, del gravat ana-vent suprimint persones i mobles dasta el número 13, en que sols queden fracments.

Bib. Autor. (2.ª i 3.ª edició).

1854

El Mole.

Segona epoca, segon volta. Vejas any 1837.

1855

El Gat, la Rata y el Gos.

Perteneix a «El Mole», 3.ª epoca. Vejas any 1837.

El Mole.

Tercera epoca. Vejas any 1837.

1860

El Saltamartí.

Periodic de... tot lo que se li presenta per davant.—Casi gratis p' als suscritors de «La Opinión». Pagant p' al que no eu siga.

Naixque el 25 de desembre de 1860.

Imprenta de «La Opinión», a cargo de D. Adolfo Fernández, P. Ribot, 7, dup.—Editor responsable, Lleuis de L. y Corradi.

8 pags. en quart.

En la capsalera, gravat en fusta. Un escrivent en el seu despaig. Als costats del dibuig se llix:

Ninguna amistad vull rompre
pa divertir no mes ix,
suscrions no n' admitix
qui me vullga que me compre.

—
Encara qu' es chicotet
un saltamarti, parlar
se proposa, net y clar
com si fora un clar y net.

Era bisemanal y la suscripció se contava a rahó de 8 números al mes. Text prosa i vers satiric.

En el número 4 apareix com a editor responsable J. Calpe; en el número 6, M. Atienza; en el 8 «por todo lo no firmado» Agustín García.

En els números 21 al 24 reduí un poc el tamany; en el 24, desapareixqu' el gravat de la capsalera y morí el periódic (26 abril).

Era son director D. Rafel María Liern, i en les últimes pàgines publicá dos obres seues teatrals: «De femater a lacayo» i «Les eleccions de un poblet».

1861.—Segona época.

Reaparegue el 13 d' octubre de 1861, después de donar a llum un prospecte.

Imprenta de «La Opinión», Avellanas, 11 y 13.

4 pags. en foli a 2 col.

Nova vinyeta capsalera. Caricatura del director en son despaig rebén conselis d' un saltamartí. Dibuix de A.º (Asenjo?)

Debaix de la capsalera es llix: Personal de Redacció. Director, «El Saltamarti».—Editor responsable, les costelles.—Repartidors: Els segos. Gratis a los suscriptores de «La Opinión», dia en los meses de abril i maig de 1862, y al peu: Per tot lo no firmat, el secretari de la redacción I. Latorre.—Editor responsable, D. José Espiau.

En març li posaren una multa de 25 duros.—Se publicaren uns 12 números, este de 12 juny de 1862.

1868.—Tercera época.

Aparegué el 9 d' agost de 1868. Se dia «Periodic de tot manco de política». No he vist eixemplars d' esta época.

1882.—Cuarta época.

Apareix com tercera época per equivocació o per haver exit pocs números de la tercera anterior citada, en 29 de novembre de 1882.

Imprenta de M. Alufre, Quevedo, 17.

En la capsalera dibuix d' un venedor ab un paquet de periodics baix lo bras. Als costats se llix: Precios de suscripcion: ni un cau.—No volem compromisos.—Número corrent, dos aguilletes.—Número atrasat, cinc lleonets, 15 sentims de torneta. El pago al contat... Redacción y administración, en Nazaret, a voreta mar.—Fundador D. Rafael María Liern.—Director, ningú.—Así som mes lliures que el vent.

Publicá caricatures a ploma, litografiades.

En el número 7 canvia la capsalera per un gravat en fusta, en la que ñgura la redacción en ple trevall i tots els redactors son saltamartíns.

Se publicaren uns 10 números.

Bib. Autor. (incompleta).

1861

El Saltamartí.

Segona época. Vejas any 1860.

1862

El Sueco.

Qui no vullga pols, que no vacha, etc.—No hay atajo sin trabajo.—Más vale un toma que dos te daré.—Qui la fasa que la pague.—Periodic trilingüe.

En el prospecte, d' ahon copiem la capsalera, se diu:

«No soc «Sancho», ni «Tirabeque» ni «El Saltamartí»; tampoc ningun atre. Eixirá tot els dumenches comensant desde el primer de març pròxim i contindrà 8 fulles de impressió, enterament iguals a les d' este prospecte.—Se dividirà en 4 parts. Seccions de la Chunta de Fabara.—Noticies del interior y extrangis.—La tercera y la quarta tituló «El Gafaut», retalls y pedasos de todos paños y colores.

Pera divertirse un rato
y tallar a bon compás
no es menester dirli chato
al pobre que no te nas.

També publica «Violonum specimen», versos llatins macarrònics de D. Pascual Pérez Rodríguez, una lletrilla i noticies en prosa i vers.

Al fi: Por todo lo que antecede, José Bernat Baldovi.—Imprenta J. M. Ayoldi.—Editor responsable. 4 pags. en octau.

Este periodic no arribá a eixir, segons digué «El Tío Nelo» i en el cual se publicaren els treballs preparats para «El Sueco».

D' esta epoca he vist una fulla en quart que diu:

—Los operarios de «Sueco» [vinyeta tip.]—Dias.—Su autor D. José Bernat Baldovi.

(S. i. n. a.)

Bib. Municipal. (Serrano Morales).

Sancho, Tirabeque y el Móle.

Entre-mes o entre-semana.

Terseto entre tres, dedicat a la chermana de la Súrda (molt coneguda en sa casa). En vers. Segons la mostra. Número, el del primer extracte. Añ, el que renegá Mahoma. Cuatre dines pera els no suscritors y huit pera els que 'u siguen Eixira a l'um sempre que no fasa fosca. Fusión entre El choriso extremeño, pa de la Moncha y chufa valenciana (pera postres).

Apareix el primer número en 22 de giner de 1862 i la numeracion era «1.ª sesion del día...»

Sumari del primer número:

1.ª sesion del día 22 de Enero 1862.—El Mole al Sal-

tamarti.—Solfeo a fosques.—Murga literaria.—Noticies.—Balls.—A ultima hora.

Al fi: Por todo lo no firmado, José García.—Editor responsable, Antonio Esteve.—Valencia. Imprenta de Mateu Gamir, 1861 (!) Plaza del Embajador Vich, núms. 1 y 12.

4 pags. en foli a 2 col.

Combatí a «La Opinión» i al «Saltamartí».—«La Opinion» al apareixer digue: juzgo que este periódico debe ser una estratagema del director de «El Rubi». Este ho negá.

Deveren ser director Bonilla i Bernat. El tercer número es de 15 de febrer i en març ya no 's publicava.

Bib. Autor. (núms. 1 i 3).

El Tio Nelo.

Periodic joco-serio y burlesco.

Als pocs números es dia «Periodic joco-satírico y burlesco». Aparegue el 15 de febrer de 1862.

Al fi: Por todo lo que precede. El Editor responsable, Juan Guix. Imprenta de José María Ayoldi.

8 pags. en octau a 1 y 2 col.

Cada número costava cuatro dinés. En la capsalera un llaurador, gravat en fusta. Del primer número se feu segona edició. En el número 4 canvia el gravat per un llaurador fumant, en un garrot en la ma.

En el número 8 anuncia que la suscripcio costaba dos quinsets al mes en Valencia y 3 fora: i que 's proposa regalar en cada número una entrega de obres clasiques valencianes, escomensant per «La Diana enamorada», de Gil Polo.

Feu campanya contra una valla que estorbava el pas en el carrer de les Plateries i com resultat fon dut als tribunals. En el número 18 publicá un dibuix a doble plana de la dita valla.

En el número 30 encomensa a repartir les «Notas al canto del Turia» ab noticies biográfiques dels personajes citats per Gil Polo.

En el número 43 (22 de novembre) se despedix dels llegidors diguent que tornará pronte.

Era son propietari don Joan Guix; el director don

Jaime Peyró v Dauder i col·laboraven Josep Manuel Blat, Enric Perez Escrich i Enrique Escrich González.

1870.—Segona epoca.

Reaparegué en 5 de març de 1870 com segona epoca.

Sumari del primer número.—Al public.—Una volta per la Alameda.—Rascaetes.—Servici particular de El Tio Nello.—(Caricatura gravá en fusta, per Roig.)—Ultima hora.

Valencia 1870. Imprenta J. Guix, Almoina, 1.

8 pags. de 27 × 17, a 2 col.

En la capsalera un llaurador que fuma en pipa, gravat en fusta. Era semanal y costava quatre dines el número.

El número mes al' vist es el 9 de 2 de maig.

Bib. Autor.

1863

El Mole

Cuarta epoca. Vejas any 1837.

1864

El Mole Antic

Quinta epoca de «El Mole». Vejas any 1837.

El Papagall

Animal americano.—Calent y verdos.—Picotecha a tots.—Y no coneix al amo.—Epoca de accions y talons.

Apareixque el 28 d' abril de 1864.

Sumari: Saludo a la Prensa.—El Papagalí.—Condi-sions pera casarse pronte les chiques.—Crónica de los truhanes de Alfarache o el torsedor del Pueblo.—A mon amich don Ignacio Lacuadra.—Donat el cas que no haguera collita de seda.—Ia y som, noy.—Mercat nou.

Al fi: Per tot lo que conté el número, El Editor responsable, José Merelo. Imprenta «El Avisador Valenciano». Embajador Vich, 10.

8 pags. en octau, impres en papers de colors.

En la capsalera un papagall, gravat en fusta. En el

articul de presentacio se diu: Periodic semanal o quinsenal, en varies llengües, valenciá, español, francés y catalá, dedicat als homens de be, artistes y chornalers.

El últim número que he vist es el 8, de 25 de juny, en paginació seguida.

1865.—Segon epoca.

No he vist números.

1866.—Tercera epoca.

Tampoc he lograt vore números.

1868.—Cuarta epoca.

Aparegué el 28 d' abril com a «Semnario bilingüe, satíric y ploros».

Sumari dei primer número: Anunci del periodic.—El Padre nuestro.—¿Es bodegó o reunió, caballers?—(Solts sinse titul.)—Cantares.—Los amantes de Teruel per J. Tormo y Benedicto.—Ultima hora.—(En la primera i ultima plana caricatures a ploma, litografiades i en alguns números iluminades en trepa.)

Imprenta de Victoriano León, Libreros, 1.—Propietario y editor, don José Merelo.

8 pags. en quart a 2 col.

El núm. 10 es extraordinari. 4 pags. en doble tamany. El 19, de 13 d' octubre, no porta caricatures. Imprenta de «El Valenciano». C. Almirante i litografia de la Casa Barberá.

Les caricatures son dibuxades per Barberá i Gros. Costava quatre quinsets al trimestre. En la portada un papagall escrivint en un pupitre. El número mes alt vis es el 19, de 13 d' octubre, sense caricatures. Diu que tirava 6.000 ejemplars.

Col-laboradors: Josep Pallarés, Juli Monreal, Frederic de la Vega, Rafel Tejada Alonso, A. Llamas Alcaraz, E. Quilez, Manel del Palacio, A. García i Frederic Canelles Pavia.

A última hora es declará lliberal i combatí a Isabel II i a González Bravo.

Bib. Municipal. (Serrano Morales), 1.ª época; Autor, 4.ª época.

1865

El Papagall

Segona epoca. Vejas any 1864.

1866

El Papagall

Tercera epoca. Vejas any 1864.

1868

El Papagall

Cuarta epoca. Vejas any 1864.

El Saltamarti

Tercera epoca. Vejas any 1860.

El Gall

Periodic bilingüe, joco-serio y burlesco.

Naixque en 25 de març.

Sumari: El Gall al public, per El Gall.—Espolonaes.—
Letrilles.—Alamont-tili, per El Pollastre.—Versos en All-
y-pebre, per el mateix.—Picotaes, per El Capó.—Cuento
que sin embargo es verdad, (versos.)—Epigramas, per El
titoç.—Disparatorio.—Ultima hora, per El Pollastre.

Al fi: Por todo lo que precede: El editor responsable,
Vicente Guillot. Valencia, 1868. Imprenta de Salvador
Amargós, Encarnación, 16.

Se publicaren cuatro números y mori en 11 d' abril.

Bib. Autor (primer núm.)

El Policero

Periodic nou y orgue autorisat de tots el reaccionaris.

Aparegué en octubre.

Imprenta de Los Dos Reinos.

4 pags. de 44 × 32.

Director don Feliu Pizcueta. El periodic era republicá encara que criticava la lleivor dels seus correligionaris. Tingué vida curta.

No he vist eixemplars.

¡El Butoni!

Fora caretes.—A terra els farsans.—No mes hipócrites.

Ixque el dumenge, 8 de novembre de 1868.

Sumari: Va de cuento, per S.—Asó no es cuento, per V. J.—Instrumentos destemplats, per B.—Lo que vindrá, per S.—Trosos y mosos.—Ultima hora.

Imprenta del «Avisador Valenciano».

4 pags. en quart, a 2 col.

En la capsalera, el «Butoni» asustant a la gent, gravat en fusta. Tot el tex dedicat al moviment revolucionari. Crec que no 's publicaren mes números.

Bib. Autor.

La Chicharra.—Sueca.

Periodic joco-satirico-burlesco (bilingüe).

Apareix en desembre de 1868.

Imprenta del Tranquiló.

4 pags. en foli a 2 col.

El número 11 es de 23 de febrer del 69 any I. Degué contar els anys complets, porque era semanal.

En dit número se despedix dels lectors porque el director s'en anava a Madrid a presenciar les discussions de les Corts.

Un poc antes ixía un periodic del mateix titul, estampat en poligraf, del que era director En Frances Peris Mencheta, el cual tal volta fora també director de este. Col-laboraven un Dr. Martínez i don Josep Serrano Hari, segons nota facilita per don Antoni Barberá, Pbre.

Bib. Autor (un núm.)

1869

El Imparcial Suecá.—Sueca.

Semanari valencia.

Era de idees democrátiques, dirigid per En Frances Peris Mencheta.

No tinc mes noticies que estes, arreplegades en la premsa local de dit any.

La Degolla

Semanari bilingüe, satírico y literario

Aparegue en este any, segons he vist en la premsa local. No tinc mes noticies.

1870

El Mole

Sexta epoca. Vejas any 1837.

El Tio Nelo.

Segona epoca. Vejas any 1862.

1871

L' Ametralladora Carlista

Periodic satiric, llechitimiste, tradicionaliste, católic, monarquic hasta la paret frontera.—Cuatre descárregues al mes.

Aparegué el 16 d' abril.

Imprenta de J. Guix. Almoina, 1.

4 pags. de 39 × 28 centímetres, a 3 col. Dibuix capsallera a ploma, litografiada. Un carliste disparant un canó. Director N' Enric Martí Franc.

El número 7 es de 43 × 31 i un suplement publicat entre els núms. 5 i 6; es de 37 × 27, a 3 col (sols una fulla).

Es el primer periodic carliste escrit en valenciá. Tot el text es contra Amadeu i el seu govern.

Al ixir el pericodic se li formaren dos procés: l' u per no haver cumplit tots els tramits antes de eixir a la llum i l' atre per injurias a don Amadeu. Anaren a la preso el director i don Honorat Ituren, redactor. Per combatre els espectaculs inmorals que se feren en el Circo Español de Valencia, també se li formá procés.

El núm. 8 es titula «Ametralladora Carlista»; suprimix el dibuix de la capsalera i tot el text en castellá.

Sols es publicaren 10 números.

Bib. Autor.

La Barrica Federal

Periòdic bilingüe, satíric, burlesc. Semanal.

Aparegue el primer de març.

Imprenta de «El Avisador Valenciano».

4 pags. en foli.

Sostingué polèmiques contra els periodics carlistes de la epoca i tingué curta vida.

No he vist eixemplars.

1872

La Farsa

Periódico bilingüe, satírico, legitimista y otras cosas.— Saldrá cuando nos dé la gana.—Encargados de la venta, los ciegos.

Apareixqué el 11 de Febrer.

Imprenta Católica de Piles, a cargo de Carlos Verdejo Calle del Almirante, junto a San Esteban, (i endespués, en la Imp. d' Amargós).

4 pág. de 31 × 22 a 2 col.

Cada número costaba «dos cuartos» i no atmitía suscripcions. En les pàgines centrals comença a publicar: «Tratado del pedo, obra escrita en idioma valenciano y verso, por el Padre Maestro Fray Mulet, religioso profeso de la Orden del Gran Padre Santo Domingo.—publicala.— La Redacción de La Farsa». Text en valenciá.

No havem vist mes que el primer número.

Bib. Autor.

A la piu...

Periódic carliste hasta la pared frontera. Eixirá quant me done la gana.

Dona el primer crit (núm.) fetjat «a la Sombra», el 8 de Març, lo que prova que 'l director estava en la presó de les torres de Serrans.

Sumari del primer y tal volta únic número: «O t' en vas o te tirem.—Hara vorem.—Al poble (versos festius).—(Solts sinse titul).—Jaleo, versos.—Adivinalles.—Als afisionats.—Soneto del sigle XV.—Cansonetes.—(Atres solts sinse titul).—Dialoguets.—Charrá.—Ultima hora».

Imprenta de Vicente Daroqui, Portal de Val'digna, 12.
4 pags. en foli a 3 col.

Tot el text contra D. Amadeu i el seu Govern. Algunes vegaes aludix a la presó del director:

Mientras que yo en este niu
del Mur de les Blanquerías (1)
fa sis mesos manco dies
que' estic chuant a la Piu.

Crec que nos 's publicá atre número.

Bib. Autor.

1874

Don Manuel

Periódic mes serio q' un titot.

Naixqué el disapte 17 d' Octubre de 1874.

Sumari: (Advertencia, sinse titul).—Als lectors.—Salutasió.—Consells amistosos.—Himne patriótic (bilingüe).—Anunsios.—Cansons.—Fenómeno.—Modes.—Epitafio.—Parts telegrafics.—Ultima hora.

Al peu: Valencia disapte 17 de Octubre de 1874.

Imprenta de Salvador Amargós.

4 págs. en cuart a 2 col.

Era semanal; el Director, D. Enric Escrich González i principal redactor Feliu Pizcueta. En la capsalera, gravat en fusta representant al Director, un «tipo» de cesant, en la redacció rodejat de periódics. Al publicarse el primer número, foren amonestats els redactors per el Governador Civil D. Ramón de Acero.

El número 4 es del 8 de Noviembre. Sols s'en publicaren 5 números.

Bib. Autor (núms.)

---

(1) Nom del carrer ahon están les torres de Serrans, entonces presó.

1877

El Pare Mulet

Semanari irapolitic y bou solt.—Dirichit en molta por y poca vergoña per Constantino Llombart.

Ixqué el 6 de Giner.

Sumari: Al públic.—Salutació d'ordenansa.—A la premsa.—Debaes mallen.—Nadal.—Trosos y mosos.—Epigrames.

Imprenta de Chusep María Blesa, c. Baix, 24.

8 págs. en quart a 1 i 2 col.

En la capsalera un flare prenint rapé, a ploma, i de baix esta quarteta:

No hiá un bicho mes resolt
a embestir sinse clemensia
qu' un flare que te llisensia
pa fer quant bullga el «Bou solt».

Del primer número se feren dos edicions per haverse acabat pronte la primera. Costaba quatre quinsets al trimestre.

El segón número es del dilluns 8 de Giner, i desde el tercer seguí publicantse els disaptes.

En el número 9 es publicá en fulla apart una caricatura, litografiada, anónima, dibuixada per Emilio Julia, escultor i lapidari segóns nota manuscrita del eixemplar del autor. Per ella fon denunciat el periódic i suspés per la autoritat. Pareix que es refería a N' Alfons XII.

El últim número es de 3 de Març. Paginació seguida, que arriba a la 72.

Al ser suspés el periódic lo director Llombart publicá una fulla en quart donant conte de lo ocurrit i que per contrate celebrat en el señor Lluch Soler, director de «El Mosquito», serviría als seus suscritors este periódic hasta que poguera tindre el permis pera publicar «El Bou Solt», substitut del «Pare Mulet».

Bib. Autor.

El Bou Solt.

Semanari impolitic.

Aparegué el 22 d' abril com a continuació de «El Pare Mulet», qual paginació seguix.

Sumari: Al bou! al bou!!!—Melonar de Valencia (biografies curtes en vers de les que endesprés se feu tirá apart en un volum).—La Misió del Padre Mulet.—Trosos y mosos.—Indirectes.—Paraula es paraula.

Imprenta de C'nusep María Blesa, carrer de Baix, 24.
8 pags. en cuait a 1 col.

En la capsalera, gravat en fusta d' un flare de sent Domingo predicant desde el pulpít.

El 17 de setembre publica un extraordinari ab la reseña de la correguda de bous. Sustitui la vinyeta capsalera per un bou. 4 pags en 4.—Duya les firmes de Traga Ripios, Torearon, Bocanegra i Gallito.

L' ultim número qu' he vist es el 26, qu' arriba a la pagina 292 (del 3 novembre). Col-lavora don Vicente Guillot i publica en ses pagines «Tipos d' Auca», del que també es feu edicio apart.

Bib. Municipal (Serrano Morales).

Carracuca

Periodic bilingüe, joco-serio y satírico. Diario consagrado a la extinción de los glotones y a difundir el mal humor por todos los ámbitos de la tierra.

Aparegue en primer de març a «dos cuartos» cada número. El ultim numero vist es el 40.

Imprenta de J. Aparisi y C.^a

4 pags. en foli a 3 col.

En la capsalera, gravat en fusta, representan a un «cesant». Era director don Vicent Guillot.

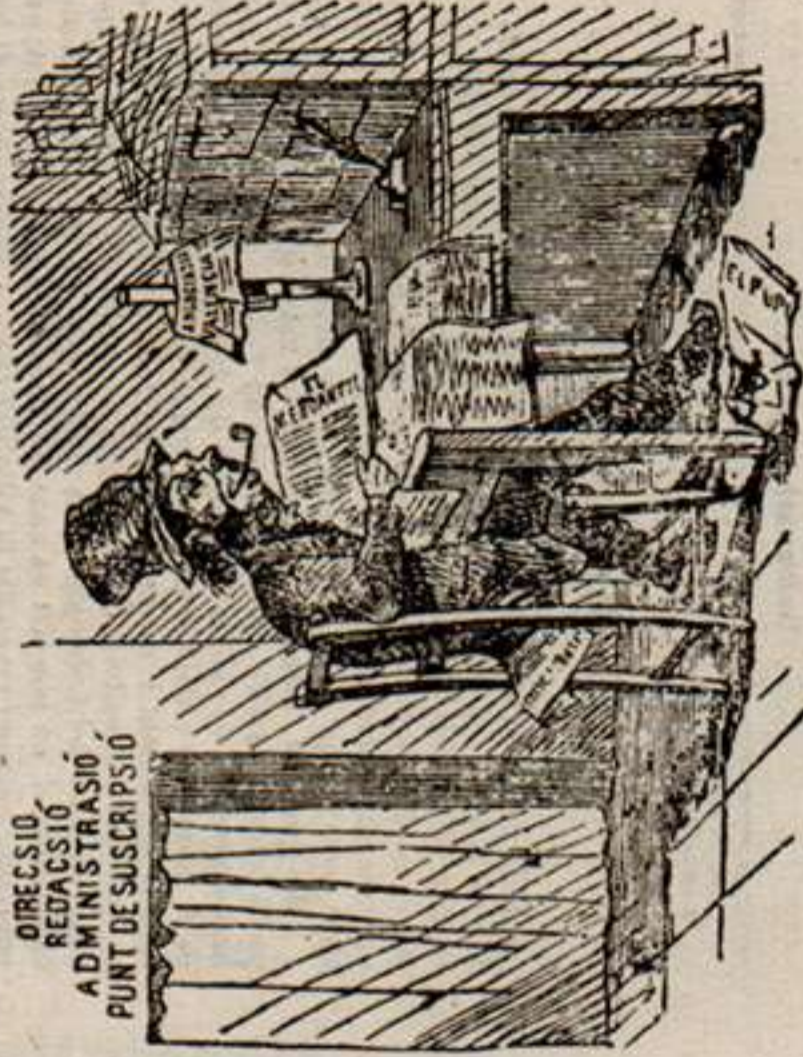
Bib. Autor (núms.)

1880

El Dotor Cudol

Curiós paperet, mes belluter qu' un conill de porche, fet, com si diguerem, apósta... pera tirar semanal dotoeries.

Aparegue el 4 de desembre.

DON MANUÈL.

PERIÒDIC MES SECO Q' UN TITOT.

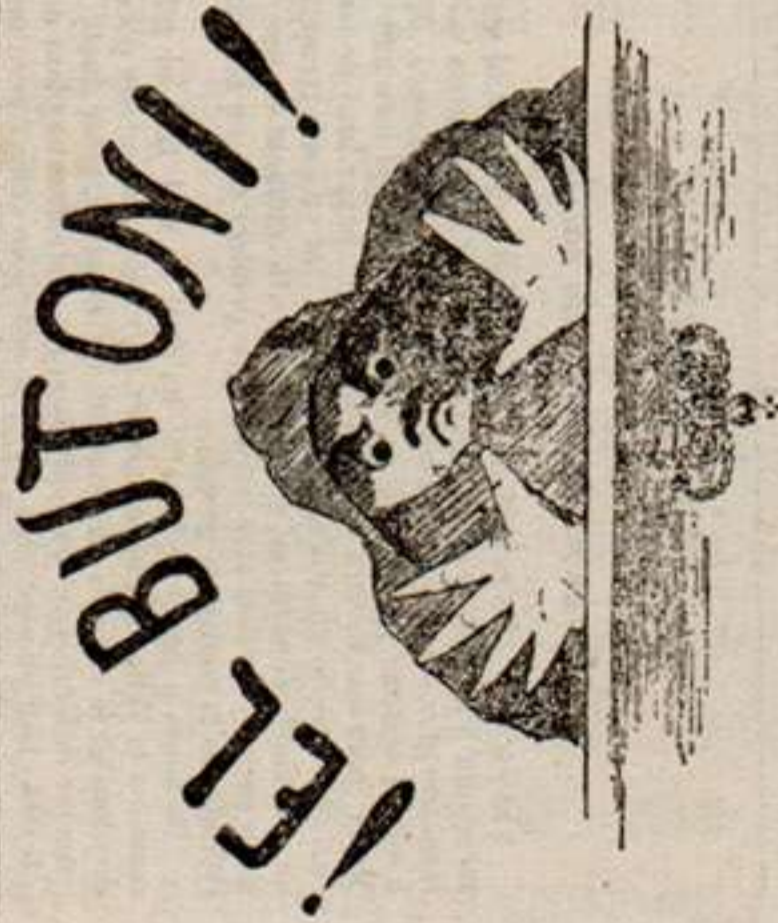
Esta redacció se compondrà d' els sigüents personaches:

Direcció y política alta, Yo.
 Revistes de churispudensia, UN ESCRIBENT DE PROCURADOR.
 Idem de medicina. EL MEU CUENORE, que com vostés saben, es barber.

De música, ELS SEGOS DE LA OLLERIA.

De Belles Arts y estètica, EL ESCOLA DE SES CHUAN.

1874. — Vejas pág. 62

Fora caretés. — Aterra els farsants. — No mes hipòcrites.

VA DE CUENTO.

Pues señor, díq qu' era un cheneral que s' en anó fuchint per les tobiaes.

Pues señor, díq que anaba un altre 'n ell, en la calsa esgarrá y el sombrero vell.

Pues señor, el cheneral perqué l' honro, y anda que aollará que poco vas, aplezaren plens de por, confusió, treballs y otros menadestes á casa del consul francés, y d' un saltó se plantaren en Marsella.

Huipo — De allí s' en anaren á vorre á una síhora mol grossa qu' estava en Santa Pau resant en el breviarí que li donó un frare que havia anat en la facció, de trabucatre, y que hoi está donat de baixa porque se li ha unfiat el moiro y no pot turarse el trabuc á la cara.

Pues señor, quant la síhora va trparar en aquell parrell de dra/juerreolopitinos (no

puc preunsiaro), s' agafá en los dos dits el jonm del nas de la cara y soló una paraula del breviarí de frare-moiro, que traduیدا al valensís vol dir:

—: Quina recontra rebanderilla mos han arriinat!

—Síhora, non rachlonar di lor; contesta el compaínero del cheneral, homie molt escrit y sabat en asó de llengües estranjeres; á lo que responguó el cheneral: yo en ca tinc vintusinc cuens en la bolchaca, donant probes de ser millor traductor de llengües estranjeres que aquell altre del Dabte; no se si vostes el coneixen? cheperut per mes sefies, foliculari y pare dels nostres veíns els catalans, segons diu ell, en cá qu' els catalans no el vullguen ni pintat de mascara, cuanti-meis pera pare.

Pues señor, entonses la síhora oferi als dos subchetas la sehua persona, que es lo

1868. — Vejas, pág. 59

Semanari impolític y bou sòlt.

No ha ni bicha mes trost
A embestir sine clemencia.

Qu' au frare que te lliensia
Pa ler cuant bulliga el bou sòlt.

AL PÚBLIC.

Porga-ma-manifest ó lo que siga.

Yo escritor; Yo periodista; Yo convertit de la nit al mati, nada menos qu' en director de la *opinion publica*... Mentira pareix, y francament, com en ma vida me les ha vieses mes grosses, desde qu' a mitant semana pasa resibi de rondo la orde del meu amo el pare Mulet, pera que donara a llum este tros de paper brut de tinta, del cual ni vostres ni yo s' enrecordabem ya, tot yo estic tremolant com un cascabell, pensant no mes en este critic moment en que, per los meus pecats, no tunc atre recurs que pendrer siri en la benemerita cofradia de la santissima prensa.

De bones a primeres, no s' ha licat en mal fane el fill de ma mare, a la vellea el diable sabater. Per seyes que no son pocs els individus de la referida hermandat, qu' estarien, sinse ducte, mes en caracter descompent en molta honra y cortesia una plasa de segon ó terser clase en este ofisi. Sempre asò es un conòrt pera mi, per- que, segons dia l' agüela Puala, *mej de muchos consuelo de tonos*. Qui no s' aconsola es per que no vòt.

Pero tornant al compromis de marres, qu' es lo qu' a mi em pica, vach a fertos a vostres, aixi per damunt damunt, una relasio-

Segon edisio

EL BOU SOLT.

Semanari impolític.

No ha ni bicha mes trost
A embestir sine clemencia.

Qu' au frare que te lliensia
Pa ler cuant bulliga el bou sòlt.

AL BOU! AL BOU!....

Esta es bui la cuestio magna. Y cuidao, qu' en dir la client *al bou! al bou!*... ya tenen vostres arma la grossa, ya tenen vostres a tot lo mon pirant sola, pues la veritat es, qu' a tots nos interessa guar- dar el bulto, y maldita la gracia qu' a ningun fill de sa mare li farien unes cuantes *pitonaletes*, encara que foren en lo vebinat de la cara tórta, com les qu' en Madrid resibi, no fa molts dies, Frascuelo.

Mal que mal, este, al morir entre les astes d' un bou, be s' en podia riure de la sort, puesto qu' al cap y al fi, s' en aniria al atre barrio coronat de gloria y en mich de les mes entusiastes mòstres de l' admirasio y del carrio d' els españòls, tad amants d' honrar sempre dignament l' *immortal* art dels Montes y Pepe-fillos, que no es, per sèrt, lo mateix el morir gloriolosament per la patria, cape- chant un tòro del Colmenar en la plasa, que resibint unes cuantes embestides d' un bou sòlt en cuasevòl carrer ó plasa publica d' una poblasio, com per exemple la villa del Obo, a consecucions d' ha- berse escapat el bicho, tal vega, per descuit de qui tindria al seu carrec el guardario, o que morirse de fam per no poder encontrar fae- na, a causa de no haber plogut y haberse perdut la machor part de les collites, com esta susumt en Morvedre, o que quedarse ért igual qu' un fus per voler tindrer l' abnegasio de pasar la vida com no

Sumari: A nostra antiga clientela.—Prospecte.—Salud... y pesetes.—Reflexions filosófiques.—Dotories.—A Francesch Tàrraga.—Interessant al publich.

Imprenta de E. Pascual, Temple, 6.

4 pags. en octau a 1 i 2 col.

En la capsalera un metje dirigintse a una Farmacia.
Director, Constanti Llombart.

El número 2 es de 11 de desembre i arriba a la pàgina 16. No n' he vist mes.

Bib. Autor.

1882

El Saitamarti

Tercera epoca. Vejas any 1860.

El Saltamarti

Tercera epoca.—Segon volta.—Vejas any 1860.

El Palleter

Periodic impolitic carregat de sofre. Se publicará els dies 5, 10, 15, 20, 25 y 30 de cada mes. Número solt, 5 sentims. 3 pesetas año.

Aparegué el 15 de decembre de 1882.

Sumari: El Palleter.—Salutació a la premsa.—Ensam.—Avis als lectors.—Profesía de Martos.—Telegrames.

Valencia: Imprenta de Chusep Pedrós, Roterós, 23.

4 pags. de 45 × 32 a 2 col.

Vinyeta capsalera gravá en fusta de Jusep Pérez: El Palleter dona el crit de guerra contra Napoleó en la plaça pública.

Fundat i dirigit per els germans Gaspar i Jusep Thous Orts, qu' alternaven la seua activitat dirigint diaris locals en castellá. Per les denuncies, multes, persecucions i suspencions tingué una vida ben desordenada que a penes si podem ferse clar conte d' ella.

Contava els anys complets. En el número 62 (25 d' octubre), nova capsalera en fusta, per Jusep Pérez. El Palleter dona el crit en la plaça del Mercat, entre la Llonja i Sent Joan.

Arribá a tirar 50.000 eixemplars, lo que no fan hui en día els rotatius de la capital. Pera este periodic se dugué a Valencia la primera máquina gran, de tipo paregut a les de doble reaccio, i' s pasava la semana tirant eixemplars. La seccio titolada «Choins orales», en la queixa dels veïns de Valencia i pobles tingue gran popularitat. Figuraven El Palleter com a jutje i el tio Rosi com a secretari i executor de les sentencies. De ruda oposicio als governs, alcançá la gran tirá a forsa de multes i procesos.

En l' any 83. Imprenta a carrec de Manel Alcorisa, carrer de Fuçafa, 21.—4 pags. 53 × 37 a 3 col.

Gaspar Thous, per la publicacio d' un articul contra N' Alfons XII, fon condenat a 8 anys de presili. Estigué amagat i futitiu algun temps fins que la policia el detingue i tancá en Serrans. El periodic en este temps el dirigia son germá Jusep. Cesá en giner de 1885.

En desembre del 85, per indult donat a la mort del Rey, queda en llibertad En Gaspar.

1885.—Segona época.

En 30 de desembre, al quedar en llibertad don Gaspar Thous, reapareix el periodic en numeració nova, sinse fer constar que era época segon.

En la interrupció pasada feu «El Roder» i «El Escarpidor», dels que parlarem, i «La Vanguardia», carliste, en castellá.

Per atre articul contra Cánovas del Castillo fon processat i tancat de nou en la presó. Per influencies polítiques el perdonaren i Cánovas, pera traureselo de damunt, l' enviá de jutje a una de les illes Filipines, ahon ejercint el carrec morí.

Continuaren el periódic els germans, En Josep i N' Albert Thous.

En 15 de giner de 1887 se publicava el número 156 com a segon época, i semanal. Imprenta de José María Blesa, Guillem de Castro, 58. 4 pags. de 43 × 32 a 2 col.

En agost del 8, núm. 84 (deu ser errada), nova capsalera en fusta. Representa a El Palleter i la trencá de les Gazetes de Madrit en 1808. Imp. de la Viuda de Amargos. 4 pags. de 44 × 32 a 2 col.

En esta época els germans Jusep i Albert renyiren en

el propietari del periodíc per haverli donat ser tint lliberal i' s separaren de la redaccio. El periodíc continuá fins l' any 1888.

1888.—Tercera epoca.

En Jusep Thous fundá per son conter «El Palleter de Valencia», sense dir epoca. Tingué curta vida. Vejas este titul.

1895.—Tercera epoca, segon volta.

Apareix en el titol de «El Palleter», dirigit per En Maximilian Thous, fili de don Josep. Col-lavora Elies Cerdá. Es publicá per l' estiu, en numeracio independent. No saberen mantindre el to del fundador i tingué poc exit.

1900.—Tercera época, tercera volta.

Apareix en el mes de maig com tercera epoca.

Imprenta a c. de Menosi, Vilar y Perigüell, Baja, 12 4 pags. 44 × 22 a 3 col.

Usa la primitiva capsalera feta a ploma en zincografia. Director, En Gaspar Thous, fill del fundador del mateix nom. L' imprimix al principi en paper de color.

Pera sa valentia en els atacs, pogue viure molts any, encara que en moltes intermitencies.

En 7 d' agost de 1900 se l' imposá una multa de 5.000 pesetes per supost delit d' excitació a la rebelió, i aná a la presó per no pagarla. El 14 del mateix mes ixque en fiança.

En març de 1901 publicá un suplemente a El Palleter.—Llibre de falla de la plaza de Comedies. Imp. de «El Mercantil.» C. Bal'esteros, 1.—16 pags. en octau. Desapareixqué en este any.

1903.—Cuarta epoca.

Apareixqué en març com a cuarta época.

Imprenta Menosi, carrer de Baix, 12.

4 pags. de 44 × 32 a 3 col.

Director, En Gaspar Thous.

Publicá en folleti encuadernable «El Palleter», zarzuela del director. Ab alguns tropesóns e interrupcións, arriba al any 1908 en que commemorá en dos extraordinaris, en colors, el ciit del Palleter contra els Francesos.

El primer extraordinari es de 23 de maig i col-lavoraven Garpar Thous, Teodor Llorente, Jusep María Puig Torralba, Ramon Mascarós, Jusep María Morales, E. A. es-

colapio, Hermini Rubio, Carles Rosich, Vicent Caro Adam, Tomás Tarín Morell, M. Ferrandiz i Francesc Antich.

El segon extraordinari es de 6 págs., número 270. Col·laboraven varis dels anteriors i Joan Maragall, Juli V. Colomina, doctor José Falpí Planas, J. Plana i Dorda, Antoni Ferrando, B. Santos Valls, Jusep Aladern, Francesc Palencia, Josep María Burguera Marti, Claudi Arnau Barreira, Constantí Piquer, Agustí Beltrán, Antoni Tamarit, Francesc Polo. Severí Guastavino Robba i Miquel Durán Tortajada.

Els dos números posá en la capsalera «Semanari internacional, carregat de sofre». Cesá en este any.

1913.—Quinta época.

En 16 de febrer apareix com a tercera época.

Sumari: Caricatura política, per Gay.—Ya estem así.—A la mare, per Ricart Barberá.—Al «Palleter».—En serio y en broma.—Al director de «El Palleter».—S' obri la sesió.—Retalls y mes retalls.—Carta de Madrid.—Un bólido en Alchemesi.—Palleteries.—Coses del veinat.—Bous y boueros.—Salutasió, per Rosend Soriano Arnau.—Per els porches de Talía.—Remitits.—Una equivocació.—Per telégrafo y teléfono.—Chará.—Anuncis.

Imprenta de Sueca de Máximo Juan.

8 pags. de 35 × 25 a 2 col.

Capsalera dibuix de Gay. El Palleter donant el crit damunt d' una cadira.

Director don Gaspar Thous. La Imprenta en Sueca i la Direcció en Valencia. Tingué curta vida.

1917.—Sexta época.

Apareix en 22 d' abril com a sexta época i numeració nova.

Sumari: Caricatura política, per Gay.—¡Vacha un bon día!—Per necessitat, per Jusep Tormo.—Atra vegá, per Francesc Cmbuena Thous.—S' obri la sesió.—La cuestió internacional.—En serio y en broma.—Castañes.—Per els porches de Talía.—Per Telégrafo y teléfono.—Palleteries.—Anuncis.

Imprenta de Sueca. Máximo Juan.

8 pags. de 35 × 25 a 3 col (les 3 últimes d' anuncis).

Capsalera de la epoca anterior. Director Gaspar Thous. Redaccio en Valencia.

—En esta epoca feu campanya contra els aliats i en defensa de Alemanya.

—El ultim número vist es el 75, de 8 de desembre de 1919.

Bib. Autor (núms.)

1883

El Canari

Periodic groc.—Claritat.—Fraternitat.—Llibertat.—Imparcialitat.—Igualdat.—Cordialitat y tots els acabats en at, com palo de sego a los bribones.

Este periódic s'imprimia en Castelló i Vilarreal, dirigit per don Jusep Nebot Pérez.

8 pags. en quart a 1 y 2 col.

En L'Almanque de «Las Provincias» de 1884 fa costar que se publicava en Valencia. Son director per est any vingue a Valencia i tal volta el publicara así. No he vist numeros de esta Capital.

Bib. Municipal. (Serrano Morales).

La Reforma Social

Periodic bilingüe, colectiviste y anti-clerical.—Se publicará los días 4, 9, 14, 19, 24 y 29 de cada mes. Un trimestre, 0'75 pesetas. Número suelto, 5 céntimos.

Naixque el 4 de novembre.

Sumari: Presentación.—Lo que somos.—Folletin.—El proceso del papado.—Cóses que pasen.—Aixina, per Jusep Nakens.—Variedades.

Imprenta Nueva Alianza. Don Ventura, 1.

4 pags. de 37 × 24 a 3 col.

Director don Joan Bautista Carles, que doná la nota mes exagerá de anticlericalisme. Fon condenat per l'Arquebisbe Monescillo. Acaba en giner de 1884. Se publicaren uns 12 números.

Bib. Autor (núms.)

El Chornaler

Periodic defensor dels que treballen y no menchen.—
Enemich aserrim dels que menchen y no treballen.—Se pu-
blicarà tots els disaptés.

Aparegué a la llum el 22 de desembre.

Sumari: A tots els que sufrixen y treballen per la gran
causa del proletariat.—Els nostres propòsits.—Els indivi-
dualistes de Valencia.—Reflexions.—Cuadros al natural.—
No 'sta be y no 'sta mal.—Banderilles de foc.—Ultima
hora.

Imprenta de Chusep María Piles, carrer de la Traisió,
número 7.

4 pags. de 37 × 24 a 3 col.

Es el primer periodic anarquiste i unic escrit tot ell
en valencia. Sense fetja fixa se publica hasta juny del 84,
i cesá.

Director En Joaquim Payá. Era orgue de la Societat
d' Obrers de vila, inscrits en l' Internacional.

Bib. Autor (primer núm.)

El Femater

Periodic de bona lley.—Res de politica, molta claritat
y poca por.—Se publicarà sis voltes al mes, els dies 9, 14,
19, 24 y 29. 3 reales 3 meses de suscripción.

Apareix el 9 d' Agost.

Sumari: Advertencia.—Fora caretes.—Lo que debem
fer.—Femer.—Al pa, pa, y al vi, vi.—Carta de Alboraya.—
Carta de Paiporta.—Telegrames.

Valencia. Imprenta de Juan Guix, Pascual y Genís, 8,
4 pags. de 44 × 32 a 2 col.

Se publicaren 3 números. Cesa en el mateix mes.

Bib. Autor (primer núm.)

1884

El Pardal de Sant Chuan

Semanari satiric y lliterari.

Amanegué el 8 de novembre de 1884.

4 pags. de 44 × 34 a 3 col.

Mori en desembre sigüent. No he vist exemplars.

La Chicharra

Periodic en sorpresa.

Apareixque en 7 de septembre.

Imprenta a cargo de M. Alcorisa. Ruzafa, 21.

Fulla de 61 × 36 a 3 col.

Capsalera gravada en fusta. Una chicharra escrivint en una fulla de morera.

Casi tot el text, referent a bous i teatres. Costava 10 centims rúmero. En el número 2 es publica el retrato del torero Regaterin, gravat en fusta. Mori en el mateix any. Col·lavoria P. Morera.—Curta vida.

Bib. Autor (números).

Valencia Bufa

Periodic decenal en sorpresa.—Humoristic, noticiero, científic y hasta necesari en sertes ocasions. Se publica al día sigüent de vericarse el sorteo de la Loteria nasional.—Preu del número, 5 sentims.

Aparegué el 18 de novembre 1884.

Sumari: Interessant.—A la prensa y public en cheneral.—Noticies fresques.—Teatros.—Pronostics.—Ultima hora.—Cupon-regalo —Epigrama, per H. Falcó.—Pasatiempos.

Imprenta Comercial.

4 pags. de 25 × 18 a 2 col.

Dibuix capsalera a ploma. Un gran rat penat negre i sobre ell les lletres en blanc.

Fea regals als llegidors en combinacio ab la Loteria nacional. Tingue curta vida.

Bib. Autor (primer número).

El Roder

No periodic, errant, impolitic y estrafalari. Fará sis eixides cada mes, en els dies que li done la gana, a fi de sorprendre a tots y no ser may sorpres. Tres quinsets trimestre.

Aparegué en juny. el número 2 es del 14 d' este mes.

Valencia. Imprenta a cargo de Manuel Alcorisa. Calle de Ruzafa, 21, junto al teatro Café.

4 pags. de 44 × 32 a 3 col, imprés en paper de color.

Capsalera gravá en fusta. Figura la caricatura del

Director En Gaspar Thous fugint per el camp i perseguit per els politics. Es publicá mentres durá una suspensió de «El Palleter» i tenia tot el seu aspecte. Publica vinyetes en fusta pera les seccions fixes. Com «Ensalá» i «Tuti li mundi».

Publica tambe varis articuls defensant ser Valencia la que tingue la primera imprenta d' Espanya, en contestacio a «La Renaixensa», de Barcelona. Col·labora En Albert Thous. Es publicaren 12 núms.

Bib. Autor. (Núms).

La Rata

¿Esta rata... qui la mata?...

Naixqué el 23 de novembre. 1884.

Sumari. A la Prensa.—La Rateta.—Pintura.—Rate-ries.—Curiositats.—Teatros.—Ultima hora.—Relación de las casas desalquiladas.—Anuncis.

Imprenta de la Casa de Beneficencia. Valencia.

4 pags. de 43 × 32 a 3 col.

Capsalera gravada en fusta. Una rata i una ratera.—Costava tres quinsets al trimestre i tingué curta vida.

Bib. Autor. (Primer núm).

Lo Rat Penat

Periodic lliterari, quincenal, orgue oficial de la Societat de Amadors de les glories valencianes.—Redactat per escriptors valencians, catalans y mallorquins.—Dirigit per Constantí Llobart.—«Pel fil trauren lo capdelí.»

Aparegué el 15 de desembre.

Sumari: Ofici de la Societat.—Proposits y aspiracions.—La meua llengua.—De la poesia valenciana.—La branca del llaurador del Orta de Valencia.—Testament de Joan de Joanes.—La filla del poeta.—Capitulacio de Valencia.—Lo novici.—Dues oles.—Noves.

Imprenta Unió Tipografica, D. Ventura, 1.

8 pags. en foli a 2 col.

Capsalera gravada en fusta per Pérez, en els escuts de Valencia, Catalunya i Malíorca i el lema: Fides, Patria, Amor.

Avans del primer número es publicá un prospecte fulla en foli a 2 col. en la mateixa emprenta.

Col·laboraven: Feliu Pizcueta, Josep María Zapater, Josep María de la Torre, Apeles Mestres, Manela Ines Rausell, F. Sanmartin i Aguirre, Antoni Chabret, Josep María Puig Torralba. Lluís Cebrián Mezquita, Ignaci Farré Carrió, Victor Iranzo Simon, Tomás Villarroya, Jeroni Forteza, Ramir Ripolles, Jacint Verdaguer, F. Mayor Antony, Miquel Esteban Ruiz, Francesc Algarra, Joan de la Creu Marti, Josep Boñía, Francesc Barber i Bas i Benet Busó.

Es publicaren 6 números que arriben a la pàgina 48 Mori en 15 de març de 1885.

Bib. Municipal. (Serrano Morales). Núm. 6680.

La Traca

Semanari pa la chent de tro.—Añ IX de la restauració.—Disparo número 1.—Número solt 5 sentims.—No s' admitixen suscripcions.

El primer número es de 15 de novembre de 1884.

Sumari: Sinfonía.—Pólvora en salva.—Bando.—Cuete borracho.—Eixida.—Petardo municipal.—Rodetes.—Piulettes y tronadors.—Llum de bengala.—Masclets bañats.—Ultims trons.—Canterelles.—Al public.

Unión Tipográfica, c. de D. Ventura, 1.

4 pags. de 28 × 25 a 3 col.

Capsalera gravada en fusta, toda en negre; representa una traca que arriba al Micalet.

Desde el n.º 2 anyadix a la capsalera estos versos:

«Qui vullga llechir «La Traca»
s' ha de rascar la bolchaca.»

«Qui mos pegue es farà pendre
perque no s' ham de defendre.

En el número 4 suprimix estos versos i diu que admit suscripcions a 3 quinsets trimestre.

Desde el número 10 (25 giner del 85), 4 pags. 44 × 32 a 4 col. Nova capsalera gravada en fusta ab les caricatures del director En Manel Lluch Soler i redactor Lluís Cebrian Mezquita disparant una mascletá y gent fugint; obra de Josep Pérez.

Imprenta de Manuel Alufre, P. Pellicers. 6.

En el núm. 19 anunciá una tirada de 10.000 eixemplars. El núm. 24 fon denunciát per dir que 's juava als

prohibits. En el núm. 32 diu que la tirá es ya de 12.000 eixemplars.

En el núm. 34 anunciá que ha tingut tres denúncies per supostes injúries al Rey. Desapareix de la Capsalera la caricatura de Cebrián Mezquita, canvia-la per un atra, també de Pérez, en que tot lo demes es lo mateix. En el número 40 anuncia la séptima denuncia.

En 1886 es publiquen caricatures d'artistes valencians. Desde el núm. 80 (23 juliol del 86). Imprenta y Librería de Ramón Ortega, Bajada de San Francisco, 11. Desde el 82, Imprenta de José Ortega, calle de Ruzafa. Publicá en foliети algunes obres d'autors valencians. No apareixen firmes. L'últim número, el 113 de 13 de març de 1887. El director continuava en la presó.

Posteriorment han eixit atres periodics en el mateix o paregut titul, independents d'este.

Bib. Autor.

1885

El Palleter

Segona época. Vejas 1882.

El Tio Garrote

Periodic bilingüe y reñidor.—Los jueves a medio día habrá palos y alegría.—Com no tenin un sisó, no cal administrasió.

Ixqué en 20 d'agost com segona época. No conec la primera.

Sumari: Al public.—Als nostres chermans en desgrasia.—Oferiment.—Una sercolar.—Cayatá.—Gran descobriment.—Uns cuants aplausos.—Teatro de verano.—Carta de Barcelona.—Carta de Madrid.—Garrotaes, Ultima hora.

Impren'a de M. Alufre, Pellicers, 6.

4 pags. de 43 x 31 a 4 col.

Capsalera gravát en fusta. Un home del poble pegant garrotaes a gent en gistera.

«La Moma» digue que havia solicitat permis pera pu-

blicar «El Tio Garrote». En Manel Tello, fill d' un empleat del Govern civil, per lo que la gent dia que seria orgue del Governador i anyadia:

Ni creo ni dudo,
ni afirmo ni niego;
veré ese garrote
que tal pega luego.

Al apareixe, «La Moma», digue: «El Tio Garrote» ha ixit, pero no com se dia per ahi, sino pegant de ferm.—En el primer número protesta contra lo que se digué respecte a si seria o no inspirat por el Governador y escrit per Urios, Molina, Sangonera y Sumbiela.

«Bueno, pues en eixe cas
avant y venga un abras.»

Cesá este periodic a fi d' any.

Bib. Autor. (Núms).

La Moma

Periodic ballador y batallador.—La Moma sempre ixi-
rá els disaptes de vesprá.—Advertencia interesante: els di-
nerets per davant. Número corrent, 10 sentims. Número
atrasat, 20 sentims. 6 quinsets trimestre

Aparegué el 4 d' abril de 1885.

Sumari: Cuatre paraules per via de introducció.—La
paella de «La Moma».—La dansa del nanos a «La Moma».—
Un español content.—Principi y postres.—Explicació de la
lámina.—L' anguila.—(Caricatura política sinse firma.)—
Español y valenciá.—Tabacum estanqui.—Els refrans.—
Ballets de «La Moma».—Anuncis.

Imprenta y Librería de Ramón Ortega.

8 pags. de 19 x 27 a 2 col, paginacio seguida.

En l' artícul de presentació dia: «La Moma» ha pres
este nom después de pensaro molt, per una raho que salta
a la vista. Ya sabem que «La Moma» es la representasio de
la virtud a la que perseguixen a mort els set pecats ca-
pitals. Pues bueno, mosatros, «La Moma», periodic, som la
representasió dels homens de be perseguits per els polítics
de pacotilla que tenen perduda a la España.

Aunque se presenta com a literat, mostrava en els co-

mentaris tendències lliberals. Tingué tal èxit, que d' alguns números se feren fins 3 edicions.

Publicá caricatures a tota plana de política general i local; retratos d' homens célebres, valencians o no; gravats en fusta i en litografia.

Desde el segon número comença a publicar poesies castellanès.

Col·laboradors: Eusebi Serra, Francesc Vives Liern, Francesc Palanca Roca, Jusep María Puig Torralba, Manela Ines Kausell, Teodor Llorente, Víctor Iranzo Simon, Constantí Llombart, Josep Bodría, Francesc Barber i Bas, J. Serrano Cañete, Rafel María Liern, Ricart Císter, Manel Torres Orive, N. de Leyve y Vizcarro, J. Redondo, Segund Barber i Ramir Ripollés, C. Guma, Carles Llinás i altre, castellans.

En el núm. 16, digue: «Hemos pagado 2.000 reales de multa. Somos pobres, pero aún nos quedan bastantes billetes de Banco para pagar las sucesivas. Cuando se agoten, hipotecaremos en Serranos nuestras personas.»

Su director don Rafel María Liern, en el núm. 31, publicá una carta en vers, dirigida al propietario del periodico don Manel Torres Orive, en la que dia qu' abandonava el carrec y seguia atra carta en prosa de Torres Orive anunciant que quedava nombrat director Ramir Ripollés; atra a Ripollés oferintli la direccio y la d' este acceptant el carrec. Cesá en el núm. 52, de 19 de juny de 1886, que es de 4 pags.

Ha publicat els sigüents suplementos.

—14 de març, al núm. 6, fulla 44 × 32 a 3 col i gravats

—3 julio, al núm. 9, festa del Corpus. 4 pagines.

—11 maig, suplemente taurí en la resenya de bous, retrato i biografia de Frascuelo. Fulla 38 × 29 a 3 col.

—Supl. al núm. 18. Suscripcio pera pagar una multa de 500 pesetes posá per el Governador. Fulla 38 × 29 a 3 col.

14 maig. Segon Supl. taurino al núm. 6. Retrato i biografia de Lagartijo, i reseña de la correguda. El mateix tamany.

En la «Biblioteca de la Moma» s' han publicat:

I.—«El Capital y el Treball»..., per F. Palanca i Roca (pags. 1-56) en octau.

II.—«Un chui de faltes», en un acte, de Josep Ovara (pags. 57-96).

III.—«Ilostes vindrán», comedia de Joaquín Balader. (Pags. 97-182).

IV.—«L' Aguela Puala», sarzuela en 1 acte, de Constantí Llombart. (Pags. 183-227.)

V.—«Les botiques de la O», en 1 acte, de Antoni Roig Civera. (Pags. 228-277.)

VI.—«La guerra en pau», en 1 acte, de Josep Ovara. (Pags. 278-307.)

VII.—«Anar per llana», 1 acte, per Manel Millas. (Páginas 308-317).

VIII.—«Un casament de les borles», 1 acte, d' Antoni Roig Civera.

A fi d' any publicá:

—Almanaque de «La Moma» para 1886.—Regalo a los suscritores.—Imprenta y litografía de Ramón Ortega.—Contiene: Santoral, guía de calles y plazas, establecimientos benéficos y artículos y poesías.

La colecció la forma un volum de 246 pags, en cobertes a quatre tintes, anónima, ademes els suplementes dits que son de diferents tamanys.

Bib. Universidad i Municipal.

1886

La Sota de Bastos

Periodic que canta clar
Encara que chicotet
A algú li courá un poquet.
El que 'm busque 'm trobará.

—Número solt, sinc sentims. Atrasat, un quinset.

Apareix el 5 de setembre 1886.

Sumari: A la prensa.—Cuatre paraules al public.—La fira.—Cansons.—Reseptes.—Cartes soltes.—A los anunciantes.—Ultima hora.—Anuncis.

Union Tipografica, D. Ventura, 1.

16 pags. de 18 x 13 a 2 col.

Deu ser el director P. Samper, el qual firmaba els eixemplars que 's porten al Govern civil.

El número 3 es de 19 del mateix mes. Tal volta no 'n ixquera atre. En la capsalera dibuix de la carta que dona títol al periodic.

Bib. Autor.

La Donsaina

Periodic semanal.—Medesina segura pera curar la menchiá.—Un número, 5 sentims; un trimestre, una peseta.

Aparegue en joliol. El número 6 es de 19 d' agost.

Imprenta de M. Alufre, P. Pellicers, 6.

4 pags. de 44 × 37 a 3 col.

En la capsalera caricatures dels dos principals redactors, u d' ellis Josep Fambuena tocant el tabalet i la donsaina, als que seguixen mols giquets.

Publicá en folletí «El hermanico», comedia en dos actes de Josep Fambuena, son director.

Era líterari i satiric. La 4.ª plana dedicada als anuncis.

Bib. Autor (núms.)

1887

Lo Rat Penat

Es publica este any el prospecte anunciador d' esta nova revista; segons diu el Sr. Genoves en sa «Bibliografia valenciana». No arribá a vore la llum el periódic.

El Banderillero

Periodic satiric, bilingüe, politic e independent.—Mich añ, 1 pesetas y 40 sentims. Número suelto, 5 céntimos.

Aparegué el 9 de giner 1887.

Sumari: El Banderillero.—El cambio.—El torero d' el Trenc.—Exposició de moñes y banderilles.—Caballeros en plaza.—Prevensións.—Ab sesgo.—Parche.—Brindis.—Carta de Madrid.—Cuento.—Bous de poble.—Nota de la Redacción.—Ultima hora.

Imprenta de José María Blesa.

4 pags. de 44 × 32 a 3 col.

En la capsalera gravat en fusta representant la sort de banderilles.

Era periodic polític qu' adopta la forma taurina pera la redaccio dels articuls.—Tingue curta vida.

Bib. Autor (primer núm.)

El Escarpidor

Dedicat exclusivament a la limpiesa de la miseria política y administrativa.—Se publicará sis vegades al mes o siguen els dies 5, 10, 15, 20, 25 y 30, que ploga, que neve o que fasa soi.

Apareix el 15 de juliol. El núm. 2 es del 20 del mateix mes.

Imprenta de la viuda de Amargós.

4 pags. 44 × 32 a 3 col.

Capsalera en fusta, per Pérez, en la que apareix Gaspar Thous en un gran escarpidor en la ma, rodejat de polítics. Satíric.

Sols se publicaren 4 números.

Bib. Autor (núms.)

El Garbelí

Semanario satírico bilingüe.—Ilustrado con caricaturas. Suscripción de fuera, 1'50 trimestre. Número suelto, 10 céntimos.

Amanegue el 12 de juny de 1887.

Sumari: Caricatura local en zincografia.—Nuestro programa.—Garbells.—Las urnas vacías.—Los interinos.—Lamentos de un garbeller.—San Jinojo.—Tribulaciones de un comité.—Hipnotismo.—Coses lleches de Valencia.—Beequerina.—Divertirse o aburrirse.—Sección religiosa.—Letra menuda.—Interesante a toda la humanidad.—Anuncis.

Imprenta de F. Vives y C.^a, Lauria, 40.

4 pags. de 50 × 36 a 4 col.

Dibuix de capsalera a ploma en zincografia. Una donatiant polítics en el garbelí. Es publicaren 6 números.

Bib. Autor (núms.)

1888

L' Oronella

Orgue de la Societat del mateix nom.

A fins de giner La Societat Valencianista L' Oronella acorda publicar esta revista, Director Josep Maria Puig Torralba i redactor, Contantí Llombart.

Crec que no arribá a publicarse mes qu' el prospecte.

El Palleter de Valencia

Periodic sabati vesperti (3.ª ep.) Naixque en 14 de Juny

Imprenta de F. Vives y C.^a

4 pags. 44 × 32 a 2 col.

El primitiu «Palleter» era per lo vist d' un particular i els germans Thous, al vore que el periodic anava per camins lliberals i ells eren carlistes, se separaren d' ell i fundaren este. Capsalera gravá en fusta. El palleter i el tio Rosi fent «Chòins orals» baix d' un abre.

El número 19 de 3 de novembre del 88; el 52 del 13 de joliol de 89, i el 69, últim que havem vist, de 7 de desembre. En l' últim any el dirigía don Jusep Thous. Morí el periodic en 1890.

No fea constar epoca. Numeracio i any nou, per lo que el contem com a independent per el cambi de titol, encara que escrit per els seus fundadors.

Bib. Autor (núms.)

L' Araña Negra

Periodic fallero.

Aparegué el 18 de març de 1888.

4 pags. en quart a 2 col.

Estava editat per els falleros del carrer de Maldonado. La falla portava el mateix titol i era un crítica contra el jesuites. Es el primer periodic d' esta clase.

En 1889 es publica el número segon. La falla no portava eixe nom. En 1890 es publica el tercer número, añ III. Es día Periódic fallero, orgue de San Chusep, Eco dels buñols.—Reporters y colaors, els falleros del carrer de Mal-

donat. Sigle de la llum elèctrica.—Araña solta, 5 sentims. Imprenta de M. Alufre. 4 pags, en quart a 2 col. El text era compost de la explicació de la fal·la, versos curts, epígrames, cantars, etc. No s' en han publicat mes.

Bib. Municipal (Serrano Morales).

1889

La Fam

Periòdic descamisat. Se publica los domingos.

Aparegué el 10 de Març.

Sumari: Brindis.—Entrá.—Nuestro pendón.—Tenim fam.—Aucas de susietat.—Un lance de Carnaval.—Badalls.—Chirasol.—Charada.—Per telégrafo.—Anuncis.

Imprenta de Luis Ortega.

8 págs. de 27 × 16 a 2 col.

Capsalera gravada en fusta i vinyetes, per J. Pérez. Text bilingüe. El 31 de Març es publicá el número 4 i últim.

Bib. Autor.

El Borinot.—Alcira.

Semanari bilingüe satíric. Se publicará tots els dumenches (si el tiempo no lo impide).—Número solt o lligat cinco gramos

Aparegué el 9 de Joliol.

Sumari: El públic.—Consecuencia.—Carta de Madrid.—La gran vida.—Ensalada.—Epígramas.—Pel telégrafo.—Anuncis.

Imprenta de José Muñoz (Alcira).

4 págs. de 37 × 26, a 3 col.

En el número 1 (15 de Setembre), capsalera gravada en fusta. Un home amenaçant en un açot a dos figures. Entre les lletres un borinot o moscardó. Aumenta el tany a 44 × 32, a 2 col.

El número mes alt que he vist es el 14, de 6 d' Octubre.

Bib. Autor.

1890

El Cudol.—Xàtiva.

Periòdic que aliá vorem lo que serà.

Aparegué en Agost de 1890.

Imprenta de Blas Bellver.

4 págs. de 44×32, a 3 col.

Se publicaren uns quatre números. Era satíric local.

Fa anys vaig vore números.

Les Dansetes

Semanari valenciá.—Un número 5 céntims.

Aparegué en 13 de joliol de 1890.

Imprenta de Francisco Vives Mora y litografía de M. Soler, calle del Puerto.

8 págs. en quart, a 2 col.

Capsalera a pioma i un vell en «banderola» de les procesóns. La primera, tercera, quarta i octava, ab caricatures de Sempere.

Col-laboradors: Antoni Roig Civera, Antoni Palanca, Constantí Llombart, Ramón Andreu Cabrelles, Vicent Cirujeda, Joan Bte. Granell, Joaquín Gadea, Pbre., F. Barber i Bas. Francesc Alfonso, Ramón Simó, J. F. Sanmartín i Aguirre i Telesfor Salvador.

Sols es publicaren dos núms.

Bib. Municipal.—(Serrano Morales).

El Micobrio

Periòdic infeccios.

Aparegué en 28 de Setembre; satíric.

4 págs. de 44×32, a 3 col.

He vist eixemplar en este any. Sols es publicá un número.

El Dengue

Periòdic satíric, festiu y lliterari.

Amanegué el 25 de Giner.

4 págs. de 44×32, a 3 col.

Es publicá en motiu del dengue o grip que havia en Valencia. Sols es publicá un número.

Vaix vore l' eixemplar quant es publicá.

La Degolla

Semanari festiu, lliterari e ilustrat.—Director F. Barber y Bas.

Amaneixqué el primer de Giner de 1890.

Imprenta de Juan Guix, Miñana, 7 y 9, Valencia.

8 págs. de 30 × 22, a 3 col.

En la primera cara, caricatures d' escritors i artistes valencians. En la capsalera dibuix de Feria alusiva. En el número 13 atra capsalera, dibuix de Roig. Costava cada número 10 céntims. Dibuijos i caricatures en la primera, quarta, quinta i última.

Col-laboradors artísticos: J. Feria, Constantí Gomez, Frances Legua, Roig y R. Sanchis Arcis.

Col-laboradors lliteraris: Miguel Portolés García, Manel Leonart Senent, Edmond de C. Bonet, Francesc Barber i Bas, J. Fambuena, V. Lleó, Constantí Llombart, L. Balíester, Josep María Puig Torralba, Pere Bonet Alcantarrilla, Josep Aparisi, Jusep Pallarés, Victor Iranzo Simón, Eduard Escalante, Joan Guix, Antoni Roig Civera, Bernat Morales San Martín, J. Pérez, Josep García Capilla, Joan B. Colom, F. Roig, Josep Barreda, Ramón Andréu Cabrelles, Estanislau Mañes, Andreu Codoñer, Josep Bodría, Vicent Casamayor, Lluís Cebrián Mezquita, J. Vila, Enric Boluda, Eduard Escalante Feo, Lluís Gil Sumbiela (Aleibmus), Joaquin Balader, Francesc Castell, Joaquín Casañ, Francesc Tamarit, Juan Esteve, Antoni Soriano Donday, F. Vilanova i Antoni Palanca.

Es publicaren 13 números.

Bib. Autor. (Núms).

El Espolsaor

Semanari anticlerical, satíric i bilingüe

Aparegué en 9 de Febrer de 1890.

Imprenta de «El Espolsaor», Chermaníes, 2.

4 págs. de 44 × 32, a 3 col, en paper de colors.

Capsalera gravá en fusta. Caricatura del Director,

peganli en el manec d' un espolsaor a un sagristá i fent fugir a un capellá i gent devota.

Director Alexandre Seara, que firmaba Araes.

Publicá un suplement al número 6, en 10 d' Abril, combatint al marqués de Cerralbo que aquell día arrivava a Valencia, al que rebreren a tirs i pedraes i' s tingué que declarar a Valencia en estat de siti, encarregantse el Capitá General señor Azcárraga de pacificar la Ciutat. Haveren mols ferits. Fulla de malteix tamany.

El últim número qu' he vist es el 13, de 13 de Joliol.

Bib. Autor. (Núms).

El Escándalo

Semanari modestet.—3 quinsets trimestre, 5 séntims número.

Aparegue en 20 de novembre de 1890.

Imprenta de M. Alufre, plaza Pellicers, 6.

4 págs. de 44 × 33, a 3 col.

Capsalera gravá en fusta. Espanya obri l' arca de capdals i ministres, bisbes, toreros i atres persones s' apoderen d' elís.

Tingué una vida molt irregular. El número 42 es de 22 de Giner de 1892 any III. Els números 62 y 63 d' Agost del 92 foren denunciats.

Col·laborá en castellá Pere Barrantes, que estigué en Valencia una temporada antes de ferse católic. El periódic era de idees republicanas i anticlericals.

El número 86 de 11 de Desembre (any III), publicá viñetes en les seccions fixes. Imprenta de «El Mercantil Valenciano». A fins de 1892 publicá «Almanaque para 1893». —«El Escándalo».—en dibuixos i caricatures. Imprenta de «El Mercantil» 152 págs en octau la coberta a tres tintes.

Col·laboradors: Juliá Pérez Carrasco, P. Orozco Sanz, Pascual Montagut, Arseni Serrano, Emili Beut, Enric Peris Salcedo, F. Martínez, Agustí Paredes Nebot, E. Roig Battaller, L. Bueso, Manel Lluch, R. Andreu Cabrelles, Dr. Miquel Más, Emili R. Martínez, Ramón Trilles, Josep María de la Torre, Constantí Llombart.

Cesá a principis de 1893.

Bib. Autor. (Núms i Calendari)

1891

La Chala

Periódic bromiste dedicat a la chent de tró. Orgue de... manilla, defensor de les festes de Sen Chusep, y d' els buñols. Administració en lo mich del carrer de la Jordana, al aire lliure.—Falla del 18 de Març de 1891.—Cada trago una aguileta.—Número solt, 5 séntims.

Publicá la relació de la falla i algunes composicions curtes

Imprenta de la Viuda de Amargós.

4 págs. en quart, a 2 col.

En 1892 es publicá el tercer número. No he vist el según.

Bib. Municipal (Serrano Morales).

L' Ametralladora

Periódic satíric.

Aparegué el 21 de Novembre de 1891.

4 págs. de 36 x 26, a 2 col.

Era de idees republicanes. Director Elies Cerdá. Col·laborador Maximiliá Thous.

Sols es publicá un número que vaig vore en son temps.

1892

El Fem

Periódic destinat a agranar totes les immoralitats espanyoles.

Ixqué el 18 de Març de 1892.

Sumari: Avis.—Explicació.—Noticies locales.—Teatros.—Sant del día.—Epitafios.—Ultima hora.—Anunsio.—Guano.

Valencia. Imprenta de la Viuda de Amargós.

4 págs. en quart, a 2 col.

Servía de llibret a la falla del carrer de la Beata. Se venía a 5 séntims. El número 3 es de 18 de Març de 1893,

tal volta per equivocació, quant deu ser el 2. Imprenta de J. Canales, Cuarte, 25, Valencia. 4 págs. en quart, a 2 col.

El número 4 i últim, de la mateixa fetja, de 1894. Imprenta de Alpuente y compañía, Corregería, 32 y 34. 4 págs. en quart, a 2 col.

Bib. Municipal. (Serrano Morales)

L' Ordinari

Fulles de actualitat pera el poble (sinse fetja).

Sabem per notícies particulars qu' este periodic el dirigia en 1892 En Josep Royo Almela. Era periodic de propaganda católica.

Sumari del numero 2, segona serie, únic que he vist:

Advertencia.—Al pescante.—Encomandes.—Casos y coses.—Pasar el rato.—Notícies y avisos.—Anunci.

Imprenta de José Canales, Cuarte 25.

4 pags. de 32 x 22 a 3 col + 8 pags. de folletí en quart, en el que publicá «Els perills que l' aprenent encontra en el camp o en el taller per part dels jornalers y també dels amos. No conec el titol exacte d' esta obreta que forma part de la «Galería Valenciana Popular».—Lletra menuda, llibrets y fulles d' actualitat Noveles y comedies, etc.—La entrega, 5 séntims.

Bib. Autor. (Núm. 2).

Ghaucha

Periodic Buñolero. Defensor de pillos, malfaeners y particularment dels buñols, es dir, de les buñoleres, o siga, de les ames de les buñolerías que son les que fan el agost en el mes de mars, y de atres coses, com voran vostés.—Falla plantá per primera volta en els carrers de Aragó y Espartero. Eixirá quant mos donará la gana.

Aparegué el 18 de març un sol número.

Imprenta de V. de Amargos. Encarnación, 16.

4 pags. en foli a 2 col.

A dreta i esquerra de la capsalera: Preu de suscripcio: Una aguileta no mes.—Punto de suscripcio: Baix de la Falla-Redacció, Pont de la Mar, quart ulí, quint forat.

Citat per el señor Genovés en «Bibliografía valenciana».

La Falla

Periodic Buñolero. Se publicará anualmente la vespra de San Chusep pera explicar el significat de la qu' enguañ han fet els vehins deis carrers de Grasia y En Sanz, y qu' en lo susesiu farán si les contribusions y demes impostos qu' els dixer sinse una aguileta no els lleva les ganes de divertirse y divertir a tots aquells que visitanles els honren. Preu del Buñol, 5 sentims.

Aparegué el 18 de març de 1892.

Sumari del primer número: La falla d' enguany.—Alegoria del teatro.—Conversacions (de cara a la falla).—Carta de Madrid.—Entre palurdos.—Noticias frescas.—Santos de hoy.—Aspectaculos.—Pasatemps.—Plato del dia.

Imprenta de M. Alufre.

4 pags. en quart a 2 col.

El núm. 2 es de la mateixa feja de 1893, de igual capsalera i empremta.—4 pags, en foli a 2 col.—El número 3 i ultim es de 1894. Imprenta de Amargos. 4 pags. en foli.

Bib Municipal. (Serrano Morales).

1893

La Perolá

Periodic Bilingüe, Vergoñós y sustanciós.—Eco imparcial de un escándalo fenomenal.—Añ 42.—Número 16.—Valencia, 18 de mars de 1893. Número solt, 5 sentims.—Administrasio, cami de Torrent, número 16, antes 7.—Suscricio, no ni ha.

Aparegué el 18 de març de 1893.

Sumari: Saludo.—Nuestros proyectos.—Carta de Madrid.—Sección literaria: ¿?...??—Cantares.—Sección amena.—Geroglífico.—Otro.—(Esquela de defunción, humorística).—Sección religiosa.—Sección oficial.—Espectáculos.—Telegramas.—Anuncis (en broma).

Imprenta de F. Vives Mora, Lauria, 20.

4 págs. en quart a 2 col.

Periódic fallero dedicat per complet a criticar un «chanchullo». electoral. No s' en publicá atre número.

Bib. Municipal. (Serrano Morales).

La Gran Dispará

O La Traca y El Alabardero.

Aparegué el 28 de desembre de 1893.

Sumari: Caricatura política.—Los Santos del día.—Coloqui entre «La Traca» y «El Alabardero».—Al nou Governador.—Album de «La dispará».—Casorios.—Al nou sacristá de Babia.—Freses fusionistes.—Historia de un tito contá per ell mateix.—Al Alcalde del Reig.—Espectáculos.—Instantáneas (caricatura).—Aplausos y piuletes.—Anuncis.

Imprenta de Ripolles, María de Molina, 2.

4 pags. de 43 × 32 a 4 col. imprés en paper de color de rosa.

El día dels Inocents s' uniren els periodics citats pe a fer un número humoristic, en valencia i castellá, dominant l' estil de «La Traca». Estos periodics eren dirigits per Manel Lluch Soler i Rafel Azopardo. Costava el número 10 centims. No s' en publicá atre.

Bib. Autor.

La Contumensia de Valencia

Semanari satíric y de noticies. Ecos y becos, imparcial de tot lo que susuixca. 5 sentims en Valencia.

Amaneixqué el 9 de juny.

Imprenta de San Vicente Ferrer (de «El Valenciano»).

4 pags. de 44 × 32 a 3 col.

Era una imitació satírica de «La Correspondencia de Valencia», seccions, estil.

Es publicaren 3 números.

Bib. Autor. (Núm. 2).

1894

La Troná

Semanari bilingüe, festiu y lliterari. Número solt, 5 sentims.

Escomensá el 13 de maig de 1894.

Sumari: A la prensa.—El nostre proposit.—Nugolá

d' estiu.—Rayos y sentelíes.—Un dracma sanguinolent.—Trons y rellams.—Un arranque de D. Cornelio Becerra (caricatures).—Tró de Madrid.—Teatros.—Núbols.—Postres valencianes.—Anuncis.—En la cuarta plana, dedicá a «Sección literaria castellana».—¡¡Bien!!, per Sebastiá Gomila.—Coletas y colillas, per Eduard del Palacio.—Por la Virgen, per Lluís Bernat Ferrer.—Casi dolora, per Eduard Guíllar.—Confesión, per Jusep Senis Calvo.—Epigramas, per J. Bernat Baldovi, Jusep Jackson Veyan, R. Andreu Cabrelles i Ramon Diaz.

Imprenta de Cortés, Ballesteros, 1, Valencia.

4 pags. de 44 × 32 a 4 col., impres en paper de colors.

Als pocs números, capsalera alusiva, a ploma.

Ha tingut una vida irregular, en quatre époques, quals principis i fins no havem pogut precisar.

1897.—¿Segona epoca?

1899.—Tercera epoca.

Degué ixir en març, en numeracio nova. El núm. 57 es de 29 d' abril de 1900, any VII. Vol dir qu' estingué tot un any sinse publicarse.

Fea costar la epoca III. Imprenta de M. Ferrero y compañía. El núm. 72 (12 agost 1900), col·lavoren en la pagina lliteraria, M. Domingo Bondia, Ventura Vidal, Joant Batiste Argent Morales.—T. Canet Ferrando.—Lloréns Renart.—Jusep Vilanova Imarguez.—A Mateu Ferrer.—Severi Guastavino Robba, Lambert Oliver, Alfred Portolés, Antoni Pérez i Vicent Ferrandis.

En 23 d' agost 1900, suplement al número 73.—Any VII, epoca III, dedicat a defendre a Blasco Ibáñez, acusat de plagiari. En la capsalera, «Número sol, 5 sentims».—Al peu: Esta fulla se repartix gratis. Imprenta M. Ferreró y compañía, 44 × 32 a 4 col.

1907.—Epoca cuarta.

En juliol de 1907 reapareix com a época IV, any XV, i durá fins 1908. Era son director Lluís Bernat Ferrer. El tex, sempre anónim o firmat enseudónims.

En la primera epoca publica una Biblioteca, de la que coneguém.

—Folleto II.—«El terreno del honor», per L. Bernat. Imprenta Sancho, 16 pags. en quart.

—Folletto IV.—«Memories de un burro». Imp. J. Guix, 16 pags. en quart.

—Folletto VI.—«Un viache al Infern», per Ricart Aliaga. «Per un requiebro», per J. M. Martínez Castelló. Imprenta J. Guix, 16 pags, en quart. Paginacio correlativa qu' arriba a las 96.

En 1901 escomença atra Biblioteca en octau, de la que he vist.

—Folletto II.—«Postres valencians», coleccioneta de cuentos, 15 séntims. Imprenta M. Ferreró, 1901. 32 páginas en octau. Anunciaba el tercer folletto «Els amors de Pascualo».

Tambe ha publicat Almanagues. Coneguem:

—Almanaque de «La Trona» pera 1907. 32 pags. en quart ab gravats.

—Id. 1908. Imprenta de Guix. 32 pags. en quart.

Era d' ides republicanas i en certa ocasio (1899 ó 900) publica un suplement pera sustituir a «El Pueblo», que havia segut suspés per les autoritats.

Posteriorment s' han publicat alguns periodics en el mateix titul o anyadinli alguna paraula i dibuix capsalera molt paregut que no tenen res que vore en este, per lo que donarem conte en l' any corresponent.

Bib. Autor. (Números, Follets, Almanagues).

El Garbell

Semanari bilingüe, satiric y lliterari.

Aparegué en 8 de setembre.

Imprenta de José Canales, Cuarte, 25.

4 pags. de 44 × 32 a 3 col.

Dibuix capsalera alegórica Valencia en un garbell en la ma, fa tria de polítics. Era u dels seus redactors Enric Cardona Alcaraz. Vaix vore números en la propia imprenta, quant s' imprimia. Tingué curta vida.

Nelo el Tripero

Semanari satiric valencia.

Ixqué el 14 d' octubre de 1894.

4 pags. de 43 × 32 a 3 col.

Mori a fi d' any. Vaig vore números en la fetja de sa publicacio.

El Pardal de San Chuan

Semanari lliterari satiric.

Aparegué en 9 de setembre de 1894.

4 pags. de 44 × 32 a 4 col., impres en paper groc.

Era de idees republicanas. Es publica fins el mes de febrer del 95.

Bib. Autor. (Un fragment).

La Fira de Valencia

Semanari patriotic.

Amanegué el 20 de juliol 1894.

Imprenta de Alpuente.

4 pags. 43 × 32 a 3 col.

En este mes es publicaren dos números. En agost canvia el titol per «La Nova Traca». Vejas este.

Bib. Autor.

La Nova Traca

Semanari patriotic, valencia de pura sanc, impolitíc, independent y sinse pisca de vergoña pera dir les veritats. Orgue fiel de la sana opinió que sense tecles toca sinfonia en mols bemols, pregonant tota clase de «porqueries» españolas, especialment les valensianes. Es publica tots els dumenches. A perra chica.

Aparegué el primer número (tercer per ser continuació de la Fira de Valencia), el 12 d' agost.

Imprenta de Alpuente y C.^a, Colon, F.

4 pags de 43 × 32 a 3 col.

Vinyetes en les seccions fixes, per E. Pastor. Moria fins d' agost i es publicaren 6 números

Bib. Autor. (Primer núm.)

La Carabasa y el Margalló

Diari nou de la falla de la plasa de Sen Chordi.

Aparegué en 18 de març de 1894.

Valencia. Impr. de J. Peidro.

Fulla de 32 × 22 a 3 col. (volta en blanc).

Fon unic número. Tex, referent a la falla.

Bib. Autor.

El Enredo

Periodic fallero, orgue de Sen Chusep, eco dels buñols.

Enredro solt, 5 sentims. Reporters y Colaors: Els falleros del carrer de Carabases.

Aparegué el 18 de març de 1894.

Imp. de Alpuente y C.^a, Corregeria, 32 y 34.

4 pags. en quart a 2 col.

Text prosa i vers relatiu a la falla. Autor, Ramon Trilles.

(Citat en la Bibliografia fallera, Ms. premiat per Lo Rat Penat, de Josep Navarro Cabanes.)

1895

El Palleter

Tercera época (segón volta). Vejas any 1882.

Ei Carranch

Semanari satiric.

Aparegué el 18 de maig de 1895.

Imprenta de J. Canales, Cuarte, 25.

4 pags. de 44 × 32 a 3 col.

Director, Antoni de Cidón Navarro. El periodic era catolic en tendencies conservadores.

Es publicaren 11 números.

Bib. Antoni de Cidón.

El Paper d' estrasa

Periodic envolic aor. Eixirá tots els dumenches. Número solt, 5 sentims.

Aparegué el 14 de juliol.

Imprenta de A. Cortes, Ballesteros, 1. Valencia.

4 pags. de 44 × 32 a 4 col.

El número 2, de 21 de juliol, publica «Auca de Paquito Moliner», gravá en fusta (8 vinyetes). Tenía una seccio fixa histórica contra els carlistes. Tot el tex, d' idees republicanes.

Anuncia que el tercer número sería extraordinari, dedicat a la fira, en gravats. Es publicá el 28 de dit mes.

Estava imprés en paper d' estrasa. El ultim número que veig es el 4, de 11 d' agost.

Bib. Autor. (Un núm).

1896

El Femater

Semanari bilingüe y lliterari.

Escomensa a publicarse en setembre y acabá en lo mateix mes. Satíric.

El veig citat en la prensa local.

El Gall

Semanari satíric. 5 sentims número.

Ixque en 16 de febrer i tingué curta vida. El veix anunciat en els periódics locals.

Les Albaes.—Madrid.

Semanari destarifat, llaucher de cascos y enemic d' estafes. Número solt, una aguileta.

Aparegué en març de 1896.

Madrid. Imprenta de A. Menarques, Princesa, 33.

4 pags. de 44 × 32 a 3 col. Dibuix capsalera a ploma.

El número 9, unic que he vist, es de 9 de maig.

Col-laboradors: Teodor Llorente i Joan Alonso.

En el núm. 9 anunciava un extraordinari en reproduccions de quadres de pintors valencians i originals de R. Altamira, F. Sanmartin i Aguirre, Carles Llinas, J. M. la Torre, Alonso Soriano, Esteve i Reig Soriano.

Era propietari el music Josep Serrano i director Olegari Cifre.

Bib. Autor. (Un núm).

1897

El Sigle XX

Periodic fallero, orgue de San Chusep, eco dels buñols. Reporters y colaors, els falleros del carrer de Maldonat. Número solt, 5 sentims. Sigle de les forques.

Aparegué el 18 de març l' unic número.

Sumari: Argument.—Advertensia.—Octava.—Eco.—

Quintilla.—Désima.—Quintilla.—Octava.—Cuarteta.—Désimas.—Espectaculs.—Santoral.—Cuaranta hores.—Última hora.—Conferencia telefónica.—Chuá de bolsa.

Valencia Imp. Embajador Vich, 19.

4 pags. en quart a 2 col.

Bib. Municipal. (Serrano Morales).

1898

El Dimoni Coixo

Semanari carregat de foc y pólvora. Redactat per tots els dimonis del infern.

Ixqué el 24 de setembre de 1898.

Imprenta a c. de Menosi, Vilar y Perigüell, Baja, 12.

4 pags. de 44 × 32 a 3 col.

La suscrició costava 1 peseta trimestre i 5 céntims el número. Republicá y anticlerical. En interminencies, es publica fins l' any sigüent. El número mes alt vist es el 16, d' octubre de 1899.

Bib. Autor. (Núms.)

El Cresol

Periódic de poca llum y escrit de cuansevol manera. L' ensendrem una volta a la semana.

«Señores, la veritat
es clar, com un raig de sol,
qu' en temps d' electrisitat
fa poca llum un «cresol».

Mes, bevent en bona font
fem «El Cresol» periodiste.
¡Manco llum fa un cap-de-pont
y el home es tot un ministre!

Será «El Cresol» modestet
pues no trae «humos de sabio»;
pegar, pegará fortet,
pues no 's pot chafar el labio.

I 'l que 's creme o mos reproche
lo que «El Cresol» va mentant,

sapia que 's fasil mos trobe
dirichinse a un restaurant.

Aparegué el 8 de juny de 1898.

Sumari: Advertensia.—Paraules y cortesies.—Farolets de paper.—Torsudes.—Llumenaries.—¡Llum!—Teatros.—Escándalo modelo.—Naïpe de Madrid.—Lamparilla.—Pavil de «El Cresol».—Anuncis.

Imprenta de José María Alpuente.

4 pags de 42 × 30 a 4 col.

Dibuix de capsalera a ploma i vinyeta en el text. Administrador i propietari, Bertomeu Grau, i principal redactor, Mariá Serrano Biguer. Sols es publicaren 4 números.

Bib. Autor. (Núms.)

1899

La Granera

Semanari satiric.

Aparegué en febrer de 1899.

4 pags. de 44 × 32.

Era director i propietari Miquel Casañ, i col·laboradors: Eugeni Roldán, Francés Legua, Aureli Yanguas i Enric Segura. Cesá enseguida; reaparegue en 28 de juliol y mori en Agost, segons nota del señor Yanguas. No he vist números.

L' Infern

Semanari satiric bilingüe pera la chent de foc i flama. Ofisines en l' Infern.—Redacció y Administrasió, en les calderes. Director, Belcebú. Número solt, 5 sentims.

Amaneixqué en 23 de setembre.

Sumari: ¡L' Infern en Valencia!—Mala llavor, mala herba.—Primera forcá.—La poesia y El Rat-Penat.—La Catedral de Burgos.—Flameraes.—Rabaes teatrals.—El verano en Rocafort.—Anuncis.

Imprenta de L' Infern (viuda d' Amargós).

4 pags. de 44 × 32 a 3 col., impres en paper de colors.

En la capsalera dibuig alegòric al pareixer, de M. Campos, i vinyetes en el text. Satíric, republicà i anticlerical. Cesa en novembre. Es publicaren 8 números.

Bib. Autor. (Núms.)

1900

El Palleter

Tercera epoca (tercera volta). Vejas any 1882.

La Ballá de Sant Francés

Orgue destemplat de dit carrer y sos arrabals. Tirá de 5.000 exemplars, que se repartixen debaés.

Amaneixqué el únic número en 25 de juliol 1900.

Sumari: Saludo a la prensa.—Nostre propòsit.—La Ballá de Sant Francés.—La dona valenciana.—Cantars.—La florera valenciana.—La «Broma» dels señorets, per J. P.—Anuncis.

Imprenta de Menosi, Vilar y Perigüell.

4 pags. de 44 × 32 a 4 col.

En la capsalera, gravat d' una valenciana. Editat per el comers de este carrer en motiu de la fira de juliol. Es publicá un sol número.

Bib. Autor.

1901

La Pebrera

Semanari satíric coentet.

Apareixqué en novembre.

4 pags. de 44 × 32 a 4 col.

Cesa en giner. El veig citat en la prensa local.

Anfora Histórica

Periódic fallero, órgue de San Chusep, eco dels buñics. Reporters y colaors, els falleros del carrer de Maldonat.—5 sentims.

Trabaja para que el mundo...

El primer número de 'El Escarpidor'...

'El Escarpidor.'

El primer número de 'El Escarpidor'...

Publicar exclusivamente en la imprenta de la imprenta...

La imprenta y el comercio...

Carrer de Pizarro.

NUMERO 11 BUX

Trabaja para que el mundo...

Trabaja para que el mundo...

DESVENTAJAS.

Trabaja para que el mundo...

Trabaja para que el mundo...

DIRECTOR: F. BARBER Y BAS
PORTES VALENSIANS

Teodor Llorente.

10

SÉNTIMS

Amanegué el 18 de març l' únic número.

Sumari: Anfora històrica.—La Calamitat mes gran.—
Cantars.—Moralejes.—Opinió falçera.—Cantars.

Imprenta de Menosi, Vilar y Perigüell, Baja, 10 y 12.
Valercia.

4 pags. en quart a 2 col.

En la capsalera: Añ XIV. Número 14. Sigle fosc. Es referix este número 14 als periodics publicats per dits falleros en diferents titols, desde «L' Araña Negra». No tots els anys hagué falla ni 's publicá periodic.

Bib. Municipal. (Serrano Morales)

La Degolla

Semanari lliterari, satíric, bilingüe, independent, 0'75 pesetes trimestre. 5 sentims número.

El primer número es de 21 de joliol de 1901.

Sumari: Advertensia.—A la premsa y al public en general.—Bomba y... Bombos.—La reforma del rellonche.—Coses d' estiu.—Degollina.—Epigrames.—Espectaculs.—Seccio de lliteratura a disposicio del public.—Un viache aprofitat, per Albert Corrons Ferrer.—Folleti (4 pags. en quart).—Monólogo, per Severi Guastavino Robba, estrenat en el teatro Parcent.

Imprenta de P. Sancho, Sangre, 17.

4 pags. de 44 x 32 a 4 col.

Director, Albert Corrons. En folleti es publicaren «Les Barraques» i «La chent de tró», zarzueles de Escalant, fill. Desde el número 5, Imprenta de M. Ferreró. Desde el 16, Imprenta P. Sancho. Desde el 20, Imprenta Ardit (segon cognom de P. Sancho).

Col-laboradors: Jusep Vilaplana Marques, Vicent Zanon, Pascual Martínez, Pere P. Olmos, M. Domingo Bondia, Ramón Blanes Gimeno, Manel G. Ros, Eduart Guillar, Ventura Vidal, S, Novitaguas (Severi Guastavino Robba), Vicent Gómez Munariz, Vicent Boigues, Antoni Guerrero, Joan Batiste Argent Morales, Vicent Candela Orteli's, Benvenuto Martínez Plantado, J. B. Aleixandre, Ernest Rico, Bertomeu Guzman, Manel Gayano Lluch, J. Valls Honorato, Antoni Mengot, Miquel Díaz, A. Martínez Bauzá, J. Ca-

net Ferrandiz, Ventura Vidal, Ferdinand Dobon, Joan Mateu Pascual, Lluís Pau, Manel Cusidó, José Bolós.

L'últim núm. vist es el 34, de 22 març de 1902.

Bib. Autor.

El Cabás

Semanari bilingüe, en serio y festiu.

Amanegué en 19 maig de 1901.

Sumari: Per via de introducció o advertensies.—Nostre programa.—Cosmorama universal.—De casa.—Himno a la societat «El Cabás».—La vacuna, per Eduard Guillar.—Crònica artística.—Les quatre estacions del añ.—Teatros.—Vatisinis o pronóstics.—Cabasaes.—Epigrames.—Consells.—Cansons.—Endevina endevinalla.—Gábules de loteria.—Anuncis:

Imprenta de J. Canales, Cuarte, 25.

4 pags. de 44 × 32 a 3 col.

Els dos números sigüents: Imp. de P. Sancho, Sangre, 17. En la capsalera del núm. 3, Semanari bilingüe, fester y lliterari. Acordeon de la societat del mateix nom. Dibuix capsalera, siluetá, en fusta i vinyetes entre el text. Col-laborador, Severi Guastavino Robba. Sols ixqueren tres números.

Bib. S. Guastavino Robba. (Madrid).

1903

La Barraca

Semanari radical pera la chent de barral. Se publicarà tots els dumenches. «La Barraca» es el periodíc de llengua mes fresca de España y Extrancher. Trimestre, 0'75. Número solt, 5 sentims.

Aparagué en els primers dies d' abril.

Imprenta de «La Barraca».

4 pags. 44 × 32 a 4 col.

Director, Feliu Azzati. Fon creat este periodíc pera combatir a Roderic Soriano i el seu partit. Empleá un lenguaje tan violent que sofri multes i anar a la presó el

seu director. D' esta primera epoca he vist fins lo número 79 de 4 de juliol de 1904. Publicá algunes caricatures i números de 8 pags a 10 centims. En la fira de juliol de 1904 es publicá tots els dies o altern.

--Suplement a «La Barraca», núm. 55 (29 maig 1904).
Fulía de 44 × 32.

1905.—Segon época.

Reaparegué en febrer com any III i numeració nova, sinse fer costar l' epoca. He vist dasta el núm. 23 de primer de juliol.

Escrit en valencia vulgar, castellá y bilingüe chavacá.

Bib. Autor. (Núms).

El Palleter

Cuarta epoca.—Vejas any 1882.

La Pulga

(Suplement a «L' Araña Negra».)—Periodic fallero. Orgue de Sen Chusep. Eco dels buñols. Redactor y colavoraors, els falleros del carrer de Maldonat, Redacsio y administrasió, en la falla.

Es publicá el 18 de març de 1903. Com any XVI. Número 16 (feja del naiximent de «L' Araña Negra»).—Sigle de la Pulga. Pulga solta, 5 sentims.

Sumari: El País de la Pulga.—Notisies.—Taurines.—Tribunals.—De Marina.—Espectaculs.—¡El que no anuncia no ven!—Ultima hora.—Epigrames.—Cantars.

Papelería de R. Fayos, Maldonado, 6.

4 pags. en quart a 2 col.

Bib. Municipal. (Serrano Morales).

1904

El Pais de la Fam

Periodic anual, fallero, buñolero y bufero. Orgue dels Set dumenches y eco dels cafetins valencians. Redactors y gacctilleros, els falleros dels carrers. Pilar y Sequiola. Fam solta, 5 sentims.

Amaneixque el primer número, dient XX el 19 de març 1904.

Sumari: Lo que pucha y lo que abaixa.—Gacetilles.—La fam apreta.—Relichoses.—Tribunals.—Taurines.—Del Port.—Espectaculs.—Ultima hora.

Imp. de P. Sancho, Arz. Mayoral, 5. Valencia.

4 pags. en quart a 2 col (l' última en blanc).

No 'n ixque atre número.

Bib. Municipal. (Serrano Morales).

El Ramás.—Alcira.

Revista destructiva sobre higiene social. Número solt, 5 sentavos.—Tirada, 2.000 números.

Naixque en 10 de juliol de 1904.

Imp. B. Cuenca, Alcira.

4 pags. de 39 × 28 a 3 col.

De idees republicanas, escrit en valenciá vulgar i castellá. Tingué varies multes de 100 pesetes y acabá en el número 12 de 24 de setembre del mateix any. Gravat capsalera en fusta.

Bib. Autor. (Núms).

El Ramasot.—Sueca.

Revista sobre higiene social.

Aparegue en 8 d' Octubre de 1904.

Imprenta de Ricardo Benedito, Sueca.

Continuació de «El Ramás». Tingué que anarsen a Sueca pera poderlo publicar. Les mateixes idees i llenguaje que 'l anterior.

Feu campanya contra «La Verdad», d' Alcira, i acabá en el segon número (22 d' octubre). Dibuix capsalera gravat en fusta.

Bib. Autor. (Núm. 2).

La Senserrá

Semanari republicá.

Es publicá en este any.

4 pags. de 44 × 32 a 4 col.

Dirigit per Teodor Santonja. L' he vist citat en la prensa local. Curta vida.

1905

La Barraca.

Segona epoca. Vejas any 1903.

1906

Valencia Nova

Boleti d' esta Societat. Director, Eduardo Boix. 5 sentims número.

Amanegué e' 7 de maig de 1906.

Sumari: «Valencia Nova» a Valencia y a la prensa.— Al poble de Valencia, per Isidro Torres.—L' Estacio del Nort, per E. Boix.—El valencianisme.—Crida, per Jusep María Puig Torralva.—A Valencia Nova, per Eduart Boix.—A Valencia Nova, per Isidor Torres.—A una dona valenciana, per Miquel Duran Tortajada.—Noticies.—Anuncis.

Imp. Doménech y Taroncher, C. Don Juan de Austria, 9. Valencia.

8 pags. de 32 x 22 a 2 col.

Capsalera a ploma per E. Pertegás. En el número 19, capsalera de Sousa, i diu: «quinzenari regionaliste portant-veu d' esta Societat».

Col-laboradors: A. Mateu Ferrer, Joaquín Badia Adell, Eduart Guillar Clari, Lluís Queralt Balaguer, Vicent Fe Castells, M. Llorens, Joan Batiste Pont, Antoni Company, Ayné, Pascual Montagud, Rosend Gumiel Enguix, Josep Maria Giménez, Francesc Madrigal, Ernest Rico, Francesc Vilanova, Llorens Gomis Pardo, Gaetà Huguet, M. Moltó, Josep Navarro Cabanes, Francesc Palencia Gil, Josep Maria Escuder i Lluís Cebriá Mezquita.

En el núm. 40 (19 de desembre 1907), any II, es despedix dels llegidors i anuncia la próxima aparicio de «Re-naiximent», el seu sucesor.

Bib. Autor.

La Fam

(Suplement a «L' Abundancia»). Periodic fallero. Or-

gue de Sollana. Eco dels aburrits. Número 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 0. Sigle, A. B. C. D. E. F. G.—5 sentims.

Apareix el 19 de març de 1906.

Sumari: Capital y treball.—Explicació.—Sesió de falleros.—Notícies.—Susesos.—Cuartetes.—Notícies relichoses.—Telegrames.

Imprenta de Ferrer, Estameñeria, 10. Valencia.

4 pags. en quart.

El periodíc «L' Abundancia», del que 's diu suplement, es imaginari. No ixque atre número.

Bib. Municipal. (Serrano Morales).

Les Falles de Sen Chusep

Relació y explicació de totes les falles plantaes este añ 1906.

Aparegue en 18 de març de 1906 sinse numerar.

Sumari: Preámbulo.—Relació de tretse falles.—Final.

S. i. (Imprenta de Ferreró).

Fulla de 44 × 32 a 3 col.

Editor, Batiste Domingo i redactor Josep Navarro Cabanes. Es publicá fins 1913, manco dos anys intermedi en que no ixqué. En l' últim número (8) gravat en fusta de la falla del carrer de les Barques.

Bib. Autor.

1907

El Altar del Mercat

Programa de les festes de la nova Associació del Altar del Mercat... a son Patró San Vicent Ferrer...

Amanegué el 10 d' abril de 1907.

Sumari: Nueva Asociación del Altar de San Vicente del Mercado, per Juan, bisbe de Solsona (endespués Cardenal Benlloch).—Valencia Tipo, per el bisbe d' Urgell.—A San Vicent Ferrer, per Teodor Llorente.—En folleti: Vida de San Vicent, per J. E. Serrano Morales.—L' Angel de la Apocalipsis, per Josep Bodría.—Al Patró de Valencia, per Salvador Juan.—El motin de anoche.—A San Vicent Ferrer, per Josep María Puig Torralba.—La traca, per Fran-

cesc Vidal.—Cantar, per Josep Bernat Baldovi.—Temau a Deu, per Miquel Esteve.—Carta oberta.—Crónica local.—Se necessita per alquilar.

Imp. de Menosi.

4 pags. 44 × 33 a 4 col.

1909. Imp. Doménech y Taroncher; 1910, J. Canales; 1911, Menosi; 1916 a 18, Tipografia Moderna; 1919, M. Guillot; 1920-23, Imp. «Diario de Valencia»; 1924-25, Imp. Joan López Arcada. El núm. de 1913 es de 4 pags. de 50 × 35 a 4 col; el de 1912 es de 6 pags., axí com el de 1923 i 1924; de 8, el de 1925. En 1921 publica ademes un suplement, fulla de 44 × 32 a 4 col.

Col-laboradors: Roc Chabás, Prebere; Eugeni Almenar, escolapi; Josep Sanchis Sivera, Pbre.; Josep Cirugeda i Ros, Pbre.; Josep María Puig Torralba, Joan Tomas, Josep Carpintero Picó, Josep Blat Montoro, Luis Fuliana, francisca; Vicent Caro Adam, Josep María Zapater Esteve, Dionís Fierro, escolapio; Antoni de Cidon, Vicent Marín Bosque, Josep Navarro Cabanes, Ferrand Molina, Josep María Juan García, Faust Hernández Casajuana, Rafel Gayano Lluch, Josep Calasans Rabaza, escolapio; Ferdinand Garrigós, escolapio; Eduard Genovés, Pbre.; Francesc Tuset, R. Sanchis Arcís, C. Doménech, Juliá de la Vega, Francesc Caballero, Josep María Bayarri, Josep María Giménez Fayos, Miquel Gimeno Puchades, Emili Vilella Garcia, Jaume Ferrer Vercher, Manel Cuitavi Roseli, Antoni Brú, Ramón Mas, S. J.; Isidor Peris Gómez, Felip García del Real, Ventura Pascual Beltrán, M. Abad Monzó i F. Sanchis Ambrós.

Publica retrats i fotografies. Segueix publicantse en valenciá i alguns treballs en castellá.

Bib. Autor.

Les Falles

Se publica una volta al any.

Amanegué el únic número en 18 de març 1907.

Sumari: Relació de les 19 falles d' este any.—Anuncis.

Imprenta de José Peidró, Santa Irene, 2.

4 págs. de 32 × 22, a 2 col, en paper de color.

Bib. Autor.

Lo Crit de la Patria

Semanari Regionalista Solidari; de propaganda pera Valencia, Alacant y Castelló.—Un trimestre, o'75.—Número solt, 5 céntims.

Aparegué el 16 d' Agost de 1907.

Sumari: Salutació.—Regionalistes polítichs, per Manel d' Espinosa.—Lo nostre Regionalisme, per Josep María Escuder.—Resorgiment lliterari valenci, per Ximens.—Jocs Florals o cosa per l' estil.—Llasos de chermanor.—Desgracia de heretar.—Juventut, per Miquel Durán i Tortajada.—Esclafits.—Amagueu les pipes.—Correspondencia administrativa.

Imprenta de J. B. Lleonart, Caballeros, 44, Valencia.
4 págs. en 50 × 35, a 4 col.

Desde el número 2, imprenta de Menosi. Director don Lleuis Sanchis, i col-laboradors Albert Businot i Alfons Rauseli.

Es publicaren uns 16 números.

Bib. Autor (núms.)

1908

La Traca

Semanari pa la chent de tró.

Tinc noticies de que en este any reaparegué com a según época, i tingué curta vida.

No he vist eixemplars.

Era cosa independent del periódic de Lluch Soler.

El Cuento del Dumenche

Semanari ilustrat.—1'25 pesetas trimestre, 10 céntims número.—Director Lluís Bernat.

Aparegué el 9 d' Agost de 1908.

Sumari: Retrat de Lluís Bernat.—Lo qu' es proposem.—La Rocha, noveleta curta, per Lluís Bernat; ab dibuixs de Joan Aragó.—Anuncis.

Establiment tipogràfic de Chusep Guix.—Miñana, 7 y 9.

16 págs. de 22'50 × 16'50, a 1 col., cobertes a 2 tintes.

Publicava en cada número una noveleta ab dibuixs y retrat del autor en la portá o bé un dibuixs alegóric. Els últims números publicava obretes teatrals.

Col·laboradors: Bernat Morales San Martín, Vicent Blasco Ibáñez, Josep Mauseli, Maximiliá Thous, Eduart Molina Vañó, Vicent Fe Castell, Joan Oller Rabasa, Francesc Segura, M. Domingo Bondía, Xavier Paulino Torres, Josep Bernat Baldoví, Josep María Martínez Castelló, Joaquím Altava, Francesc Ombuena Thous, Josep Angeles, Carles Aubert, Josep María Juan García, Joan Ruano Llopis, Josep Chove Ribes, Aureli Meseguer, Constantí Piquer, Vicent Sancho Riera, Josep María Esteve Victoria, Vicent Burguet Ferrer, Lluís de Vilanova, Pere Bonet Alcantarilla, Amadeu Legua, Mariá Ferrándiz Agulló.—Francesc Valls Raga, Antoni Asensio, Manel Barona, Francesc Pobo, Teodor Santoncha, Antoni Fortuny, Rosend Soriano Arnau, Jusep Barrachina i Francesc Comes.

Dibuixants: Antoni Forés, Manel Campos, Pere Bueno, Emili Gisbert, Josep Montesinos, Manel González Martí (Folchi), Ramón Rigol, Francesc Legua, Antoni Agustí, Alfred de la Lastra, Vicent Gay, García Moreliá, Carles Ruano Llopis, Artur Ballester, Francesc Marco, Manel Lleó, Lluís de Villanova, Márquez, M. Diago, Vincet Alós Capuz, Francesc Pobo, Lluís Villalta i V. Zarzo.

Cesá en 24 de Joliol de 1909. Es publicaren 51 números.

Bib. Autor.

La Chala

Semanari humoristic y chustisier.—Text Español-Valenciá.

Aparegué el 5 de Decembre de 1908.

Sumari: A la Prensa.—Al públic.—La chaleta del di lluns.—L' airet de la matinada.—Chalerías.—Datos pera una historieta, per Cristófol Monzó.—Noticia fresca.—A micha nit, fosques.

Imprenta de Doménech y Taroncher.

4 págs. de 44 × 32, a 4 col.

Conmença a publicar en folletí «La Patti de Peixcaors»,

de Escalante. Cesá en Giner sigüient. Sols es publicaren tres números.

Bib. Autor (primer número).

El Poble Valenciá

Quincenari valentiniste, democrátich, Christ y Valentiá.—Un añ, 1'25.—Número solt, 5 céntims.

Aparegué el primer de Giner de 1908.

Sumari: Lo primer artícol.—A la prensa periódica.—Hermosísim elogi.—Cuant més amichs, més clars.—¡Mon Deu y ma Patria!, per María Vayreda.—Coses.—Anuncis.

Imprenta de J. Leonart, Caballeros, 44, Valencia.

4 págs. en foli, a 2 col

Director, el obrer tipograf Rosend Gumiel. Cesá en el número 2. (15 Giner). Imprenta de Menosi.

Bib. Autor.

Renaiximent

Setmanari valencianista. Publicació del Centre Regionaliste. 75 céntims trimestre. Número solt, 5 céntims.

Amanegué el 11 de Giner.

Sumari: Esclat de vida.—Renaiximent, per Manel d' Espinosa.—Batalla de flors, per Joan Batiste Pont.—Ofrena, per Miquel Durán Tortajada.—Solidaridad, per Lluís Cebrián Mezquita.—Breus apunts sobre 'l teatre valenciá, per Francesc Vilanova.—La Renaixensa Valentina, per B. Santos i Vall.—Tribuna lliure, per Gil Roger.—Any nou, per Francesc Palencia.—Trist desenllás, per Eduart Boix.—Solts.—Llibres i revistes.

Imprenta de Doménech y Taroncher.

4 págs. de 50 x 35, a 4 col.

Capsalera en dibuix ornamental i escut de Valencia, a ploma.

Director, Manel d' Espinosa, i col-laboradors, además del nomenats, Daniel Martínez, Eduart Martínez Ferrando, Jusep Bodría, Jacint María Mustieles, A. Mateu Ferrer, Jacint Labaila, Madalena García Bravo. Lluís Cebriá, F. Vilanova Pizcueta i Josep María Puig Torralba.

El número 4 extraordinari dedicat al VII centenari del natalici del rey En Jaume, ab reproducció d' una escultura de Gilabert i variat text.

Cesá en març. Es publicaren 12 números.

Bib. Autor (núms.)

Terra Valenciana

Publicació del Centre Regionaliste. Eixirà a llum una vegada lo menys per semana. Trimestre 0'75 pesetas. Número solt. 5 cts.

Naixqué el 21 de juny de 1908.

Sumari: Projecte de bases pera la formació del Programa Regionaliste, per la Junta directiva del Centre Regionaliste.—«Valencia Nova».—Nuestros propósitos.—Notas valencianes, per Josep María Juan García.—Triunfal, per J. Plana y Dorea.—Cartxots y carantonyes, per El Velluter (Josep Navairo Cabanes).—Els Solidaris en les corts.—Borrachetes, per Josep Serred Mestre.—El Ajuntament de Xátiva, per Josep María Settier.—Secció de noticies.—Anuncis.

Capsalera a ploma; un llaurador ab la Senyera i per fons el mapa de la regió valenciana i l'escut dels tres estaments.

Imprenta de Manuel Pau, Cuarte, 25. Valencia.

4 págs. de 50 × 35, a 4 col.

Director: Doctor Faustí Barberá i endespués, don Salvador Peydro.

Col-laboradors: Rosend Gumiel, Bernat Merino, Francesc Palencia, Francesc Vilanova, Francesc de P. Coll de feus, Pere Puerto Caiatayud, Vicent Pallás, Vicent Boix, Josep Aladern, Emili Calduch, Rafel Criado, Josep María Esteve Victoria, Josep María Bayarri, Leocadi Martín Ruiz, José Enguix, Josep Carbonell, B. Santos Valls, Manel Lucas Ibáñez, Victor Iranzo Simón, Enric Moner, Teodor Llorente, Leopold Trénor, Enric Alberola, Bernad Morales San Martín, Josep María Zapater Rodríguez, Francesc Martínez i Martínez, Francesc Badenes Dalmau, Carles Sarthou Carreres, Josep María Puig Torralba, Manel d'Espinoso, Antoni de Cidón, Miquel Durán Tortajada, Lluís Bernat, Josep García Conejos i Daniel Martínez Ferrando.

El número, 48, de 22 de maig, está dedicat al poeta Angel Guimerá, en gravat i originals de bons autors.

En motiu de les eleccions municipals en que 'l Centre Regionaliste presentá candidats, publicá:

—Suplement al número 44.—Al pueblo valenciano.—Candidatura valencianista.—Fragment d' un discurs de Teodor Llorente.—Fulla de 36 × 26, a 2 col.

—Suplement al número 54.—Candidatura i Manifest en Castellá y Valenciá, a doble columna.—Fulla de 50 × 36, a 2 col.

Es publicaren 56 números. Cesá en maig de 1909.

Bib. Autor. (Núms).

1909

El Canari.—Carcaixent.

Periódic satíric que cantarà quant estiga en tó.—Preu, 5 séntims.—No volem suscrisións.—Redacció y Administració no' n tenim.—El que vulga algo, qu' arranque a correr.

Aparegué el 12 de maig 1909.

Sumari: Pi... pi... pi... pi...—En serio: Ya ni ha prou. — Els mangonechaors.—Consumos y sindicat.—En broma.—Gasetilles.—Comunicat.—Telegrames.—Anuncis (en broma).

Imprenta de Manuei Pau, Cuarte, 25, Valencia.

4 págs. de 44 × 32, a 3 col.

Política local mosegadora; combatí a lliberals i republicans per ses gestións en l' Ajuntament.

Pareixia orgue dels conservadors «que manaven».

No apareixen firmes. Sols es publicaren 3 números, éste de 10 juny.

1911. 2.ª época.

Aparegué el 4 de maig de 1911 com any II, según época, número 1. La mateixa capsalera de la primera época, tamañs i empremta.

No sé que s' en hatja publicat atre número.

Facilitats estos números per el señor Carreres Zacarés.

Bib. F. Carreres Vallo.

El Bolquer.—Carcaixent.

Semanari independent.

No havem vist números; pero sí citat moltes voltes en

«El Canari», que combatia durament a este periódic. Pareixia orgue dels liberals, cual gestió municipal defensava contra els conservadors. Ixía per lo manco en maig i juny de 1909.

La Degolla Nova

Semanari impolític, humoristic y lliterari. Se publicarà tots els disaptes. «La Degolla» es el periódic de major circulació d' España. «La Degolla» es el órgue de Sollana. Eco de la alegría.

El primer número es del 20 de novembre 1909.

Imprenta de Leonart, Caballeros, 44, Valencia.

4 págs. de 44 × 32, a 4 col.

Este primer número estava dedicat a Llorente ab motiu de la coronació.

Col-laboradors: Rafel Gayano Lluch, Josep Bort Montoro, Eduart Guillar Clari, Josep María Juan García, Vicent Caro Adam, Josep María Esteve Victoria, Josep Pallarés, Enric Moliá Ripoll, Josep María Bayarri, Cristófol Monzó, Francesc Palencia, Ventura Vidal, Josep Sanz, i M. Ballester Pastor.

Desde el segón número, Imp. de Menosi, escomensá a publicar en folletí «Avans de la prosesó»; joguet cómic en un acte de Josep Angeles.

Morí a fins d' any. Es publicaren 8 números.

Bib. Autor (números).

La Traca Nova

Semanari bilingüe, festiu y lliterari. Se publica tots els disaptes. Numero solt 5 séntims.

Amanegué el 11 de setembre de 1909.

Sumari: Nostre saludo.—Masclotá.—Cant al suicidi, per Josep María Puig Torralba.—Un cuento que no es cuento.—Mascletaes de la Exposició.—De nuestro corresponsal en lo moro.—Els misteris del Polo.—Petardos y cuetaes.—Anar per llana.—;Pcbret!—Secsió recreativa.—Important.—Avís.—Anuncis.—En folletí «El Nano de la falla», joguet de Llorens Fuster i Llana.

Imprenta de Salvador Martí, C. Torno, 6, bajo.

4 págs. de 44 × 32, a 4 col.

Sols es publicaren 5 números.

1911. Segón época.

En 23 de desembre reapareix com a segón época, any III, número 6. Imprenta de J. Gallego. 4 págs. de 44 × 32, a 4 col.

El número 7, imprenta de Pau, Cuarte, 25. La capsalera es la tercera de la primitiva «Traca», aïnadinli la paraula «nova» de manera poc visible. El últim número que he vist es el 39, de 25 de joliol, dedicat a la fira. 8 págs. 10 séntims.

Col·laboradors: Pere Chirivella, Josep Barrachina, Feliu Azzati, Bernat Morales San Martín, Vicent Sancho Riera, Manel Cuitavi Rosell, Albert Añó, Josep María Esteve Victoria, i Josep Collado. Pareix qu' en este periódic comensá a escriure Vicent Miquel Carceller.

Publicá caricatures de Artur Ballester, Francesc Galvan, i Sanchis Puchol; gravats i fotografíes de matadors i bous.

Cesá a fins de setembre i fon continuador «La Traca», que segui la numeració i any d' este periódic. Vejas este tituí.

Bib. Autor (núms.)

1910

El Cuento Valenciá

Gerente: Visent Fe Castell. Director: Bernat Morales San Martín. Número solt, 10 séntims. Un any, 5 pesetes.

Amanegué el 2 d' abril 1910.

Sumari: Portada, per Morellá.—El Cuento Valenciá, per la Redacció.—La desposada del mar, per Bernat Morales San Martín (en un dibuix de Stolz).—Anuncis.

Imp. de Doménech y Taroncher, Travesía del Miguelete.

16 págs. de 21'50 × 16, a 1 col. Cubertes a 2 colors.

En tots els números un cuento. Col·laboraren Narcís Oller, Lleó Tolstoi, Benet Pérez Galdós, Josep María Esteve Victoria, Joaquím Vento, Ramón J. C. espo Martí, i Miquel García Ilopis.

Dibuixants: Aitur Boix, Ricart Verde, Josep Maria Llácer, F. Meliádo, i F. Martín Marqués.

Endespués imprenta Julián Nájera; desde el 7 desapareix de la capsalera el nom del Gerent; desde el 11, imprenta de Josep Guix, Miñana, 7 v 9.

En les cubertes, treballs curts en vers. Acabá en el número 12, de 2 de joliol.

Bib. Autor.

1911

L' Astori.—Carcaixent.

Semanari que detenía la política municipal dels republicans. No hem vist números, pero sí citat per «El Canari» en la segón época, que feu dura campanya contra este semanari i el grup que 'l mantenía.

Ixía en maig de 1911.

El Canari.—Carcaixent.

Segón época. Vejas any 1909.

La Traca Nova

Segón época. Vejas any 1909.

Lo Rat Penat

Revista mensual publicada per la Societat de Amadors de les Glories Valencianes.

Aparegué en giner de 1911.

Sumari: Senyor don Vicent Dualde, President de «Lo Rat Penat», per Teodor Llorente.—Iglesia parroquial de San Marti, per J. Sanchis Sivera.—Felicitación a En Juan, En Rodríguez, En Condesa, per Genari Genovés.—Estudi sobre Filosofía Valenciana, per Fr. Lluís Fullana Mira.—Les alfábegues, per Pere Bonet Alcantarilía.—Lo Rat Penat en Alacant, per S. Cebrián Ibor.—Cantars, per Carles Pascual i Genis.—Crónica.—Notes valencianes.—Folletí.—I Historia de la Fasió, per Mosén Bernat Fenollar i Pere Martínez.—II Reseña de las antigüedades de Valencia, anteriores a la dominación cartagenera, per el R. P. M. Bertomeu Rivelles.

Imprenta Doménech, Mar, 65.

48 pàgines 24 × 17 + 4 de portada + Cubertes.

En la portada l'escut de Valencia ab el lema de Lo Rat Penat: «Pel fil t'aurem lo capdell», dibuix de H. Romero Orozco.

Col·laboradors: Carles Sarthou Carreres, Jusep Rodrigo Pertegás, Lluís Cebrián Mezquita, Josep Maria Cortina Pérez, Miquel Abad, Miquel Elizaicin, A. Vicente Salvá, Manel Boti Bonfill, Josep Maria de la Torre, Francesc Badenes Dalmau, Daniel Martínez Ferrando, Joan Bautista Teixidó, Carles Sarthou Francesch, Manela Inés Rausell, Ramón Andreu Cabrelles, Paz de Borbó, Roc Chabás, Pbre; Francesc Barber i Bas, Josep Martínez Aloy, Pere Puerto Calatayud, Manel Cuitavi Rosell, Maties Ruiz Esteve, Carles Llinás, Telesfor Salvador, Joaquín Gadea Mira, Marcelí Gutiérrez del Caño, Francesc Cantó, Pascual Serrano. Francesc Martínez i Martínez, Eduart Genovés Olmos, Pbre.; Bernat Morales San Martín i Francesc Almarche Vázquez.

El número 7, dedicat a Teodor Llorente.

Publicá en folietí:

—Apología de la laboriosidad y conducta del P. M. Fr. Bartolomé Ribelles, del Orden de Predicadores, y leve reseña de diferentes antigüedades y memorias valencianas anteriores a la dominación cartaginesa. 192 págs. en quart + 8 de gráfic.

—Lo Passi en Cobles, escrit per Mosén Bernat Fenoller y Pere Martínez, precedit de una Creu, noticia biográfica y bibliográfica dels autors, per Francés Martí Grajales. 4 págs. + XVI + 152 págs., en quart.

Cesá en desembre. Els números de novembre i desembre, en un sol quadern.

En total forma un volum de 542 págs. + 2 de index + les obres reproduïdes.

Bib. Autor.

L' Agüelo Cuc

Semanari festiu, independent y de Anuncis. Número solt 5 séntims.

El primer número es de 17 de desembre 1911.

Sumari: Presentasió.—Cartell.—Una visita a la terse-

Número sóit

5

sonstima

Número sóit

5

sonstima

Semanari Bilingüe, Festiu y Literari

SE PUBLICA TOTS ELS DIENES

La tirada en el punt de la impremta

— de 5000

OPINIONS: Pelayo, 25, primer

ENCUADERA: de Valencia, 26, 28 y 30

Per a 10000

SUPLEMENT LLITERARI

AVIS IMPORTANT

Nostre lema, com tots vostres sabem, es que ningú mos chafé la ralla. En holoconat (pau paraudem) de esta bantera

Carim los els sorrindis que seguen teneuer.

Que vauere Valencia? Quere suplementos? Poes suplementos senal. El que quera que los pda. Exarivo, els-

poetas a todo.

Al edeate, y went els rumbos literaris que ha pres la revista, han erigit molt del cas posarse sobre avis, y al edeate

han edicurat ya per lo pronto, pero que hanren los noeres columnas en los sebes firmas, als seguenis

COLABORAORS LLITERARIS

SICMORE PINI.—MR. TOMEGUEUX.—TRENTACUATRE MATA-SIETE.

Cuam qu' el poble se farà perfectam curer de la impurtansa de tan gran sacris y lectura en molt de quat ch-

treballs de firmes tan reconogides y respectas en tots els terrenos.

El noadre proposit era qu' en este suplement colaborem en un abridigats arives, pero la primera del temps mo-

ha impode cumplir este capricho. Cuanque jansenis y Dei que moa pille a tots confesats

El estable d' els burros

QUESTO VALESIA

Algunos de los que se han escrito en este suplemento...

EL PAPER D'ESTRASA

PERIODIC ENVOLICAOR

OPINIONES REV DON PEDRO 3178 26. 5

EXIBRA TOTS ELS DIENES

OPINIONES REV DON PEDRO 3178 26. 5

Auca de Paquito Moliner

Al público

Companys al que foy que e...

PACHINES HISTORICAS

Algunos de los que se han escrito en este suplemento...

Ataque carlinos en Huesca

El día 27 de Mayo de 1848...

de p. qued la idea de mostrar al...

La historia de este pueblo...

El día 27 de Mayo de 1848...

Lo Rat Penat

REVISTA MENSUAL

ANY I

VALENCIA. GINER DE 1911

NÚM. I

Senyor Don Vicent Dualde,
President de Lo Rat-Penat

Amich benivolgut: Volém donar vida nova á nostra Societat, que porta, fa un ters de sigle, la senyera de la renaixensa valenciana, y el vostre propòsit me plau y m'accontenta. Molt ha fet *Lo Rat-Penat* en sa ja llarga existència, pero pot fer molt més. En estos anys darrers semblava algú tan adormiscat; vos sou el Llatzer que veniu á dirli: «Alsat y acamina». Me demaneu que vos ajude en tan noble tasca; en lo que jo puga, que no serà molt, vos ajudaré. Pero més os valdrá l'animosa joventut que desitja completar l'obra escomensada; y més que tot, vostre propi esforç y fermesa; la voluntat es lo primer pera totes les obres humanes.

Es vostra primera empresa la publicació d'una Revista mensual, que sia l'orgue de *Lo Rat-Penat*, l'instrument principal, la eyna continua, pera la propaganda dels treballs nostres; está

ra Capital de la Nación Española.—Consells.—Diversions.—Bous y vaques.—Temple y sanch.—La Cort.—Tanc, tanc, tanc.—Anuncis.

Imprenta, Hospital, 28 (Canales).

4 págs. de 44 × 32, a 4 col.

Sols es publicaren 2 números. Cesá en 24 deembre. Era comedit de lenguaje.

Bib. Autor.

Pim, Pam, Pum.—Algemesí.

Periódic intermitent que soltará pilota cuant li pase per... lo cap. Añ de la fam.—Pilota I.

Amanegué el 29 de giner de 1911.

Sumari: Nuestro programa.—A uno de los pocos canallas de Villa honrada.—Anunciants.—La pina.—(Solt sinse titul).—Democracia suelta.—Noticias consumeres.—Diálogo.—Crónica consumera.—Anuncis.

Imprenta de Sueca, de Máximo Juan.

4 págs. de 35 × 25, a 3 col.

Text castellá i valenciá. Política local. Cesá en 8 de març, número 8.

Bib. Autor (números.)

1912

Anunciador Valencia

Periodico de anuncios. Se publica el 1.º de cada mes. Se reparte gratis. Director, E. Carbonell. Mensual.

Aparegué en juny de 1912.

Sumari: Nuestro saludo.—De Alcalá de la Selva.—(Fot. de la plaça de la Seu el día de la Verge).—Al pie de la reja, per Alfred Merello.—Calendario del jardinero.—Amistades entre los animales.—La subasta, per F. Ferrer Vercher.—Se prohíbe..., per R. de Santa Ana.—Datos sobre los gigantes y enanos.—Las Golondrinas, por Gustavo A. Becquer.—A un ruiseñor.—Carceleras.—Plany, per F. Badenes Dalmau.—El tabaco, per F. Sancha Vera.—La procesión del Corpus.—La mañana del Corpus.—La Euca-

ristía, per Selgas.—Visita del Crucero de guerra «Cataluña».—Anuncis.

Tip. Soler y García.

Fulla de 64 × 44 a 6 col.

Desde el núm. 4 tenía 4 pags. de 56 × 44 a 6 col., i costava 5 céntims l' eixemplar.

Publicá fotografíes de festes, retrat de col-laboradors i reproduí «Coloquis» en gravats antics.

Text castellá i valenciá.

Col-laboradors: Miquel Durán Tortajada.—Manel González Martí.—Josep Garcerá Soler.—J. Soler Peris.—Josep Navarro Fiol.—Josep María Juan García.—Antoni Asensio.—C. G. García-Lara.—Vicent Sancho Riera.—Ricart Barberá.—Manel Borona Cherp.—Pascual Latorre Roca.—Enric Moliá Ripoll.—Mariá Pérez Feliu.—Vicent Caro Adam.—Ricart Sandalinas.—Elies Sancho Gallel.—Eduard Vidal.—Bernat Morales San Martín.—Josep Aguirre Matiol.—Artur E. Soriano.—Albert Llopis Vicente.—Antoni de Cidón.—Miquel de Sousa.—Constanti Llombart.—Miquel Luengo Redondo.—Pere Bonet Alcantarilla.—Eduard Genovés, Pbre.—Enric Sanchis L.—Juliá Reyes.

Desde el núm. 18, a 10 centims número, i desde el 34, el rebaixá a 5 centims.

L' últim número es el 41, d'Octubre de 1915. El va sucedir «Valencia mensual», en 1917.

Bib. Autor.

Pensat y Fet

(Periodic fallero).—10 cts. número.

Amancixqué en 19 de març de 1912.

Sumari: Al obrir el llibre.—Dibuix del estandart del periodic a la millor falla.—Dibuixs de 28 falles.—Les falles, per Santiago Rusiñol.—Pensat y Fet, per Maximiliá Thous.—Falles trágiques, per B. Morales San Martín.—Art popular, per Vicent Burguet Ferrer.—Lo foc de la falla, per Eduard López Chavarri.—La esmena, per Severí Guastavino Robba.—Mirant a Valencia, per F. Y. Senent.—Pe-pa-es, per R. Sanmartín.—Cant a la tradició, per Josep María Esteve Victoria.—Bunyols, per Antoni de Cidón.—L' ánima de la terra, per Josep María Bayarri.—Hiá una

estoreta velleta...?, per Eduart Abarca.—Crónica documentada del oríge de la falla.—Anuncis.

Tip. La Gutenberg, Salvador Giner, 19.

20 pág.: de 22 x 16 a 1 i 2 col + cobertes a 2 colors.

Portada i dibuixs ornamentals de Ramil. Fora de les falles ha publicat els sigüents números.

1914.—Joliol, dedicat a la Fira.

1915.—Abril, dedicat a San Vicent.—Joliol, a la Fira.

1923.—Març, a la Coronació de la Mare de Deu dels Desamparats.—Joliol, a la Fira.

En 1920 costava 15 cts. número i els extraordinaris de la Patrona y Fira de 1923, a 25 centims.

Director, Josep María Esteve Victoria i grup «Pensat i Fet».

Coll-lavoradors: Lluís Cebrián Mezquita.—Josep Serred Mestre.—Eduart López Chavarri.—Rogeli Chillida, Pbre.—Lluís Bernat.—F. Hernández Casajuana.—Jacint María Mustieles.—Josep Martínez Aloy.—Maximiliá Thous.—El Baro d'Alcahalí.—Daniel Martínez Ferrando.—Joan Colón.—Francesc Vidal.—Leopold Trenor.—Rosari Pino.—Pilar Martí.—Lola Membrives.—Carmen Domingo.—Consuelo Hidalgo.—Carmen Megía.—Mariá Ferrándiz Agulló.—Patrici León.—Salvador Rueda.—Lluís Tramoyeres Blasco.—Miquel Durán Tortajada.—Francesc Caballero.—Josep Angeles.—T. Lorente Falcó.—Nativitat Domínguez.—Gonzal Cantó.—Ventura Pascual Beltrán.—Miquel Gimeno Puchades.—Bernat Ortín.—Vicent Caro Adam.—Vicent Nicolau.—Pere de Répide.—Jesús Gil Calpe.—Josep Navarro Cabanes i Vicent Peidró.

Dibuixants i caricaturistes: M. Sigüenza.—Ignaci Pinazo.—Víctor Moya.—García Morellá.—C. Ruano Llopis.—Artur Ballester.—K-Hito.—L. Dubón.—J. Benlliure Ortiz.—F. Povo.—E. Pertegás.—Josep Benlliure.—J. Fabregat.—F. Gras.—L. Beut.—J. Barreira.

Les portades a dos, 3 y 4 tintes. Següix publicantse.

Bib. Autor.

La Traca

Semanari bilingüe, festiu y lliterari. Se publica tots els disaptés. Una advertencia important. Els chavos sempre davant. Número solt, 5 séntims.

Continuació de «La Traca Nova» qual numeració, any i època seguí. El primer número d' este titol es el 46, de 28 Setembre 1912. Època II. Any IV.

Imprenta M. Pau, Cuarte, 25.

4 pags. de 44 × 32 a 4 col.

Capsalera de «La Traca Nova», sinse esta última paraula.

De idees republicanas i tendencies «sicalíptiques».

Col-laboradors: Eduard Guillar Clari.—Josep Llavata Ortega.—Moreno Gay.—Albert Añó.—Ramir Ripollés.

Caricatures de Galván.

En 1913, Imp. de «La Traca», C. de Liria (La Gutenberg). En 1926, imprenta del Ensanche (Josep Pascual).

En 1919, imprenta Valencianista, Miñana, 7 y 9. En 1920, imprenta de Pau, Lepanto, 27, i en 1921, Editorial Carceller.

Ha publicat extraordinaris de varis tamanys, dedicats al Carnaval, Falles, Pascua, Fira i atres festejos populars i Calendaris en quart, de 1915 a 1923, i una Biblioteca de noveletes curtes en dibuixs.

En maig de 1923 fon suspés el periodic per una caricatura irreligiosa i tancada l' imprenta. L' últim número es el 659.

Era son director i propietari Vicent Miquel Carceller. Va substituir a este periodic, «La Sombra». Vejas este titol.

Bib. Autor. (Núms.)

Foc y Flama

Semanari popular. Apareix els disaptes. Número solt, 5 sentims

Naixqué el 14 de Desembre de 1912.

Sumari: Unes paraules.—No, no volem porcaes.—Nos tra llengua, per Josep María Bayarri.—De la Plana, per Jacint María Mustieles.—A titol de programa.—Carcallá y avant.—Advertensia dolorosa.—A dreta y esquerra.—Lo Rat Penat.—...¿Ensomits son?, per Josep María Esteve Victoria.—Amunt..., sempre amunt, per F. Barberá Martí.—Pólvora en salves.—La semana futbolista.—Nostre folletí.—Queden vostés enterats de que...—Sinematógrafo mundial, per F. Cuesta.—En folletí: «A Roma per tot», joguet comic de Francesc Vidal y Roig.—Anuncis.

Tip. Moderna.

4 pags. de 44 × 32 a 4 col.

Capsalera de Ramil. Publica vinyetes en les seccions fixes i caricatures. Este periodic aparegué pera adecentar el llenguaje dels periódics valencians.

Col·laboradors: Manel Garay.—Eduart Comes.—F. Caballer.—Ricart Sanmartín.—«El Velluter» (Josep Navarro Cabanes).—Rogeli Chillida.—B. Ortín.—Ramón Navarro.—Vicent Marco Rivas.—Miquel Moscardó.—Miquel Gimeno Puchades.—V. Jacinto Pérez.—E. Gramaje Juan.—Joan Pascual.—Ernest Vilar.—Josep Tormo Cerdá.—Rafel Bigné Fuik.—Josep Maria Zapater Esteve.—Vicent Palanca.—Carles Salvador.—Angel Ruiz Pablo.—Manel Bellido Rubert.—Bernat Morales San Martín.

El núm. 8 es extraordinari, dedicat a la festa de la Quinteta, organitzada per este periódic i celebrada en el Paraninf de l' Universitat. Publica els retrats dels poetes premiats i les quintetes premiades. 8 pags., 10 céntims.

El núm. 16 (16 març), dedicat a les falles. 16 pags. en quart, a 2 col.

En 24 març, extraordinari sinse numerar, dedicat a la mort de don Tomás Trenor. 16 pags. en quart.

El núm. 15, dedicat a Sant Vicent Ferrer. 16 pags. en quart.

El núm. 21, dedicat a la Verge dels Desamparats. 16 pags. en quart.

Cesá en 7 de juny de 1913. Es publicaren 25 núms.

Bib. Autor.

El Motiló

Semanari impolitic, festiu y lliterari. Se publica tots els disapte. Trimestre, o'75. Número, 5 séntims.

Aparegué en 3 de febrer de 1912.

Sumari: ¡Ya estic así! ¡Salud, caballers!—Desbarat, per Eduard Escalante.—Fiesta periodiquera.—El testament, per V. Caro Adam.—La carcallá, per Rafel Gayano Lluch.—Avis.—Amor de la Ribera, per G. Villar.—Oint campanes.—El sermó de les canes.—Diable solt.—Del sementerio de los muertos.—Nostre concurs.—Motilonaes.—El amor, per Rafel Gayano Lluch.—Notisies fosques.—Trovos y con esto me despido.

Imprenta, Salinas, 1, Valencia (Lleonart.)

4 págs. de 44 × 32 a 4 col.

Capsalera a ploma de A. Sanchis.—En folletí «El Chiquet del Milacre», d' Escalante. Desde el núm. 4. Imp. de Menosi, c. Baja, 32.

Director, Rafel Gayano Lluch.

Col·laboradors: Maximiliá Thous.—Lluís Cebrián Mezquita.—Ramón Andréu Cabrelles.—Antoni Cubells.—Josep María Juan García.—Emili Colás.—Antoni de Cidón.—Severí Guastavino Robba.—Josep Sanchis.—Vicent Sancho Riera.—G. Villar.—Josep Villanova.—F. Hernández Casajuana.—Josep Puig Torralba.—J. F. Sanmartín y Aguirre.

Cesá en Abril Reaparegué en Desembre com a segona época, ab la numeració primitiva. Imp. Salvador Giner (La Gutenberg). El mateix tamany.

El número mes alt que he vist es el 12, de 4 de Giner de 1913. Any II. Epoca II.

Empleá un llenguaje més correcte que els altres periódics valenciáns populars.

Bib. Autor. (Núms.)

El Desfisiós

Semanari festiu, satíric y lliterari. Trimestre, 1 peseta. Número solt, 5 séntims.

Aparegué el 24 de Febrer.

Sumari: Demane la paraula.—Dispense Usía, per E. Santoncha.—Pax team, per Francesc Soldevila.—Cansons barrechaes, per Eduart Molina Vañó.—Nostre concurs.—Los amores de la bailarina «Pingajo».—Confesió.—Ronquits y estornuts.—Rots, per M. García.—Una obra de Wagner.—Ultima hora.—En folletí, «Tot debaes», joguet per Pere Chirvella.—Anuncis.

Imp. La Gutenberg.

4 págs. 44 × 32 a 2 col.

Capsalera a ploma de Víctor Moya.

Col·laboradors: Albert Añó.—Vicent Caro Adam.—Enric Mollá Ripoll.—Josep Collado.—Josep María Juan García.—Jaume Ferrer Vercher.—Antoni Cases Casañ.—Vicent Sancho Riera.—Constanti Llombart.—Rafel Adriá.—Francesc Cardona Rodríguez.—Eduart Molina Vañó.—Vicent Caro Adam i Artur V. Meri.

El número més alt vist es el 6. Una vaga de tipografs, que durá un mes, matá a este i atres periódics.

Bib. Autor.

La Troná

Semanari bilingüe, festiu y lliterari. Se publica tots els dumenches. Número, 5 séntims.

Aparegué el 29 de Setembre de 1912.

Sumari: Respetable público...—Nugolá de Estiu.—Sermó de la glória, per Josep María Juan García.—Herodes en Cherusalem, per Enric Malboysson.—Entredós, per Josep Calvo de Sabino.—Nugolete de Marruecos.—Después del veranejo, per V. Molina.—Rayos y sentelles.—Tró d' avis.—Un cuento que no es cuento.—Cansóns barrechaes.—Ultima hora.—Anuncis.

En folleti, «Vengansa o sanch levantina», drama de V. Pitarch Vidal.

Imprenta de M. Pau.

4 págs. de 44 × 32 a 4 col.

Desapareguda «La Troná», de Bernat, varis periódics s' han aprofitat del popular titol, en alguna variació. Capsalera imitada a la del periódic primitiu. Publicá algunes caricatures. Estil vulgar.

Col-laboradors: Joaquín Herrero.—Juan Batiste Rogel.—Rafel Montoro i Josep Bort Montoro.

Mori el 2 de febrer de 1913. Es publicaren 13 números.

Bib. Autor. (Núms).

La Troná Nova

Semanari bilingüe, festiu y lliterari. Se publicará tots els disaptes. Director, Eduart Molina Vañó.

Aparegué el 5 d' Octubre de 1912.

Sumari: Al apareixer.—Dos paraules.—Homens cua llats.—Huelga de ferroviaris.—(Entrefilet).—Per no fijarse bé, per Eduart Molina Vañó.—Uno de tantos, per Albert Vañó.—Cosés curioses.—La derrota, per Enric Mollá Ripol.—Rayos y sentelles.—Nostre folleti.—¡Abajo los embutidos!—¡Ché, quin tío!—Noticias generales.—Cansons barrechaes, per C. Molina.—Cuernos.—Epigramas, per Constanti Llombart.—Sucesos.—Desde el galliner.—Dichos valensiáns.—Notas útiles.—Ultima hora.

Imprenta de José Guix.

4 págs. 44 × 32 a 4 col.

Capsalera imitada de la primitiva «Troná», anyadintli la paraula «nova». Vinyetes en les seccions fixes.

En l'articul d'entrá explica qu'enterats els redactors de «La Traca» de que élls anaven a publicar «La Troná», s'alvançaren i la publicaren élls avans, per lo que han tingut que modificar el títol per «La Troná Nova».

Avans havien donat a llum un prospecte apaisat, fulla de 11 × 22 cms.

Col·laboradors: Lluís Pérez Izquierdo.—Vicent Caro Adam.—Emili Santoncha.—J. Pascual.—Artur V. Marí.—Francesc Abarca.—Rosend Soriano Arnau i Joan Batiste Burguet.

En folietí publicaren: «Pascualo y Visanteta», de Bernat Baldovi, i «El Roder», de Escalante.

El núm. 12, del 19 de Desembre, está dedicat a les festes de Nadal.

Mori en 18 de Giner 1913. Es publicaren 16 números.

Bib. Autor. (Núms).

Rondalles Noves

Colecció de cuentos valenciáns. Director, Josep María Esteve Victoria.

Aparegué en 18 de maig 1912.

Sumari: Portada a dos colors, per Ramil.—Bernat Morales San Martín.—¿Autosembranza?, per el mateix.—La primera flor, idili, per el mateix, en retrat i dibuixos de Morellá.—Vot de presencia.

Imp. La Gutenberg.

16 págs. de 21 × 15 a 1 col.

Desde el núm. 2, 16 págs. de 24 × 16'50.

Col·laboradors: Antoni de Cidón.—Francesc Ombuena.—Josep María Bayarri.

Dibuixos de A. Ballester i E. Pertegás.

Avans havien publicat un prospect en octau en un dibuix de Ramil.

Es publicaren 3 números.

Bib. Autor.

Ninots

Semanari ilustrat.—5 séntims.

Amanegué en 13 de març de 1912.

Sumari. Caricatura a llapis.—Presentasió.—De dimats a dimats.—Varies caricatures a ploma.—Coba coletuda (ab dos caricatures).—El rapto de la Marionette.—Cansóns noves (en un dib.).—Cantars populars (en un dib.).—Concurs de «Ninots».—Astusia valenciana.—Presachis fatals.—Anuncis.

Tallers de «Ninots», San Bult, 8 (litografia).

12 págs. de 18 × 12 a 1 col.

Este número está mol mal estompat. Hi ha alguna plana autógrafa. El segon número tirat en imprenta i litografia. Es dona así a coneixer el dibuixant Antoni Lara. Sols es publicaien dos números.

Bib. Autor.

El Crit Valenciá.

Semanari independent, lliterari i defensor del Comerç, Industria y Agricultura. Apareixerá tots els disaptes. Trimestre, 0'50 pta. Número solt, 5 séntims.

Amanegué el 21 de maig de 1912.

Sumari: Advertensia.—Salutasió.—Nostre programa.—A les societats valencianes.—¡Desperta!, ¡poble!.—¡Als valensiáns!—Sesió local.—Monument a D. Teodoro Llorente.—Carta uberta, per B. Morales San Martín.—Secsió comercial.—Congrés nasional de Viticultura.—Als esperantistes valensiáns.—Revista Agrícola.—Al eixersit español, per Josep Olmos Fuster.—Al públic valenciá.—La subasta, per F. Ferrer Vercher.—Pardals solts, per Gonzal Cantó.—Bous y Toreros.—Pronostics del temps.—Crónica relihiosa.—Moviment del port (algúns entrefilets entre el text).

Imprenta de Doménéech y Taroncher.

4 págs de 44 × 32 a 4 col.

Col-lavoradors: Vicent Cortina.—Antoni Esteve.—Artur Alarcó.—Vicent Tomás Sánchez.—Jesús Ibáñez i M. Palau.

Número mes alt vist, el 9, de 3 d' Agost.

Bib. Autor. (Núms.)

Talla-Caps

Semanari independent... en política, perquè n' ho entenem un mos; festiu y lliterari... en lo que cap; escrit en valenciá bilingüe, clar y net, res de monsergues ni músiques ni llemotínaches (sic) bruts.

Amanegué el 30 de març de 1912.

Sumari: Talla-Caps...—Del mentidero.—Nostra edició.—De tot un poc.—Menchar qu' aguera.—A empresario t' has metino...—El qu' es sofoca es un tonto.—Nostre concurs.—Per qué es dotsena de flare, per Albert Añó.—Trenetes i bañes.—Toreros y tauromaquia.—Bous i toreros - Beni-beni-ben.—De tu lira.—Comparansen de Talla-Caps. — Correspondencia de Talla-Caps. — Treateries. — Noticias locals.—Telecames, Cablecames y...—Anuncis.—En folletí: «Vida y Milacres de Talla-Caps».

Imprenta La Gutenberg.

4 págs. de 44 × 32 a 4 col.

Capsalera a ploma i vinyetes en les seccions fixes.

Este periodic estava editat per una penya d' «Alabarders» (aplaudidors), que havia renyit en l' empresari d' Es-lava, Vicent Barber, contra el que anaven tots els escrits.

Avans havien publicat dos prospectes. Una fulla en octava i altra apaisat de 8 × 21.

Es publicaren pocs números a causa de la vaga de tipografs.

Bib. Autor. (Primer número).

1913

Juventud valencianista.—Barcelona

Número solt, 5 céntims. Director, Ricardo Carsí. Mensual.

Apareixqué en Giner de 1913.

Sumari: Saludo.—Saludo a la colonia valenciana.—Nostre programa.—Oració de Joventud, per Miquel Durán Tortajada.—Catalunya y Valencia, per Ricard Carsí.—El Centro Regional Valenciá de Barcelona, per Robert Blanquer.—Política.—Les roses dels presos, per Miquel de Pa-

lol.—La llengua valenciana, per R. D' Abadal.—Moviment de la colònia.—Gacetilla.—Caricatura d' Albert Carsí, per Gómez.—La caricatura de huí.—Anhel, per Josep Carsí Lacasa.—Notes deportives.—De bon humor.—Secció comercial.—Al poble valencià, per Albert Carsí.—Pasatemps.

Imp. Catalonia, Montesión, 23.

12 pàgs. 27 × 19'50, a 2 col.

Capsalera a ploma, anònima. Desde el núm. 3, Imp. R. Gilabert, Durán y Bas, 3. Publicà caricatures d' escriptors valenciàns.

Col·laboradors: D. Martí Julià, Jacint Maria Mustieles, Francesc Palencia, Josep Maria Bayarri, Miquel Durán Tortajada, Maximià Alloza, Eduart Martínez Ferrando, Antoni de Cidón, Francesc X. Casas Briz, J. M. Rubert Ruiz, Remedi Picó, Vicent Fornés, Leopold Giménez Blat, Josep Blanquer Belda, Rodolf Beltrán, Enric Llovera.

L' últim núm. vist es el 5, de maig.

Bib. Autor.

Valencia-Barcelona

Portaveu de la Joventut Valencianista. Apareix cada primer de mes. 10 cts. número.

Amanegué en Setembre de 1913.

Sumari: Portada retrat de Teodor Llorente.—Teodor Llorente Olivares (fot. en grup d' escriptors catalàns).—Poesies de Llorente (en dos gravats).—Homenaje de Mallorca a Llorente, per Costa y Llovera.—De Catalunya, per Francesc Mateu.—De Valencia, per Jacint Maria Mustieles.—Venereulo, per D. Martí Julià (en fotografia).—La Missió de Llorente, per Francesc Cambó.—El primer perfum de la Renaixensa valenciana, per Pere Coroninas.—Cóm he sentit la musicalitat de les poesies de Llorente, per Eduart López Chavarri.—Nostra Corona al poeta, per Miquel Durán Tortajada.—Noves.

Tip. R. Gilabert, Durán y Bas, 5 Barcelona.

16 pàgs. de 24 × 17 a 2 col. + cobertes.

Capsalera a ploma de Pertegás. Vinyetes en les seccions fixes anònimes. Publicà en les portades alguns retrats i dibuixos. Desde el núm. 5, 12 pàgs. de 35 × 21 a 2 col. Tip. José Valls, Carmen, 20.

Col·laboradors: E. Guanyabens, María Antonia Salvá, A. Serrano Víctor, Santiago Cebrián Ibor, Josep Blanquer Baldó, Eladi Homs, Josep María Bayarri, Josep Tomás, Francesc Puig Espert, J. Ferrandis Lluna, Robert Blanquer Belda, Rafel González, Isidor Peris Gómez, Pascual Llorente, Lluís Aymá, F. Hernández Casajuana, M. Ferrandis Agulló, Salvador Castilho, T. Cervelló Herrero, Brauli Solsona, Marcelí Pasoual i Ramón Josep Gambús.

L' últim núm. vist es el 11 de Setembre 1914. Any II.

Bib. Autor.

La Canariera.—Algemesí

Semanari bilingüe de la cáscara amarga y órgano de la moral en Algemesí y su término. No se admiten suscripciones. Un número, 5 céntimos.

Aparegue en 3 de Joliol de 1913.

Sumari: Buenos días.—Al pueblo de Algemesí.—Oda o lo que salga.—Mamporros.—Latigazos.—Buen servicio.—Anuncis.

Imp. de Sueca de Máximo Juan.

4 págs. de 34 × 25 a 3 col.

Escrit en castellá i valenciá, de política local entre dos agrupacions carlistes. Combatía a la de don Josep Belda.

El segón número es de 10 d' Agost, y el tercer, de 17 del mateix. Es publicaren uns 6 números.

També combatí als conservadors de aquell poble.

Bib. Autor. (Núms.)

Valencia Nova

Semanari regionaliste. Defensor del Comers, Industria, Lliteratura, Cultura e Higiene, y de tot quant pugua interesar a la Regió. Tres mesos, 0'75 ptas. Número solt, 5 céntims. Apareix els dumenches.

El primer número es de 2 de Febrer de 1913.

Sumari: Salutació.—Quí son.—Valencia Nova y el directe.—Himne de llibertat, per J. M. Mustieles.—¡Valenciáns, desperteu!, per Robert Ballester.—¡¡Rialla...!! per Vicent Tomás Sánchez.—¡¡Avant!! per J. Ferrandis Luna.—A la mehua ciutat, per Daniel Martínez Ferrando.

—A Catalunya y als «leaders» cataláns, per Antoni Alcayde Vilar.—Idili fantástic, per Francesc Mora Badía.—Crónica local.—La festa d' esta nit.—La masetta, per Francesc Valiente.—Avis.—L' Achuntament.—Correspondencia.

Imprenta de Menosi, carrer de Baix, 32.

4 págs. 50 × 35 a 4 col.

Desde el numero segon, 4 págs. de 64 × 44 a 5 col. Publicá algunes caricatures de Vizcay.

Col·laboradors: Miquel Durán Tortajada, Teodor Llorente, Robert Baliester, Francesc Picó de Morellana, Maximiliá Thous, F. Palencia, Joan Lloréns, Ramón Tomás Sanchis, J. Bayona, Josep María Morales, Eduart Martínez Ferrando, Vicente Caro Adam, Paulí Barberá Martí, Víctor Iranzo Simón, Manel Cuitavi Rosell, Daniel Martínez Ferrando i Juli Just.

Mori el 23 de març. Es publicaren 7 números.

Bib. Autor.

El Micalet

Semanari Valenciá, festiu y lliterari. 0'75 ptas. al trimestre.

Amanegué el 12 de Joliol de 1913.

Sumari: Retrat de 'n Teodor Llorente.—Salutació.—D. Teodoro Llorente.—Programa.—Nostre dialecte.—Passeta d' escolá, per A. Casinos.—Queixes del veinat.—Al vol.—Cuatre anuncis, per Antoni Oliver Rubert.—Valencia per fora y per dins, per J. B. Serra.—De la única manera.—Del estiu.—Caricatura.—De turisme.—Plana lliteraria popular.—La vuelta del torneo, per Josep Soriano.—Carta uberta.—Cabotaes y capotaes.—Entre pantalons.—Coses.

Imp. La Gutenberg.

19 págs. de 25 × 17'50 a 2 col.

Capsalera i vinyetes per lo seu director Josep Peris Celda. Es publicaren 3 números.

Bib. Autor. (Primer número.)

La Barraca

Semanari pa la chent de barral. Se publica tots els di-saptes. Añ de la fam. Director, Eduard Guillar Clari. Número solt, 5 séntims.

Aparegué en 4 d' Octubre de 1913.

Sumari: ¡Salud, caballers!—Desde l' andana.—Dos paraules, per Feliu Azzati.—Yo os saludo, per Josep Vilanova Imaques.—Preguntes y respostes, per Enric Malboysson.—Napolitanes.—Charra que charra.—Charla Barrquera (en dib. de Gallego), per Josep Moreno Gay.—Efemérides valencianes.—Idili.—Safanories.—¡Asíestic yo!—Banquells a todo pasto.—En honor a Garibaldi.—Rimas, per Antoni Ginés.—Noticias frescas.—Cantars.—Arraps y penes, per Eustasi Juan Vidal.—Correu.—Dos telegrames.

Tipografía E. Vidal, Pi y Margall, 67.

4 págs. de 44 × 32 a 4 col.

Capsalera de la primitiva «Barraca». No's diu continuació d'aquella, pero son fundador, Azzati, diu en el primer número que ve a «reverdecer laureles». Era este periódico republicá, anticlerical en notes de sicalipsis.

Col-laboradors: Lluís Bernat, Vicent Clavel, Francesc Mora Badía, Vicent Marco Miranda i Antoni Ginés.

Cesá en Giner, en el número 13 (1914.)

1914.—Segona época.

Reaparegué en 7 de Febrer com a segona época, continuant la numeració primitiva, o siga, desde el 14. Desaparegué de la capsalera el nom del director.

Col-laboradors: Josep Moreno Gay, Tomás Tarín Morrell, Mariá Collado Portolés, Antoni Ginés Marco, Josep Collado Portolés, J. B. Argente, M. Forcada, Claudi Gil Aldurrena, Benigne Pallol, Vicent Galiana, Daniel Collado, R. de Castillo Moreno i Manel González Prada.

Imp. de J. Guix, Miñana, 7 y 9.

4 págs. 44 × 32 a 4 col.

Pareix que en esta segona época també el dirigía Eduart Guillar Clari, pero es modificá la redacció. No's publicó atre número.

Bib. Autor. (Núms.)

La Barraca Millor

3 reales timestre. Número, 5 séntims.

Ixqué el 8 d' Octubre de 1913.

Sumari: El nostre saludo.—A la memoria d' un mártir, per Eduardo Guillar Clari.—Fantasías morisques, per

E. Luis Puchol.—La memoria, per E. Guillar Clari.—La entrada de la murta, per Manel Guitavi Rosell.—A una Enriqueta.—Fifí, per Enric Mallboisson.—A doña Ripio, per F. Valentin.—Chismografía.—Febra d' amor, per Santiago Aragó.—Pensaments.—Cantars.

Imp. C. Salvador Giner, 19 (La Gutenberg).

4 págs. de 44 × 32, a 4 col.

Capsalera de la primitiva «Barraca», anyadinli, en puesto poc visible, la paraula «millor». Este periódic era d' elements separats de «La Barraca», de Guillar Clari, i pera confundir als llegidors, publicaren artículs de dit escriptor i versos a ell dedicats. De idees republicanes, anticlericals i tendència «sicalíptica».

No 's publicá atre número.

Bib. Autor.

El Palleter

Quinta época. Vejas l' any 1882.

1914

La Barraca

Segona época. Vejas any 1913.

El Cuento del Disapte

Aparegué el 26 de Desembre de 1914.

Sumari: Les coses de Pere el nano.—Cuento, per R. Zaragoza, en dibs. de M. Campos.

Imprenta Sanchis, Torres, Sanchis. Valencia.

12 págs. de 23 × 15'50 a 1 col + cobertes a 2 colors.

En la portada, caricatura, per M. C. No 'n ixqué atre número.

Bib. Autor.

La Señera

Semanari Rechionaliste. Número solt, 5 séntims.

Aparegué el únic número, en 16 d' Agost.

Sumari: Respectable público.—La Semana.—L' acte de afirmació valencianista, per Fernand Ferre.—Versos an-

tics.—Valencianisme.—Carrers de Valencia.—De conversa.—Municipaleries.—Moviment lliterari.—¿Aguaiyo se retira?—Teatros.—Correspondencia.—De la fira.—Anuncis.

Tipografia Excelsior, Guillem de Castro, 151.

8 págs. de 25 × 17 a 2 col.

Director, Vicent Badía.

Bib. Autor.

La Pebrera

Semanari picantet, defensor dels interesos de moltes ames de llet. Trimestre, 1 pta. Número solt, 5 séntims.

Aparegué el 10 de Giner de 1914.

Sumari: ¡Ya estic así!—Edicte picant.—Renovasió de carreccs (caricatura, per F. Galván).—Desde l' andana.—Joicio del año.—Indicnitat.—Garrofins.—Las grandes bacanales.—Charra que charra.—¡Pareix mentira!—Esenes pintoresques.—Arraps y pesics.—Cóm s' acaba una novela.—Els tortolitos.—Lo meu datiler.—Millás.—Dialects, per Albert Añó.—Cant de chove, per V. Sancho Riera.—Chuí de fart, per Ricard Barberá.—Besos.—Caña d' Eixá-tiva.—Pebrerots.—Caricatures, per Boix i atres, en el text.

Tip. E. Vidal, Pi y Margall, 67.

4 pags. de 44 × 32 a 4 col.

Director, Andreu Ginés Masiá. Capsalera a ploma, anónima.

Col-laboradors: Ernest Olmos, Joan Dolz, Tomás Tarín Morell, Antoni Caruana.

El núm. 29, de 23 de Juliol, el mes alt vist, dedicat a la fira en gravats dels matadors de bous i atres originals alusius.

Imprenta Joan Guix. 6 págs. de 44 × 32 a 3 col.

Era republicá en notes «sicalíptiques».

Bib. Autor. (Núms.)

El Cuento del Dumenche

Semanari ilustrat.—Director, Vicent M. Carceller. Redactor-jefe, F. Hernández Casajuana.—1'50 trimestre. 10 séntims número.

Amaneixqué en 4 de Giner de 1914.

Sumari: Portada, retrat de Maximiliá Thous.—Así estém.

MARS -1913-

10 Cts

FOC Y FLAMA

SEMANARI POPULAR
Valencia 14 Diciembre de 1912
Núm. 1

APAREIX ELS OISARTES
Número 1419
PREU DE VENDA
5 SÈNTIMS

Lines paraules

Est pla la para y f representant. Foc y Flama són del bé de la nostra cultura i enclaustrats del set de Quims, per an dels altres de clarament, la solta egüiment. Para benevolencia y amar, a tots s'aporta clarament. Foc y Flama se un tema de clarament y f amar innocent: un paper que ha de servir en les algunes emanacions de nuestra lengua y de la comar clarificar el sentit de la nostra y la clarificar nostre. Que és la para de nuestra cultura y de la clarificar nostre.

NOSTRA LENGUA

Embarcable para viajar...
En el campo que prepara...
DE LA PLANA
Tu es el que por las montañas de Pinar y la comarca...

¡Cercallia y aviat!

En el campo, la idea de un pueblo...
¡Cercallia y aviat!

Advertencia dolorosa

Delictos, si, pero no culpables. Nuestra...
Advertencia dolorosa

Alital de programa

Elites que hay y que hay...
Alital de programa

Número solt

5

Séptims

Aquí els pots veure claríssim
que parixi qu'és impudic
el que no pugue carant
no tédrà líllicat.

SEMANARI IMPOLITIC, FESTIU Y LLITERARI

SE PUBLICA TANTS EN LA DIBERTAT

En Manó de l'hemera de B.

son veu a d'Españis

¡YA ESTIC ASI!

Pues estar, m'ha 'l'guaridí
d'una para d'Españis
aditad, en gran l'at.
Des, d'acant d' en una arca
Vas en jugar arca
adita a tres reguillat.
Pues parvulad que ran carabid
per ar que 'm' chapla de dia.
Tú lo que d'Españis
y el que 'm' ha d'Españis,
per d'Españis.

Y d'Españis que d'Españis
Y d'Españis que d'Españis
Y d'Españis que d'Españis
Y d'Españis que d'Españis
Y d'Españis que d'Españis
Y d'Españis que d'Españis
Y d'Españis que d'Españis
Y d'Españis que d'Españis
Y d'Españis que d'Españis
Y d'Españis que d'Españis

¡Salut Caballers!

Deputat d' E. Manó de B. de la m.
1914-15, en pos d'Españis de salutar

DESBARAT

EL DESBARAT

El desbarat de l'Españis
Inesperadament,
aditad en un que 'm' ha d'Españis
aditad en un que 'm' ha d'Españis
aditad en un que 'm' ha d'Españis
aditad en un que 'm' ha d'Españis
aditad en un que 'm' ha d'Españis
aditad en un que 'm' ha d'Españis
aditad en un que 'm' ha d'Españis
aditad en un que 'm' ha d'Españis
aditad en un que 'm' ha d'Españis

FIESTA PERIOLIQUERA

EL PERIOLIQUERA

Una que d'Españis de salutar
en un que 'm' ha d'Españis
aditad en un que 'm' ha d'Españis
aditad en un que 'm' ha d'Españis
aditad en un que 'm' ha d'Españis
aditad en un que 'm' ha d'Españis
aditad en un que 'm' ha d'Españis
aditad en un que 'm' ha d'Españis
aditad en un que 'm' ha d'Españis
aditad en un que 'm' ha d'Españis

BUSCIPOLIA Y TUBULA TUBULIS

EL BUSCIPOLIA Y TUBULA TUBULIS

Una que d'Españis de salutar
en un que 'm' ha d'Españis
aditad en un que 'm' ha d'Españis
aditad en un que 'm' ha d'Españis
aditad en un que 'm' ha d'Españis
aditad en un que 'm' ha d'Españis
aditad en un que 'm' ha d'Españis
aditad en un que 'm' ha d'Españis
aditad en un que 'm' ha d'Españis
aditad en un que 'm' ha d'Españis

EL CRIT DE VALENCIA

EL CRIT DE VALENCIA

Una que d'Españis de salutar
en un que 'm' ha d'Españis
aditad en un que 'm' ha d'Españis
aditad en un que 'm' ha d'Españis
aditad en un que 'm' ha d'Españis
aditad en un que 'm' ha d'Españis
aditad en un que 'm' ha d'Españis
aditad en un que 'm' ha d'Españis
aditad en un que 'm' ha d'Españis
aditad en un que 'm' ha d'Españis

VOLEM

VOLEM

Una que d'Españis de salutar
en un que 'm' ha d'Españis
aditad en un que 'm' ha d'Españis
aditad en un que 'm' ha d'Españis
aditad en un que 'm' ha d'Españis
aditad en un que 'm' ha d'Españis
aditad en un que 'm' ha d'Españis
aditad en un que 'm' ha d'Españis
aditad en un que 'm' ha d'Españis
aditad en un que 'm' ha d'Españis

1915 - 1916

PATRIA NOVA VALENCIANISTE

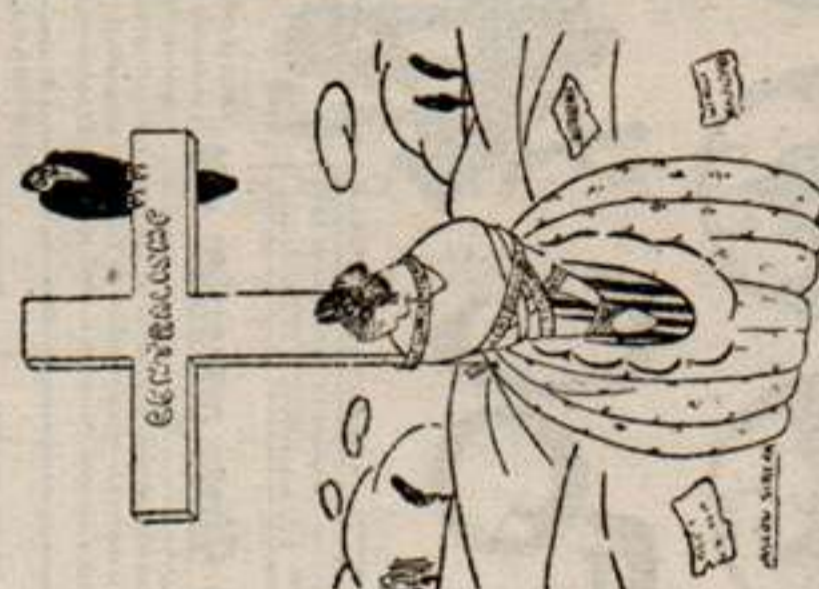

Núm. 1
Direcció per correspondència
Núm. de subscritors
Núm. de subscripcions
Núm. de subscritors
Núm. de subscripcions
Núm. de subscritors
Núm. de subscripcions

Voluntat de Manó de 1915
Número solt: 5 céntims
En el moment de la d'Españis
que d'Españis de salutar
en un que 'm' ha d'Españis
aditad en un que 'm' ha d'Españis
aditad en un que 'm' ha d'Españis
aditad en un que 'm' ha d'Españis
aditad en un que 'm' ha d'Españis
aditad en un que 'm' ha d'Españis
aditad en un que 'm' ha d'Españis
aditad en un que 'm' ha d'Españis
aditad en un que 'm' ha d'Españis

Salutació

A tots els valencians, als de tot lo val
uni l'at, als de la bella i animada Ala
runt, la de les plages, d'espans i mon
tanyes i canyes de maravella als de la
bella i animada Castelló, la de la d'Españis
uberrima i potent, als de València, als
de totes les comarques, immorals rurals
i immorals pobles del ample Reine ab
tre, sempre gran i gloriós encara que opri
mit i mey-porquí; a tots els que escam
pats per el meu país, mey-sar i par
len nostre idioma... tots us i tots per
mians. A tots aquells que delecto el ser a
una mitada història, a tots els que gup
ren d'iguals granses i honors i sofrim
una mitada trinda que nos apronta a
nos esboca a totes aquells, que vivim
aditad en un que 'm' ha d'Españis
aditad en un que 'm' ha d'Españis
aditad en un que 'm' ha d'Españis
aditad en un que 'm' ha d'Españis
aditad en un que 'm' ha d'Españis
aditad en un que 'm' ha d'Españis
aditad en un que 'm' ha d'Españis
aditad en un que 'm' ha d'Españis
aditad en un que 'm' ha d'Españis
aditad en un que 'm' ha d'Españis

Valencia: ¡Yo vullc viurer!

—Yo (autosemblança).—¡Esquirols!, cuento, per Maximiliá Thous, dib. de Antoni Fillol i retrat d' este pintor.—Carta, de Lluís Bernat.—Contestasió.—Anuncis.

Tallers de imprimir, La Gutenberg, Salvador Giner, 19. Valencia.

16 págs. 23'50 × 16'50 a 1 i 2 col. + cobertes a 2 tintes.

En cada número publicava un «cuento» o pesa cómica; en les portades gravats dels autors o dibuixos alusius; en les cobertes, literatura breu.

En el primer any col·laboraven: Josep Serred Mestre, Manel Miliáns, Pere Bonet Alcantaril·la, Joaquím Vento, F. Hernández Casajuana, Josep Epila, Rafel Sanchis Arcís, Lluís de Val, Josep Maria Juan García, Lluís Valls Puchol, Vicent Peiró Guillem, R. Martí Orberá, Vicent Mallent, Lluís Bernat, Mariá Ferrandis Agulló, Pere Josep Angeles, M. Ballester Pastor, Francesc Sebastiá Bonafé, Francesc Morán Sirera, Vicent M. Carceller, Fernand Lluch, Vicent Blasco Ibáñez, Gonzal Cantó, Josep Maria Esteve Victoria, Ricart Martínez Torres, Enric Tormo, Joan Colom, Salvador la Casta, Manel González Martí, Dolors Andrés Nebot, Daniel Martínez Ferrando, Salvador Soler Marí, V. Burguet Ferrer, Rafel Morales, Alberto Añó, Ricard Vallero, Joan Mateu Pascual, Lluís Cebrián Mezquita, Josep Barrachina Camilleri, Pau Micho, Francesc Comes, Josep Bort Montoro, Enric Navarro Borrás, Santiago Aguirre, Joaquín Roig, Jacint Mancho, Eduart Martínez Sapater, Enric Muñoz i Vicent Clavel

En els anys següents continuaren desfilant molts joves i uns quaranta dibuixants. Paginació per anys.

1914. Tomo I.—Es publicaren 52 números i Almanaque.

1915. Tomo II.—Seguix els contes. Es suprimixen de les portades els retrats i es canvia per dibuixos alegòrics de Periegás, a 2 tintes. Números 53 a 103 i Almanaque.

1916. Tomo III.—Caricatures dels autors en la coberta a 2 tintes. Números 105 a 156 i Almanaque. Desde el número 116 alternen el contes en les obres dramátiques Desde el número 118, Imp. Emili Pascual.

1917. Tomo IV.—En la portada, retratos o dibuixos

alegòrics del teatre. Pesa de teatro i un conte curtet. Números 158 a 208. Paginació independent, per números. Algún extraordinari en tres actes, a 30 céntims eixemplar.

1918. Tomo V.—15 céntims número. Obres teatrals. Números 209 a 260.

1919. Tomo VI.—Números 261 a 306. Obres teatrals, sinse dibuixos. Nova portá a dos colors. Imprenta Valencianista. Modifica l' ortografia i es titula en avant «El Cuento del Dumenge».

1920. Tomo VII.—Números 307 a 352. Reanuda la publicació de contes i noveletes, algunes ilustrades.

1921. Tomo VIII.—Números 353 a 366. Desapareix de la capsalera el nom del director.

La joventud valencianista desde 1919 pujá el to lliterari de la publicació, que no fon acceptat per el públic, acostumat a les chavacaneries.

Cesá en el número 366, de 10 d' abril.

Bib. Autor.

1915

¡Vixca Valencia!

(Revista dedicada a la Verge dels Desamparats en sa festa.)

Aparegué el únic número en 9 de maig 1915.

Sumari: Gravats de l' altar de la Verche.—Vista de Valencia (grav.).—¡Vixca Valencia!—María, per Leopold Trénor.—Goigs, per Josep María Bayarri.—María, per Josep María Giménez Fayos.—Lo meu anhel, per Severi Guastavino Robba.—Salve, Valencia eterna.—De la excelsa Patrona de Valencia, per F. Badenes Dalmau.—El ideal del pueblo valenciano, per Fr. Lluís Urbano.—Tesor de bon dat, per Ventura Pascual Beltrán.—Cantars valenciáns, per L. Cebrián Mezquita.—A la Mare dels Desamparats, per Carles Salvador.—¡Verge dels Desamparats!, per Carles Salvador.—La dija que vindrá, per Josep María Esteve Victoria.—Moviment valencianiste.—La Donçaina, per Rogeli Chillida.—Mareta mehua, per Jesús Llana.—La per-

la del reine, per S. Zaragoza.—La Patrona de Valencia.—
A la Verge del Puig, per Eduart Genovés.—Ampar y Es-
peranza, per Josep Sanchis Sivera.

Imprenta de E. Vidal, C. Martí, letras J. R., Valencia.
8 págs. de 32 × 22 a 3 col.

Director, Josep María Bayarri.

Bib. Autor.

Pesat y Fet

Festes valencianes.—Publicació festiva. Director, An-
gel Candial Prieto. 10 céntims número.

Aparegué el 12 d' abril de 1915.

Sumari: Saludo al público.—Casa natalicia de San Vi-
cent (grav.)—La cuna de San Vicente.—Celda de San
Vicente Ferrer en el Parque de Artillería (grav.)—Bautizo
de San Vicente (2 grav.)—Altars del Mercat, Tros-Alt,
plaza de la Verge, C. del Mar, P. Pilar y P. del Carme (fo-
tos).—Argumento de los milagros.—El milacre del Moco-
ret, per Rafel Gayano Lluch.—Nostres poetes, per Josep
Vilanova Imaiques (en retrato).—De mi tierra, per Ri-
card Miralles Vidal.

Impr. Enrique Vidal, C. Martí, J. R., Valencia.

20 págs. de 22'50 × 16 a 1 col. + cobertes a 2 colors.

Portada de F. Rodríguez.

Aprofitanse de la popularitat de «Pensat i Fet», ixqué
este periódic. No sé si tindria reclamacions, pero lo
cert es que el segon número, sinse fecha, es titulé «Festes
Valencianes» solament. Está dedicat a la del Corpus en fo-
tográfics i originals de Vicent Peydró, Macari Muntés i
Felibert Cebriá.

No 's publicaren més números.

Bib. Autor.

Festes Valencianes

Vejas «Pensat y Fet». Any 1915.

Patria Nova

Semanari valencianista.—0'50 trimestre.

Aparegué en 6 de març de 1915.

Sumari: Volem.—El crit de Valencia (caricatura), per
Gascón Sirena.—Salutació.—Nostra ortografía.—La raó

de ser del nacionalisme, per Eduart Martínez Ferrando.—
L' últim nebot, per J. M. Mustieles.—Les patries noves.—
La ensenya passa...—Teoría del regionalisme.—Profesía
d' En Jaume I.—Llibertat, per F. Puig Espert.—Consells
i advertencies.—Molvedre.—Salutacions.—Lo Rat Penat.—
Joventud valencianista.—Diálecs al vol.—Cultura valencia-
na.—(Entrefilets entre el text)—Anuncis.

Tip. Excelsior, Guillem de Castro, 151.

8 págs. de 35 × 25 a 3 col.

Dibuix capsalera de Pertegás.—Director, Mariá Ferrandis Agulló.

Col·laboradors.—F. Viet, S. Ferrándiz Luna, V. Blasco Ibáñez, Lluís Cebrián Mezquita, Joan Villanueva García, Valentí Almirall, Josep Maria Bayarri, Agustí Pedret Miró, Pascual Asíns, Francesc Abella Beltrán, Enric Durán Tortajada.—Lluís Cebrián Ibor, Daniel Martínez Ferrando, S. Dondous Tatay, Rafel Trullenque, Francesc Quereda, Josep Alemany Borrás, Josep Maria Giménez Fayos, Francesc Caballero, Josep Jurado, Carles Salvador, Joan Ribes, Cayetano Huguet, Lluís Tramoyeres Blasco, Lluís Font de Mora, Alexandre Settier, Vicente Llopis Piquer.

En la primera plana, caricatures polítiques de Pertegás, «Ditolin», Gascón Sirera y «Nano».

—El núm. 27 (29 de juny), extraordinari, dedicat a la pèrdua del furs. 12 págs. a 2 tintes, 10 cts.

Publicá un suplemente al núm. 24 contra Lo Rat Penat, per haver nomenat mantenedor dels Jocs Florals al diputat centraliste senyor Estrada. Fulla de 31 × 21 a 2 col. Tip. Excelsior (sense fetja).

Cesá en 7 d' agost. Es publicaren 23 números.

1923.—Segona época.

Reaparegué el 24 de març de 1923, numeració nova.

Sumari: Al començar de nou.—Lo que diuen els atres.—Constanti Llombart.—L' únic camí.—Dos racóns de les torres de Serrans.—La unitat històrica, per V. Tomás y Martí.—Desolació, per Daniel Martínez Ferrando.—La festa de les falles.—Trosos y mosos.

Imp. Ramón Soto.

4 págs. de 32 × 22 a 3 col.

Desde el número 9 (19 de maig), adoptá la capsalera de Pertegás, de la primera época.

Col·laboradors: Enric Durán Tortajada, Miquel Durán Tortajada, Adolf Pizcueta, Francesc Caballero Muñoz, Pascual Asíns, Francesc Badenes, Jacint María Mustieles, E. Navarro Borrás. Lluís Revert Corzo, B. Ortín Benedito, Francesc Almela Vives, Lloréns Sorlí Ballester, Vicent Ximénez, Bernat Castelló, Santiago Cebrián Ibor, Isidre Escandell i Eduart Buil.

Cesá en 15 de Septiembre. Es publicaren 23 números.

Bib. Autor.

El Gayato

Periodic impolític, sense porqueríes y en moltes veritats.—Pegarà gayataes totes les setmanes a qui no camine dret. Director, Gaspar Thous.

Aparegué el 17 d' abril de 1915

Sumari: ¿A qué venim?—Honrant als morts.—Advertensia.—Lletres que no pasen de moda.—Bando.—Al senyor Delegat de Hacienda.—¡Idem y va el primer!—Al señor Fiscal de S. M.—Tratado Monosipal.—Al señor Gobernador.—De la guerra.—Els numerets.—Señor Jefe de Policía.—Al director de la casa de Misericordia.—La fantasma.—Al señor Gobernador.—En serio y en broma.—Comentarios al Art.—Historia curta, per Francesc Ombuena Thous.—Anunci

Imprenta de Menosi, carrer de Baix, 32.

4 págs. de 44 × 32 a 4 col.

Col·laboradors: Constantí Piquer, Manel Millás, Ramón Díaz, Enric Blay.

Publicá caricatures polítiques de V. C. Capsalera a ploma de Pertegás. L' últim número vist es el 15, de 23 de juliol. Crec que s' en publicaren dos més.

Bib. Autor. (Núms.)

Juegos Florales.—Carcaixent

(Periódic literari bilingüe.) Director, Francesc Sales Carrión. Aparegué el 10 d' octubre de 1915 per propagar el Jocs Florals de dita població.

Sumari: Por amor y por deber.—Gravats del mante-

nedor En Bonaventura Guillem Engo y del Alcalde En Josep Ribera.—Patria, Fides, Amor, per Josep Boquera.—Los juegos florales, per Alvar Cucarella Fayos.—Rimas, per Frances Maset.—De los tiempos primitivos, per Josep Pallás.—Flor de castidad, per Josep Alcañiz.—Follia per la Patrona, per Francés F. Juan.—El festival de la Mutualidad.—Gratas impresiones de un viaje, per Antoni Canet.—Noticias.—Anuncis.

Imprenta Viuda e hijos de Muñoz.—Alcira.

8 págs. en fóli a 2 col.

El número 2 i últim porta fetja 24 d' octubre ab la resenya dels Jocs Florals, gravats de la Reina, cort d' amor, mantenedor i poetas premiats. Firmen els originals Enric Tormo Ballester, Pascual Cucarella i Francés Fogués Juan.

Bib. Autor.

La Troná

Semanari bilingüe, festiu y lliterari. Se publica tots els disaptes. Director, Nifares. 0'75 ptas. trimestre. Número solt, 5 séntims.

Aparegué el 26 de febrer de 1915 com any I. Número I, sinse relacionarse en la anterior «Troná»

Sumari: Tró d' avis.—Los sucesos de la semana.—Cuaresnales.—La guerra ensanguinada.—Bona puntería.—La burla del señor Vaoro.—La pobra Nasia.—El crimen d' Estivella.—Tonterías en vers.—Rayos y sentelles.—Una riña en lo Mercat.—Pensaments sobre la dona.—Casos y cosas.—Un libro sobre la guerra.—La correspondencia abreviada.—Boletín de suscripción.

Tip. E. Vidal, c. Martí, letras J. R., Valencia.

4 págs. de 44 × 32 a 4 col.

Capsalera imitá de la primera «Troná»; publicá caricatures en el text i vinyetes en les seccions fijas.

Col·laboradors: Ramón Pérez Antón, Josep Rico Gomis, A. Rug Aisina, Pere Ortiz i Camilo Doménech.

El número 4 está dedicat a les falles. Cesá en abril i es publicaren 8 números.

Bib. Autor. (Núms.)

El Pardalero

Semanari festiu, pare de la grasia, chermá de la juer-
ga y cosí del bon humor.

Aparegué en 22 de juliol de 1915.

Sumari: Al públic.—Caricatura, per Vercher.—Confe-
rencia semanal.—Salvoreta, per Manel García Cervera.—
De la iira, per Josep María Juan García.—Doña Márfega.—
Cuplet de salutació de «El Pardalero».—Gotas de veneno.
—Festes de carrer.—Diálec al vol.—«El Pardalero» proyec-
ta.—A diversirse, per Rafel Gayano Lluch.—Amor, fideus
y sémola.—Noticias potables.—Sempre demanando.—Bous
y jindama.—Nugolets de tenda.—Por telégrafo sucterrá-
neo.—(Caricatures entre el text.)—Anuncis.

Imprenta E. Vidal, c. Martí, J. R.

4 págs. 44 × 32 a 4 col.

Capsalera de Vercher. Director, Josep María Juan Gar-
cía i redactor Rafel Gayano Lluch.

Text vulgar i sicaliptic. Es publicaren pocs números.

Bib. Autor. (Primer número).

1916

La Matraca

Semanari pa la chent de tro.—Trimestre, 1 peseta.
Número, 5 séntims.

Aparegué el 21 d' abril de 1916.

Sumari: Nostre nou domicili.—Notes históriques.—El
tio Sinagües.—¡Demá es Pascua!, per Vicent Mallent.—
Conferencies en l' infern.—La figuera de «la Pirri».—Chi-
lindrines.—Una carta.—Petardos y cuhetaes.—Pascua, per
Josep María de la Torre (fill).—La conversió de un he-
reche.—A una chata.—Oriche y proeses del unguent de
canonet.—Per pasar el rato.—Llengua brava.—Cuet de
coleta, per Josep María Juan García.—Pólvora solta.—Epí-
grames, per A. Codoñer.—D' así y d' allá.—L' aparisió
de «La Matraca».—Cansó de Pascua.—Noticies locables.
—Nostre concurs.

Imprenta c. Salvador Giner (la Gutenberg).

4 págs. de 44 × 32 a 4 col.

Capsalera a ploma. Fon fundat este periódic per element que 's separaren de «La Traca», cual cami seguiren. Text vulgar y bilingüe.

L' últim número, sinse numerar, es extraordinari (28 de joliol), dedicat a la Fira; portá a dos colors i originals de E. Morales San Martín, Maximiliá Thous, F. Hernández Casajuana, Vicent Mallent, Josep María Juan García, Manel Navarrete, Ricard Valero, Francisco Morán (fill), Vicent Caro Adam, Josep Calpe, Vicent Alfonso, Josep María Herrero, Albert Año i Eduardo Estellés.

Es publicaren 12 números.

Bib. Autor. (Núms.)

X. Y. Z.

Periódic intermitente. Organo de la Casa Martí. Este periódico no se vende, ni se regala; se obtiene repleto de ricas golosinas en la Casa de A. Martí. Bajada de San Francisco, 28. Valencia.

Aparegué en març.

Número dedicat a les falles, text bilingüe, en prosa i vers i dibuixos, tot de Antonio Cubells. S. i.

8 págs. en foli, impreses en litografía 1.ª, 4.ª, 5.ª y 8.ª Conec els siguients números, sinse fetja, tots dedicats a festes valencianes.

Número 2. Any I. De 1916

Número 4. De Desembre. Any I. 1916.

Número 5. De Març. Any II. 1917.

Número 6. De Març. Any II. 1917.

Este periódico servía pera embolicar dolsos i pastisets en el forn i pastisería de Martí, el seu editor. Ofería el format de «A. B. C.» tot ell.

Bib. Autor. (Núms.)

Valencia.—Habana.

Revista literaria ilustrada. Director, Lorenzo Zubeibia. Aparegué en primer d' abril de 1916.

Sumari: Saludo y algo más.—A modo de programa.—Nuestro presidente (en retrat de D. Antoni V. Durá).—Descripciones de Valencia, per el P. Miñana.—A Valencia, per A. Aparisi y Guijarro.—Certamen literario del Centro

Valenciano de la Habana (En retrat de Vicent Moreno).—Carta de D. Rafael Altamira (en retrat).—Retrat de Josefa Torreguera (en bicolor).—Retrat de la artista Carmen Alfonso.—Valencia vos saluda.—Una chermana, per Carmen Alfonso.—La Federación de los Centros regionales.—Certamen literario del Centro Valenciano.—Mosaico (en dos fotos de giquets).—Pro festival valenciano.—El sueño de José Vives.—Revoltijo levantino (en retrat del barítono Ballester).—Anuncis.

Imprenta Maza y C.^a O' Reylli, 22. Habana.

20 págs. de 30 × 23 a 2 colors + coberta a 3. Capsalera de F. Penalba. Esta revista era orgue de la Colonia Valenciana y del Centre Regional. Text en castellá y valenciá.

No he vist mes eixemplars.

Bib. Autor.

1917

El Palleter

Sexta época. Vejas any 1882.

Valencia Mensual.

(Continuació del «Anunciador Valencia».) Director propietari, Eugeni Carbonell Pérez. 5 séntims número.

Aparegué en giner de 1917.

Sumari: Fotos Mercat de Colón i oficials del exércit a la ixida de la festa a la Purísima.—A nuestros lectores y a la prensa.—Retrats d' Elena Durá i Ramón J. Crespo.—Charla mensual, per Antoni Asencio.—L' inundació d' Alcira (2 fotos).—Afirmació regionalista.—Retrat del Emperador Francesc Josep i foto de militars al ixir dels funerals d' ell.—Caricatura, per K-Hito.—Asociación de periodistas de Barcelona.—El compuesto hombres, per Josep Garcerá.—Retrat del Beat Joan de Ribera.—Tropes en Melilla (2 fotos).—Reparto de premios.—Correo.—Els Coloquis, per «Folchi».—Prudent rahonament.—Las noches.—El set de Oros, per Antoni Asencio (en dib. de Sanchis).—En la Isla Pelstard, per Albert Llopis Vicente.—Guía.—Himne al Mercat de Colón, per Enric Durán Tortajada.—Anuncis.

Imp. Soler y García, B. Gaspar Bono, 11 a 17. Valencia.

16 págs. 31 × 21'50 a 3 col.

En tots els números, articles y versos valencians; fotografíes artístiques e informacions d' actualitat.

Col·laboradors: Josep Soler Peris, Josep María Juan García, I. Coco Coco, Ricart Barberá, Josep María de la Torre, R. Calvet, Manel Borona Cherp, Josep María Giménez, Miquel de Sousa, Josep María Ferrándiz Monrabal, Fruts Rábena, Manel González Martí, V. Mallent, Vicent Caro Adam, Ernest Olmos, Jaume Ferrer Vercher, Eduart Genovés, Pere Nolasco Calvet, F. Almela Vives, J. Clemarres Miralles, Enric Valero, Cristí Monfort Soler, Pere Josep Villanueva, Antoni Asencio.

En el número 13 de giner de 1918, pujá el preu a 10 céntims y cesá.

Bib. Autor.

La Terreta.—Masanasa.

Periódic satíric y lliterari. Se repartix gratis.

Amanegué en juny de 1917. Anual. Sols he vist el número 5 de juny de 1921.

Imprenta Olmos y Luján. Valencia. Tirada de 5.000 exemplars.

32 págs. en quart a 2 col + cobertes.

Ixía pera anunciar les festes anyals al Santíssim Crist de la Vida.

Col·laboradors: R. Codoñer, Vicent Náchter, Bernabé Martínez, Paco Comes, Carmel Baixauli, Josep Baixauli i Josep Olmos.

Text en prosa i vers; programa de les festes, gravat en fusta del Cristo de la Vida i anuncis.

No se 'n han publicat més.

Bib. Autor. (Núms).

El Poble Valenciá

Semanari valencianista, defensor de tots els interesos del Reine de Valencia.—Tres quinsets trimestre.—Director, D. Josep María Bayarri.

Ixqué el 31 de març de 1917.

Sumari: A tots.—Els antipàtics, per José María Bayarri.—Per els oprimits, per Rosend Gumiel.—Enguix.—Che que «tío» (caric.), per Bal.—Els trenta dies del fariseus i Judes, per Francesc Badenes.—Romanones.—Vicent Carreres (en retrat).—¡A la valenciana!—Orige probable de l'horta de Valencia, per L. Eafar (Rafael Tarín).—Memorándum patriótic.—Secció religiosa.—Lo somni del senyor Camille.i.—Belles Arts.—Salutación als mestres, per Enric Vallmanya.—Llibres i publicacions.—Societats.—Notes.—Anuncis.

Imprenta La Gutenberg.

4 págs. de 44 × 23 a 4 col.

Capsalera de J. M. Bayarri.—Col·laboradors: Francesc Caballero, Emili Lluch, Jaume Ribas Blasco, Juan A. Peris, Josep María Corbató, O. P., F. Almela Vives, Jesús Morante Borrás.

Publicá alguna caricatura de Bayarri i retrats d'artistes valenciáns. Cesá en 5 de març. Número 6.

Bib. Autor.

Tú, la Beta

Periódic fallero.—5 séntims número.

Aparegué el 17 de març de 1917.

Sumari: Les falles.—El día de Sen Chusep, per Mariá P. Ros.—Cuarteta.—A Valencia.—El per qué de la Beta.—A Pepito, per Jaume Ferrer Vercher.—Fuga de vocals.—Día de falles, per Manel Albert Martínez.—Itinerari.—Dibuixs de 30 falles entre el text i anuncis.

S. i.

6 págs. 32 × 22 a 3 col.

Sols es publicá este número.

Bib. Autor.

Tierra Valentina.—Buenos Aires.

Organo de la Colonia regional valenciana de la República Argentina.—Quincenal.—Director i fundador, J. Gómez Rocafort.—Aparece los días 1.º i 15 de cada mes. Número suelto, o'20.

Degué apareixer en 1.º d'agost. El número 2 es de 15 d'este mes.

S. i.

4 págs 43 × 29 a 4 col.

Capsalera a ploma que camviá en els ultims números.

Text valenciá i castellá. Es publicaren fotografies d' actes valencianistes. Va obrir un concurs lliterari en premits i atre de proyectes de falles. Molts números eren de 6 planes. Desde el número 8. Imp. La Ibérica, San José, 275.

Col-laboradors: Josep Martínez Aloy, Maximiliá Thous, Enric Durá Tortajada, Hernán Cortés, Lluís González Gras, Venanci Serrano Clavero, P. Reina López, Mariá Benlliure, Josep Almela Vives, Lluís González Gras, Francesc Beltrán Pons, Robert Alcañiz, Vicent M. Carceller, Josep López Silva, Manel Montalbán, Joan Payá Piños, Josep Serrano M., M. Mota Serrano, Gonzal Fullana Barber, Angel R. Albiñana, Marc J. Costa, Josep Luis León.

L' últim número vist es el 29, de 15 setembre 1918.
Any II.

Bib. Autor. (Núms.)

1918

¡Pim, Pam, Pum!

(Semnari de caricatures).—Número solt, 5 séntims.

Director. Vicent M. Carceller.

Aparegué el 12 de giner de 1918.

Sumari: Aventuras de Chorrisples, per Pachet (9 dib. de Pertegás).—(24 caricatures nacionales i extrangeres, en explicacio valenciana).—Vida y hechos más salientes de Sánchez Guerra y sus dientes (12 dibuixos).

S i.

4 págs. de 32 × 24 a 3 col.

Capsalera de Pertegás. Este periódico es venía unit a «La Traca». Sols es publicaren 8 números. Cesá en 2 de març.

Bib. Autor. (Núms.)

1919**La Comedia Llevantina**

Semanari lliterari-teatral.—Se publica tots els disaptés. 10 séntims.

Aparegué el 11 de giner de 1919.

Sumari: Les primeres plomaes.—La Comedia Llevantina.—Ya pasen els reixos, per Vicent Vidal.—Avis.—Nostre teatro, per J. Peris Celda.—Anécdota cómica-torera.—Ni d' albaes, per Alfred Portolés.—En la fira, per Francesc Barduño.—Pomell de cantars, per Vicent Alfonso.—En folletí (8 págs. 19 × 14), escomençen a publicar obres teatrals de F. Barchino, V. Marco Rivas y J. Peris Celda.

Tip. La Gutenberg.

8 págs. de 38 × 27'50 a 3 col.

Desde 'l número 5, 24 págs. de 20'50 × 13'50 + cobertes i publicá en cada número un obra completa. En les cobertes, lliteratura menuda.

Col-lavoradors: Vicent Montesinos, Rafel Grau Gómez, Manel Grau Gómez, Antoni Cubells, Vicent Alfaro Andreu, Joaquín Llácer Marqués, Juli Cervera, Enric Mollá Ripoll, Vicent Caro Adam, Jaume Ferrer Vercher, N. García Marco, Joaquín Llácer, Jaume Rosa, Antoni Virosque, Manel Haro López, F. García Alcañiz, Ricart Rodríguez.

Desde la reforma costava cada número 15 céntims i els extraordinaris, 25 céntims.

Cesá en 27 de setembre de 1919. Es publicaren 37 números.

Bib. Autor.

El Cuento del Dumenge

Vejas «El Cuento del Dumenche», any 1914.

1920**Terra Valenciana.**—Barcelona.

Periódic Regional Valenciá. Se publica el 1 y 15 de cada mes.

Degué apareixer el 15 de març de 1920.

Tip. Francesc Guarda, Ripolí, 21, Barcelona.

8 págs. de 28 × 22 + 2 senyalades A. B. a 2 col.

El número 4 es de primer de maig i está dedicat a la Patrona de Valencia, la Verge dels Desamparats, en gravats.

Col·laboradors: Pascual López Pomares, Josep Ribelles Comín, María dels Desamparats Rives, Lambert Alcina, Josep Llorens Ruiz, Jacint María Mustieles, Rafel María Liern, Josep María de la Torre, Josefina Ribelles y Fray Joaquín Calper.

No he vist més números. Pareix que estava editat per la colonia valenciana.

Bib. Autor (números.)

1921

Nostre Teatro

Revista semanal lliteraria. Director Vicent Carceller.
Preu, 20 séntims

Aparegué el 20 de maig de 1921.

Sumari: ¡Amunt el teló!—The Film Blasco Ibañez o la gloria de Valencia, apropósit en un acte dividit en dos cuadios y prólogo, per Enric Mollá Ripoll.—El teatro en Valencia, per Na-Talía (Josep Navarro Cabanes).—Anuncis.

Editorial Carceller, Valencia.

16 págs. de 21 × 15'50 a 1 i 2 col. + cobertes.

En cada número publicava una obreta teatral valenciana, en un acte. Les que 'n tenien més actes, es publicaven en dos números seguits o en extraordinaris, que costaven 40 i 50 céntims.

En les cobertes, dibuixos de caràcter valenciá, il·luminades a trepa.

En el primer volum, que te 31 números, col·laboraren: Eduart M. Albert, Enric Durán Tortajada, Enric Navarro Borrás, Felip Meliá, Eduard Escalante (fill), Manel Soto Lluch, M. Ballester Pastor, Josep Bernat Baldoyí, Manel

Haro López, Francesc Comes, Rafel Gayano Lluch, Vicent Montesinos Palomares, Lluís Izquierdo, Vicent Vidal, Manel Vidal Ferrer, Ricart Valero Muñoz, Josep Cabrera, M. Hernán Cortés, Miquel Casañ, Francesc Palanca i Roca, Josep García Capella, Josep Escrich Plans, Lluís Juan Alcaraz, Antoni Virosque, Manel Navarrete Sánchez, Ramón Morell i Josep Morell.

En 1922 es publicá en tamany 24'50 × 17, a 1 i 2 columnes. Col·laboradors: Joan Bte. Burguet, Francesc Barduño, Vicent Marzal San Ignacio, Josep Campos Martí, Josep María de la Torre, Vicent Luis, Antoni Cubells, Vicent Martí Molina, Ricart Salavert Torres, Ricart Rodríguez, Abelart Merlo, Josep María Morati Marco, Maties Ruiz, Josep Cabreria, Francesc Verge, Antoni Miralles Martínez, Carles Salvador i Joan Batiste Meliá.

En les cobertes del dos volumens, curiositats del teatro valenciá dels segles XVIII i principis del XIX i xistes teatrals.

Cesá en 30 de setembre de 1922. Es publicaren 67 números.

Bib. Autor.

Altar del Tros-Alt

(Periódic anyal propagador de les festes a Sant Vicent Ferrer, que fan els clavaris del Tros-Alt.

Aparegué en Abril de 1921 en una fulla en foli, que contenia el programa de les festes i anuncis. L'any 26 aparegué com una revista, en originals variats, pero sinse numeració.

Sumari: Gravat del milacre en que els giquets del Tros-Alt guanyaren el primer premi del Centro Escolar y Mercantil.—Gravat de San Vicent y programa de les festes.—Al Sant de nostra Patria, per Josep María Bayarri.—La Corporación de San Vicente a sus asociados, per Francés Boronat.—San Vicent Ferrer y la llengua valenciana, per Josep María Esteve Victoria.—El testimoni de un mort, per F. Hueso Margarit.—La barriá del Tros-Alt i les festes de San Vicent, per Josep María Ortola.—Anuncis.

Tipografía «La Levantina», Valenciáns, 5 (entre C. Calatrava y P. Músico Gomis, 1, Valencia.

12 págs, en foli a 3 col.

El núm. d' Abril de 1927, porta ya el número 6.

Col·lavoren: Antoni Valero Alufre, Francés Valiente i M. Ferrando.

Bib. Autor.

Lo Rat Penat.—Zaragoza.

Periódic bilingüe quincenal ilustrado. Organo del «Grupo Valencia» de Zaragoza. Este periódico ni se compra ni se vende.

Aparegué en maig. El número 2, únic vist, es de 28 del mateix mes.

Talleres editoriales «Heraldo de Aragón», Coso, 100. 8 págs de 35 × 25, a 2 col.

Capsalera a ploma.—Col·laboradors: Antoni Royo Villarroya, Mosén Joaquín García Girona, F. Hueso Margarit i E. Giménez Grau. Text castellá i valenciá.

Bib. Autor. (Un número.)

El Fallero

Periódic festero, buñolero y sandunguero. Se publica una volta al añ.—Director, Vicente M. Carcelier.

Aparegué en març de 1921.

Sumari: El Fallero saluda.—Itinerari.—La replegá, per R. Gayano Lluch.—Cantars, per Estanislau Alberola.—La estoreta, per Lluís de Val.—Cantares, per Maximiliano Ithous.—La plantá, per V. Plá Mompó.—Les falles, per Vicent Blasco Ibáñez.—El llibret, per Josep Epila.—Cose-tes, per Gonzal Cantó.—(30 dibuixos de les falles).—Els estandarts, per Josep Navarro Cabanes.—Cantars, per Lluís Cebrián Mezquita.—La música, per Eduart L. Chavarri.—Cantares, per F. Hernández Casajuana.—La crema, per Rafel Sanchis Arcís.—La comisió, per Manel González (Folchi).—Cantares, per José Serred Mestre.—Don Serapio s' ha divertit (tots el artículs, en dibuixos de Muro).—Anuncis.

Imprenta Valencianista.

16 págs. de 24 × 17, a 2 col. + cobertes a tres colors, per E. Peitegás.

Han col·laborat molts escritors. Seguíx publicantse.

Bib. Autor.

EL GAYATO

SUSCRIPCIÓN: Tres meses 3 pesetas. — Un año 3 pesetas. — Número solo 5 céntimos.

5 Perfiles impudicos, como periquetas y en muchos vertidos 5
5 Fugirá aperturas todas las semanas a qui no camina dret. 5
5 Redacción y Administración: Carrer de Baix, 32. 5
centims.

MATAORS DE FIRÀ

GALLO

Es, a més, en jiu peride de fir, la que repunta a dir que ja emta en jiu peride de fir.
De la h a en va de la participaci:
perque en el present i sense q' en ga-
lucos fa al septe riu de riu, riu.
q' en el present i sense q' en ga-
lucos fa al septe riu de riu, riu.
q' en el present i sense q' en ga-
lucos fa al septe riu de riu, riu.
q' en el present i sense q' en ga-
lucos fa al septe riu de riu, riu.

GRABITO

Es, a més, en jiu peride de fir, la que repunta a dir que ja emta en jiu peride de fir.
De la h a en va de la participaci:
perque en el present i sense q' en ga-
lucos fa al septe riu de riu, riu.
q' en el present i sense q' en ga-
lucos fa al septe riu de riu, riu.
q' en el present i sense q' en ga-
lucos fa al septe riu de riu, riu.
q' en el present i sense q' en ga-
lucos fa al septe riu de riu, riu.

SEUDONTE

Es, a més, en jiu peride de fir, la que repunta a dir que ja emta en jiu peride de fir.
De la h a en va de la participaci:
perque en el present i sense q' en ga-
lucos fa al septe riu de riu, riu.
q' en el present i sense q' en ga-
lucos fa al septe riu de riu, riu.
q' en el present i sense q' en ga-
lucos fa al septe riu de riu, riu.
q' en el present i sense q' en ga-
lucos fa al septe riu de riu, riu.

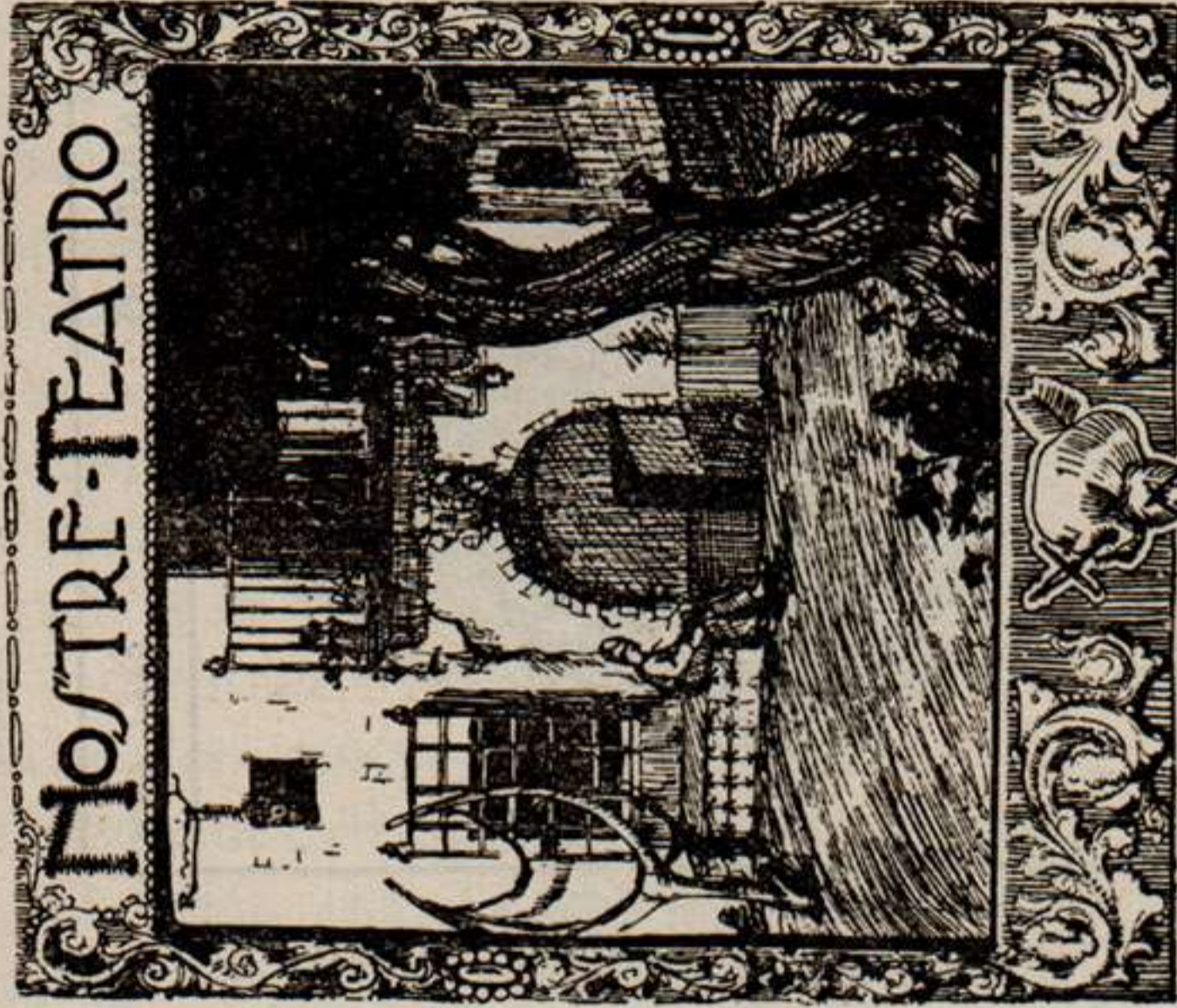

SAUERI II

Es, a més, en jiu peride de fir, la que repunta a dir que ja emta en jiu peride de fir.
De la h a en va de la participaci:
perque en el present i sense q' en ga-
lucos fa al septe riu de riu, riu.
q' en el present i sense q' en ga-
lucos fa al septe riu de riu, riu.
q' en el present i sense q' en ga-
lucos fa al septe riu de riu, riu.
q' en el present i sense q' en ga-
lucos fa al septe riu de riu, riu.

1915. — Vejas pág. 133

NOSTRE-TEATRO

PER MENTIR UNA PASIÓ

Drama en un acte y en vers, premiat en un accésit en los Chocs Florals celebrats en el Teatro Prinsipal, de València, la nit del 1 d' agost de l' any 1922.

ESENES DE LA VIDA Y DEL AMOR

Entremés en un acte y en prosa, originals de

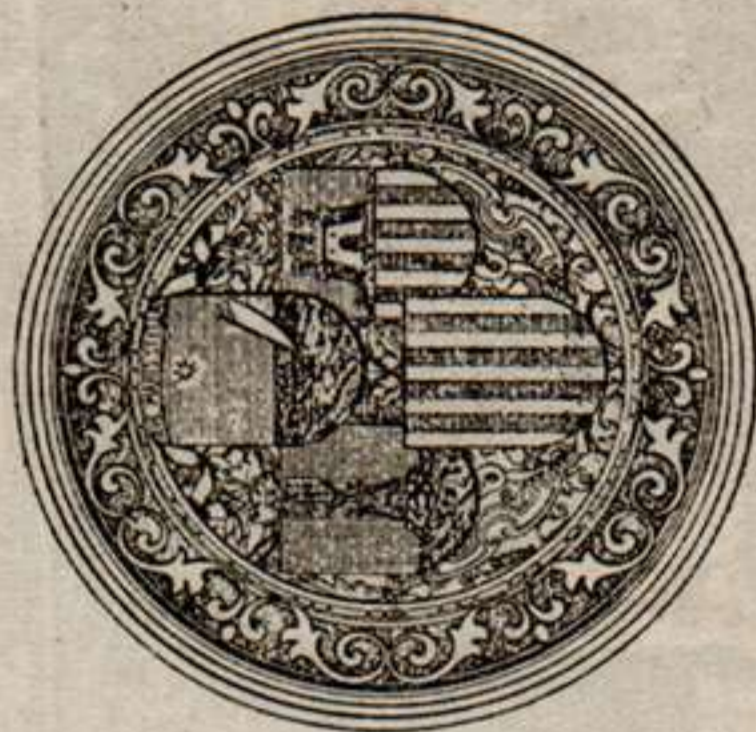
JESÚS MORANTE BORRAS

1921. — Vejas pág. 142

1922. — Vejas pág. 148

CULTURA
VALENCIANA

ANY 1926

QUADERN I

1926. — Vejas pág. 162

1922

Círculo Valenciano.—Buenos Aires.

Boletín oficial.—Director-Administrador, Constantino Barroso.—Aparece mensualmente.

Aparegué en primer d' agost de 1922.

Sumari: Vistes de la Catedral i Micalet de Valencia.—Saludo a la prensa.—Misión cumplida, per Josep Martí.—Comisión directiva.—Cuadro escénico.—Apuntes históricos de Valencia.—Tradiciones valencianas.—El plato de gloria, per don Ayakobla.—Nuestros poetas: Luis González Gras (en retrat i lletra d' un «tango»).—Pro Monumento a Llorente (en retrat i foto de la placa regalada per la colonia valenciana de Buenos Aires a Valencia).—Actual comisión directiva (en 11 retrats).—Estado de Caja.—Cuento del mes, per Constantí Barroso.—Colaboraciones femeninas.—Nuestro festival en el Orfeón Español (en 2 fotos).—Una traca auténtica: Agraiment, per Lluís González Gras.—Hojas de la vida, per Feliu Mogart Solarnes.—Correo sin estampilla.

mp. Index, Cochabamba, 563.

16 págs. de 25,50 × 18 + 16 d' anuncis + cobertes.

La portada en tricromía. Publicá vistes de Valencia, retrats de valenciáns de la colonia y fotos de festes típiques.

Col-laboradors: Joaquín D. Mosquera i Daniel Giménez i Dantás.

Text casteliá i valenciá.

L' últim número vist es el de 8 de juny de 1923. Any II. Imp. A. Cotreras, Avenida de Mayo, 1357.

Bib. Autor. (Núms.)

Les Festes Valencianes

15 céntims número.

Amanegué en Abril de 1922.

Sumari: Portada de V. Meri García.—Los giquets valenciáns a San Vicent Ferrer, per F. Lluís Urbano, O. P.—Elogi del patriotisme de San Vicent Ferrer, per Josep María Bayarri.—San Vicent Ferrer...—En el día de la fes-

ta, per Josep Maria Macià i Llombart.—¡Oh patria dels meus avis!, per Lluís Cebrià Ibor.—Al gran taumaturg i sabi fotólec San Vicent Ferrer, per M. Thous Llorens.—Programa de les festes que se celebraran en Valencia en motiu de la festivitat de San Vicent Ferrer.—El chic va a la prosesó, per J. Ferrer Vercher.—Flor de passió, per Josep Moreno Garcia V.—La bescuita, per Eduart Buil.—Motilonaes, per Gaetà Gómez.—Alrededor d'un entaulat on se representen milacres de San Vicent, per Jesús Morante.—Anuncis.

Tip. J. Olinos.

16 págs. de 21'50 × 15'50, a 2 col. + cobertes a 2 tintes.

Cada número estava dedicat a una festa valenciana, en gravat i originals en prosa i vers de escriptors valenciáns.

Núm. 2. Dedicat a la festa del Corpus.—Imp. Ferroviaria, 3, Valencia. (Editorial Carceller). 15 céntims exemplar. 16 págs.

Núm. 3. Fira de joliol.—S. i.—32 págs., 20 céntims.

Núm. 4. San Dionís (Conquesta de Valencia, per el Rey D. Jaume).—S. i.—32 págs., 10 céntims.

Núm. 5. Nadal.—S. i.—10 céntims. 16 págs.

Núm. 6. Les falles.—Figura com a director Eduart Buil.—Imp. Carpena.—16 págs. 15 céntims.

No s'han publicat més números

Bib. Autor.

La Coronació de Nostra Patrona

En maig de 1922 es publicá el primer número, sense numeració, en caràcter extraordinari.—Director, Josep Maria Bayarri.

Sumari: Portada a 2 tintes, per J. M. M.—Altar de flor de la plasa de la Verge, per Cebrián Mezquita.—(Tres quartetes, en dibuixos de Moreno).—Festes de Nostra Patrona.—A la Verge dels Desamparats, per María Cristina. El traslat de la image de nostra Patrona.—La Salve de la Vespra, per F. Vor.—Lo meu preg. a la Verge, per Jesús Morante.—Vrege i mare, per Joan Alegre.—Rosa Veres, per Francesc Caballero.—Resem en Valensiá.—Programa de les festes a la Patrona.—Festa grosa, per J. March, en un gravat.—Les paraetes, per J. Vidal (en di-

buixos de Benlliure, fill).—Nota qómica (caricatures).—Floreal, cuadro de J. Pinazo Martínez.—L' Alva del Amor, per Antoni Cidón.—El día, per J. Borrás.—La gloria de Valencia, per el doctor Rigobert Doménech, bisbe de Mallorca —A la Mare de Deu dels Desamparats.—Ortografia valenciana.—La ofrena, cuadro de J. Pinazo, en versos.—Escultura, per Ramón Mateu.

S. i.

16 págs. 23 × 16, a 2 col.

En 1926 aparegué el número 2, en el títul de «La Patrona de Valencia», escrit en valenciá i ortografía... ¡fonética! Seguíx publicarse.

Bib. Autor.

Els Omens de la Vergonya

15 séntims número.

Aparegué el únic número en 14 de maig 1922.

Sumari: Gravat de la Verge dels Desamparats.—Auguris, cuadro de J. Benlliure.—Psicología del deporte, per F. Almarche.—Armonía de la Qaritat, per J. Varó.—A la meua promesa Amparito en lo día del seu Sant, per M. Cuitavi.—La sonrisa de la Siutat, per P. Peris.—Reverencia.—Per la unitat ortográfica.—Qansons, per Leopold Trenor.—La meua jiqueta, per Josep María Bayarri.—Tres omens de «Vergonya» Valensians (caricatures de Lluís Cebrián, Esteve Victoria i Isidro Peris Gómez).—Els omens de la vergonya o la «vergonya» dels omens, per F. Alemany.—Ma estrofa, per F. García del Real.—Inocent (escultura de C. Vicent).—Gravat de San Vicente, per Zapater Rodríguez.

S. i.

16 págs. de 23 × 16, a 2 col. + cobertes.

Director, Josep María Bayarri.—Tot el número escrit en ortografía... inortográfica.

Bib. Autor.

El Gran Valensiá

Publicat per l' Asosiasió de la festa dels jiques del qarrer de San Visent.—15 séntims.

Aparegué el 3 de juliol de 1922.

Sumari: Cuadre de San Vicent, per J. Zapater Rodríguez.—Fiesta denominada de los niños a San Vicente, por su Asociación. — Tríptico.—San Vicente predicando el Apocalipsis, cuadro de J. Benlliure.—San Sinforiá.—Al pasar San Vicent, per P. Barberá.—San Vicent dels jiquets, per J. Ibor.—Grans valenciáns, per Josep María Bayarri.—Apuntes históricos de la fiesta de la Asociación, per el Secretari señor Rubert.—Prediqant, per F. García del Real.—Altar de flor de la plasa de la Verge, per Cebrián Mesquita.—La Patria de San Vicent, per J. Cebriá.—El Qor de San Visent, per J. Vidal.—La Tradisió, per J. M. B. Hurtado.—Gratitud a Valencia, per J. Roig.—¡Primavera! ¡Primavera!, per B. Ortín.

Tip. Moderna.

32 págs. de 21 × 15'50, a 2 col. + 12, sinse numerar.

Unic número que oferix estes particularitats: la part valenciana está escrita en ortografía «razional». El número está dividit en 2 columnes, una ampla i atra estreta, i el text va seguint la columna que li ha tocat en sort; pero quant un poeta eixampla la mida dels versos, pasa la composició de la columna estreta a la ampla, per lo que la lectura es fa difícil. Se li anyadixen 12 págs. sinse paginar, que son de «La Coronació» del mateix any, dedicat a la Verge dels Desamparats.

Director, Josep María Bayarri.

No s' en ha publicat atre.

Bib. Autor.

La Coronació de Nostra Patrona

Publicació semanal.—Director, Josep María Bayarri.—20 séntims número.

Aparegué en 2 de desembre de 1922.

Sumari: La Coronació de Nostra Patrona.—Desamparats.—Regals importants.—Entusiasmo.—L' historiador don Jusep Rodrigo Pertegás.—L' Arquebisbe de Valencia doctor don Enric Reig.—Donya Elena Trénor.—De Teodoro Llorente.—La plasa de la Seu.—La fajada del Palau del marqués de Dos Aigües.—Teodor Llorente.—El Santísim Crist del Salvador.—Fray Juan Gilabert Jofré.—Lluis Vives.—El Nostre Crist (gravat en fusta).—Sor Isabel de Villena.—Jaume Roig.

Imp. Fill de F. Vives Mora, Hernán Cortés, 8.

8 págs. de 25 × 19. a 1 i 2 col. + cobertes en colors.

Portada de Bayarri, aixís com vinyetes decoratives. En el segon número doná en lámina apart una escultura de K. Malen. Es publicaren retrats, quadres, dibuixos i caricatures. Desde el número 7, Editorial «Diario de Valencia», encara que les cobertes seguiren uns números fets en l' anterior emprenta. Desde el número 9, imprenta José Olmos.

Organicá dos Jocs Florals de la Coronació.

Col-laboradors: Joan Ortíz Alegre, Antoni Asencio, Josep Payá Espinós, Pascual Asíns, Carles Vilaplana, E. P., Josep B. Hurtado, Manel Cuitavi, Carles Salvador, Federic Sánchez Martí, J. Sanchis Fuertes. Eugeni Almenar, Milagreta Espí, F. Caballero, Josep María Zapater, Josep Rodrigo Almenar i Clement Carrasco.

Cesá el 12 de maig de 1923. Es publicaren 24 números.

Bib. Autor.

El Pámpol.—Cullera.

Semanario serio, festivo e inocente.—Un trimestre, 1'25. Número suelto, 10 céntimos.

Aparegué el 22 d' abril de 1922.

Sumari: Bon día, cavallers.—El Ball de Parra.—Crónicas pintorescas.—Las serpentinas.—El amor y las matemáticas.—Nota deportiva.—Fases de «El Pámpol».—Tiró y a la sistelia.—Correo del Amor.—Movimiento de población.—Anuncis.

Imp. José R. Costa, Cullera.

4 págs. de 44 × 32, a 4 col.

Es publicá este primer número en motiu de les festes de dita ciutat. Text castellá i valenciá, satíric i humorístic. Cesá a fins de setembre del mateix any.

Bib. Autor. (Núms.)

Vida Nova.—Tabernes de Valldigna.

Periódico independiente, literario, defensor de los intereses locales.—Director, L. Marí Simó.

Aparegué en 22 d' abril de 1922.

Sumari: Salutación, per L. Marí Simó.—A Inocencia

Marí Simó (versos valenciáns), per F. Caballero i Muñoz.—
¡Que se cree usted eso!—Paisaje, per Vicent Barrachina.—
«Vida Nova» en Melilla.—El Hospital Gómez Ferrer para
niños, per Joan de la Torre.—Conferencia íntima.—Ley de
retiros obreros, per Francesc Blasco Pastor.—Crónica lo-
cal.—Algo de arte.—Día primaveral.—Educación y cultura,
per Francesc Blasco Pastor.—A Rubén Darío, árbitro de
la elegancia y del ritmo, per B. Ortín Benedito.—Anuncis.

Imp. B Cuenca, Alcira

4 págs. de 44 × 32, a 4 col.

Text valenciá i castellá. No he vist atre número

Bib. Autor.

El Crit de la Muntanya

Fulla mensual valencianista agraria.—Director, Vicent
Tomás Martí.

Aparegué en 15 de febrer de 1922.

Sumari: ¡Escolteu! ¡Escolteu!—La verdadera política.
—L' Arquebisbe de Valencia i la llengua.—Llibret.—No-
ticiari —(Entrefilet en el text).

Imp. Ramón Soto.

Fulla de 24'50 × 17'50, a 2 col.

Capsalera del director, a ploma. Desde el número 3,
tamany 28 × 21'50, a 3 col. Els números 6, 14 i 19, de 4 pá-
gines. En 1923, nova capsalera a ploma del director.

Es repartía debaes i pagava els gastos de donatius
voluntaris, cual detall publicava en cada número. Alcomen-
ça tirant 300 exemplar i al poc aumentá a 500 i d' algún
número s' en feren 1.000.

Col-laboradors: Santiago Cebrián Ibor, Serafí Lloret i
Perucho, Adolf Pizcueta Alfonso, Joan María Borrás Jar-
que, Francesc Boix.

Cesá en el número 19 (15 d' agost 1923. Any II) per
mort del director, que acabava de ser llicenciat en Medicina.

Bib. Autor. (Núms)

Centre Catalá.—Portaveu.

Mensual.

Amanegué el 30 de Novembre.

Sumari: Nostre salut.—Un deure, per F. Canal—Fes-

ta improvisada, per J. Ritter.—Felipe Pedrell ha mort.—Norte humá, per J. Ritter.—A Rafael Casanova, Conseller en cap., per A. Fauna.—Escursions tetral. —Fútbol, per F. Canal.—L'hermosura d'ánima.—Noves.—Marinenca, per Miquel Balcells d'Aragonés.

Imp. Las Artes. P. Rodrigo Botet, 8. Valencia.

8 págs. de 24'50 × 17'50 a 2 col. + cobertes en color pera anuncis.

Dibuix capsalera a ploma, sinse firma.

Col·laboradors: Eduart Martínez Ferrando, J. S. Barrés, A. Vidai, Angel Guimerá, Maximiliá Thous Llorens.

Es publicaren uns 10 números.

Bib. Autor. (Núms.)

1923

Circul Regional Valenciá.—Boleti.—Barcelona.

Mensual.

Aparegué en primer de març de 1923.

Sumari: Al apareixer.—Salutació, per Rafel Climent.—Caricatura de Josep Segrelles, per Giner.—Exposició Segrelles, per Ramón Martínez Pastor.—Avis.—¡Malaits si guen els moros!, per Josep Ferrándiz.—Retrat de l'actriu valenciana María Juan.—Secretaría.—Retrat de Ramón Martínez, redactor del «Boleti».—Próxima funció.—Als consocis.—Sports.—(Contes de la Societat).—Foto del banquet valencianiste.

Imprenta Guardia, Ripoll, 21, Barcelona.

8 págines 24'50 × 17 a 2 col i cobertes.

Vinyeta capsalera anónima. Estava editat per la Colonia valenciana de Barcelona. No he vist més eixemplars.

Bib. Autor.

Patria Nova

Segona época. Vejas any 1915.

El Ninot

Revista faliera feta per la «Peña «El Ninot», del Circul de Belles Arts. 20 cts. número.

Aparegué en març de 1923, sinse numeració.

Sumari: Al lector.—Un ninot de falla, per Eduart Boil.—A vore les falles, per R. Sanchis Arcis (en un dib. de J. Benlliure).—El ninot de la falla, per Angel Morales (en dib. de Rodríguez Flóres).—Décimes, per A. Morales (en dib. de M. Moreno).—La mel del buñol, per F. Puig Espert (en dib. de R. Verde).—Dibuix de 36 falles.—El foc de la falla s'extinguirá com les ilusions, per Josep Payá Espinós (en dib. d'Alcaraz Cortés).—El primer Ninot, per B. Morales San Martín.—Ninots de falla vists per J. Mateu (9 caricatures).—Equivocació morruda, per Luis Sancho Colón.—Una opinió, per Ramón Andreu Cabrelles.—Tipos clásics vists per Vercher (4 caricatures).—Itinerario.—Desilusió, per Manel Batolin Peña.—Anuncis.

Tip. Artística, San Vicente, 291.

20 págines 24'50 × 18, a 2 col. + 1 lám. + cobertes a dos tintes.

Portá dibuix de A. Albert. No ha ixit atre número.

Bib. Autor. (Números).

Joventud Regionalista.—Ontinyent.

Mensual. Número, 10 céntims.

Aparegué, sense numerar, en febrer de 1923.

Sumari: Quiénes somos y a qué aspiramos.—Orientaciones electorales.—Ideas y propósitos, per Felip Gallardo.—Municipaleras.

Imp. de R. Silvage.—Onteniente.

4 págines de 32 × 22 a 3 col.

Desde el número 2, porta numeració, pero no fetja. En la portada la bandera valenciana, a tres colors.

Col-laboradors: Remigi Valls, Pbre.; J. Gandía, F. Antoni Torró, Luis Mompó, Ricart Sanegre, i Jaume Miquel Lluch.

Text bilingüe. L'últim número vist, sinse numerar ni fejar (deu ser d'agost), está dedicat a les festes del Santísim Crist.

Bib. Autor.

Los Festejos de la Coronación

Número suelto, 10 cts.

Aparegué l'únic número en 18 maig de 1923.

Sumari: Valencia en las fiestas de la coronación (con dos fotos).—Historia de la Virgen, según la tradición.—La cabalgata histórica religiosa de la Coronación (en 11 dibujos).—La Real Capilla de la Virgen de los Desamparados.—A la Verge dels Desamparats, per Teodor Llorente.—Anuncis.

Imp. Valencia Gráfica, Jerusalem, 9.

8 páginas de 32 × 22 a 2 col.

Text castellá i valenciá.

Bib. Autor.

Ideal

Setmanari Republicá federal del districte de Nules (Castellón). Apareix els disaptes.

Amanegué fejat en Valencia el 24 de març de 1923.

Sumari: Gran mitin en Burriana.—A la lucha electoral, per F. Martí Portolés.—Señor Valentin...—Glosari.—Federals de llautó, per Adolf Pizcueta.—El mitin de Valí d' Uxó (entrefilets en el text).—Anuncis

Imprenta de Ramón Soto. Valencia.

Fulla de 44 × 32, a 4 col.

Fon director J. Tomás i Martí, Publicat en Valencia i dedicat a defendre la Candidatura de diputat a Corts per Nules a D. Pere Vargas i combatir la de Faustí Valentín, els dos republicans. Mori al ferse les eleccions. No he vist més eixemplars. Escrit en bilingüe.

Bib. Autor.

1924

Catahoria.—Catarroja.

(Orgue dels festers.)

Aparegué el 25 de setembre de 1924.

Sumari: Programa de las fiestas... al arcángel San Miguel... que se celebran del 27 al 30 de Septiembre.—Saludo.—Mentires, per F. Lloréns.—Para vosotras, per Robert Acebo.—Adelante, per Lloréns Lluch.—Fiesta, per José Vecina.—Venganza de mujer, per Armand C. Echevarría.—Horas de paz, per Robert Alcañiz.—Catarroja a su

Patrón, per Peregrí Lloréns Raga.—¡Tu primer beso!, per Miquel Pellicer i Gamba.—El poema de la vida (versos valenciáns), per Gil Iranzo.—Guiñolerca, per Robert Alcaraz.—A una rosa (versos valenciáns), per Vicent Vidal.—Amor (versos valenciáns).—Deportes, per Vicent Pérez Lorenzo.—El chardí de Catarrocha, per Carmelo Baixauli.—Catarrocha.—El campo, per Rafel Vidal.—Anuncis.

Imp. José Cinos.

32 páginas de 21 × 16 a 2 col. + cobertes de color.

Text bilingüe. No s' ha publicat atre número.

Bib. Autor.

La Falla

Director, Manuel Barceló. 20 cts. número.

El número 4, únic que he vist, es de març de 1927. Degué ixir en 1924. Ho dupte. Crec que es errada o picardía.

Sumari: La falla a través dels anys, per Manolo Barceló (en un dib.).—Menudencias.—Purnes, per Ll. Cebrián Mezquita.—Cant a la barraca, per Lluís Rosario Pérez.—Cantars, per Estanislao Alberola.—La Falla que torna, per J. Rodrigo Alamar.—Educasió.—Galantería.—¡Els valenciáns son aixina!, per Francesc Mínguez Llorca.—Caricatura.—Valencianeta y Pepica, per V. Montesinos.—Ensam de totes herbes.—Postal, per Manuel Barceló.—Chispes de falla, per Máxim Thous.—Elements de la falla, per Jesús Morante Borrás.—La Falla, per Ernest Torres.—Apunts falleros, per A. López Fita.—Dib. d' una falla en América.—Tríptic fallero, per Vicent Marco Rivas.—Hiá que abrocharse.—Cantars, per Albert Durán Tortajada.—Al millor chardí, per Vicent Ferrer Rosteu.—Cantars, per Chusep María Puig.—Al oít d' una valenciana.—Caricatura, per Aragó.—Collita de Pepitos, per Manel Navarrete.—Quisicosas.—Pepaes, per Pepico Eve (Josep María Esteve Victoria).—45 dibuixos de falles.—Portá a 4 tintes.

S. i.

20 págincs en quart + cobertes.

Bib. Autor.

El Buñol

(Periódic fallero)

Aparegué en març de 1924.

Sumari: Portada a 3 colors, per A. Boschi.—Pepe Epila y «El Buñol», per F. Roig Bataller.—La falla del voler, per M. Quilis Paris.—Ché, que buñol.—Una estoreta vella, per F. Caballero i Muñoz (dib. de Pla).—Versos de falla, per Eduart López Chavarri.—Y unes llágrimes amargues..., per Manuel Soto, «Quiroga».—L' única flama, per Eduart Buil.—L' alegría de les falles, per Francesc Barchino.—¿Qué li agrá a vosté més de la festa de San Chusep?, per «Caireles» (Josep Fernández).—35 gravats de les falles.—Ultima hora.—En les falles ni ha qui... (4 caricatures de Pla).—Valenciana, per J. Gimeno Ferrandis.—Falles de poble, per Lluís Bataller.—La fal·la trágica, per Josep María de la Torre.—Anuncis.

Imp. A. Badia, P. Merced, 1. Valencia.

16 págines 23 × 17 a 2 col. + cobertes en colors.

El número 4 es de març de 1927.

Bib. Autor.

La Sombra

Semanari festiu y lliterari. Se publica tots els disaptes. Preu 10 séntims.

Aparegué el 19 de juliol de 1924.

Sumari: ¡Salud, caballers!—Almanach históric Valencía.—A les Autoritats de Valencia.—En la agencia de colocacións.—(Caricatura, per Nany.)—¿Per qué nostre semanari se titula «La Sombra»?—Epígrames.—Cuentos populares.—Consells de l' agüelo.—Poyetas españoles.—(Solts sinse títul.)—Tipos que han desaparecido.—Sol y sombra.—El Chalet de «La Sombra».—Els granerers.—Frases sélebres.—Menudensies.—Susesos tristes y de los otros.—Refrans populares.—El debut de la bella Farfalán.—Nuestra cabesera.—Chistes de mala sombra.—Telegrames.—(11 caricatures entre el text).

Tallers, carrer de la Ermita de San Vicente, 11.

4 págines de 44 × 32 a 4 col. en paper groc.

Dibuix capsalera anónima. Desde el número 2, atra, de

Pertegás. Este periódic, dirigit per Vicente M. Carceller, era continuació de «La Traca», suspés per les autoritats, i estava escrit en llenguaje vulgar i bilingüe. Reproduí varies auques antigues, glosant els peus en valenciá.

El número 16 (novembre), está dedicat als defunts i vius, en to festiu. Costava 15 céntims.

En desembre publicá Calendari pera 1925. 24 págines en quart + 6 lámimes i cobertes en tricromía. 60 cts.

El número 31 (14 febrer 1925), dedicat a la tropa. 16 págines en quart + 2 lámimes i cobertes a tres colors, 20 céntims.

El número 34 (7 de març), dedicat a les falles, 16 págines en quart, a dos colors, 15 cts. El número 39 (15 abril), dedicat a les cansonetes de Pascua. 16 págines en quart a 2 colors. El número 45 (22 març), 8 págines 32 x 22 a 3 col.

També s' imprimí en els tallers propis quant s' alsá la prohibició de les autoritats.

Cesá en 10 d' abril de 1926 i li canvia el titol per «La Chala». Vejas este titol 1926.

Bib. Autor. (Núms.)

Los Festejos

Aparegué el únic número en juliol, dedicat a la fira de Valencia.

Sumari: Portada a 2 colors, per H. Doce.—Las corridas de feria (capsalera i dibuixos dels ferros de 8 ganaderías).—Valencia F. C. y sus partidos de Feria.—Notas de la feria (caricatura, per Mateos).—Valencia honra a su excelso cantor Teodoro Llorente Olivares (en retrat)—Arros en fesols y uaps, per Teodoro Llorente.—A Llorente, per E. Buil.—La feria en broma, per M. Pastor Mata (en caricatures de Muro).—Mi hermana María Victoria, per González Leijas (en retrat del autor, per Muro).

Tip. del Carmen. Valencia.

16 págines de 31 x 21'50 a 2 col. + cobertes.

Text valenciá i castellá.

Bib. Autor.

1925

Germania

Revista lliteraria y científica. 3 pesetes semestre. 30 céntims número. Director, Lluís Cabrelles. Quincenal.

Aparegué en 15 d' abril de 1925.

Sumari: Escut del Reine de Valencia, a dos colors.—Salutació, per L. Cabrelles.—Renaixensa, per F. Almarche Vázquez.—Anima jove, per Eduart Boil.—La Serena inquietut, per Joan B. Brocal.—La senyera, per Mariá Serrano —Les joyes de l' arquitectura valenciana (en 5 gravats), per Josep C. Galiana.—La pobla d' En Nicholau Valeriola i la d' En Pere de Plana, per Josep Rodrigo Perregás.—Madrigal a! nene, per Jesús Morante Borrás.—Les sabatetes noves, per Estanislau Alberola.—Breus consideracions sobre la Música popular valenciana, per Rafel Bernabeu López.—La bella paraula, per Suay Durán.—Caritat.—D' ací i d' allà.—Anuncis.

Imp. José Olmos. Jesús, 47. Valencia.

12 págines 31'50 × 21'50 a 2 col.

Col·laboradors: Francesc Lacomba, Nicolau Primitiu Gómez, Ll. Cebrián Ibor, Angelí Castañer Fons, Francesc Sebastiá Bonafé, M. Berbena, Josep Gallego Vicente, Emili Sola Manchón, Josep Sanchis Sivera, A. Camps, Ricard Garrido, Juan Víctor Sanchis, Teresa Serrano Martí, Ferrán de San Martín Vasco, Vicent Lluch, Joan Piqueres Martínez, Salvador Soler Soler, M. Cuitavi Rosell, Tomás Sot, Josep García Lacueva, Eugeni Almenar, J. Machancoses, J. Torregrosa García, Francesc Leonel, Emili Daroca, Joan Marzal Jover, Manel Bertolín Peña, Lluís Cabrelles, Mariá Ferrándiz Agulló. Genaro Genovés, Joan Alegre Ortiz, Gregori Sabater, J. B. Archent Morales, César Hernández, E. D. Esplugues, Lluís Guarner, P. Lluís Fullana, Maties Calabuig, Ventura Pascual Beltrán, Bernat Morales San Martín.

Es publicaren numerosos fotografies i dibuixs de la Valencia desapareguda, articles històrics i versos de joventud.

Cesá en 1926. Es publicá un any sanser, o siguen 26 números .

Bib. Autor.

Teatro Valenciá

Revista semanal lliteraria. Publica en cada número una obra completa de teatro valenciá. Apareix tots els divendres. Director, Rafel Gayano Lluch. Número solt, 25.

Aparegué en 25 de setembre de 1925.

Sumari: Parauies preliminars.—Adorasió importantíssima.—El Sclar de la pobrea.—Moiment Teatral.—El Sollar de la pobrea, sainet en un acte, o·ichinal y en prosa de Faust Hernández Casajuana (en retrats dels 12 artistes qu' estrenaren l' obra).—Anuncis.

S. 1. (Imp. Joan Bta. Lleonart, Doctor Sanchis Bergón, 7.)

24 págs. de 21 × 15'50 a 1 col. + cobertes.

Desde el número 2, cobertes a 3 tintes. Als pocs números, 30 cts. eixemplar.

Col·laboradors: Josep Peris Celda, Rafel Gayano Lluch, «Amichatis», Federico Miñana, María Lluisa Camilleri, Vicent Alfonso, Francesc Barchino, Vicent Vidal, Jesús Morante Porrás, Joan Alegre Ortíz, Miquel Tallada i Eduart Buil i atres.

El número 14 (31 desembre) fon extraordinari, en Calendari, dos obres teatrals i varis originals en prosa i vers.

Cesá en l' estiu. Es publicaren 81 números.

Reapareix en desembre, número 82.

Bib. Autor.

El Tio Pep

Editat per el Circul de Belles-Arts. Llibret de falla del carrer de la Pau.

Aparegué en 19 de març de 1925.

Sumari: Al lector.—(La bunyolera, de Josep María Zapater Esteve i dib de J. Benlliure).—Uns cuants Peps, per G. Martín.—Esta es Valencia, fa les falles... y les crema, per Bernat Morales San Martín.—(La Comisió de falla, caricatura, per Vercher).—Alló eren falles (en dib. de A. Albert), per Josep Benítez, «Tramús».—Después de la crema (caricatura).—Sen Pere, bromiste, per Vicent Zanón.—

Ninots de falla (dib. de María Labrandero).—Al donsainer. per Josep Maria Zapater (dibs. de R. Stolz Vizcaíno).—Projectes de falles, per Vicent Cirujeda (en 4 dibuixos).—La lladriola pera l' arreplegá de la falla, per Josep Payá Espinós (dibuix de 44 falles).—Coses desaparegudes, per Josep Maria Zapater i F. Hernández Casajuana.—Anuncis. Imp. Artística, San Vicente, 291. Valencia.

16 pàgines de 26'50 × 19 a 3 col. + 8 d' anuncis + cobertes, dibuig de Vercher a 3 colors.

No s' en han publicat més números.

Bib. Autor.

La Paella Valenciana.—Rosari de Santa Fe.

Revista mensual, editada por la familia valenciana. Gerente, Ernesto Torres.

Aparegué en 11 de Giner de 1925.

Sumari: Portada de Miranda i Babita, il·luminá a ma a varies tintes.—Al apareixer.—Recorts de chioventut, per Carmelo Salazar Solar.—Pasaeta d' escolá, per A. Casinos.—Esplendidés.—Añoranza, per Enric Nicolau Narciso.—El Tráfico.—Caballets y marotetes, per Joan Colom.—Valencianes, per Ch. M. Guarín.—Retrats i biografies dels valencians, Artur Espí, Carmel Salazar, Joan Bta. Torres i Trinitari Grustán.—Día de fira, per Ernesto Torres Carles.—La Historia se repetix, per Emili Pou.—Fem saber que...—De Valencia a la Argentina.—Pera «La Paella Valenciana», per Arturo Espí Blanco.—Siluetes.—Confidencies y Enredros.—El tío de la cara ampla.—La difusió de «La Paella Valenciana».—Cuina Valenciana.—Escolta, Valencia.

S. i.

12 pàgines de 26'50 × 18 a 2 col.

Desde el núm. 2, Imp Ausias March, España, 904.

Les portades sucesives, tipogràfiques a varies tintes. Es publicaren gravats de valencians residents en América i dibuixs de Pedro Galtera.

Col·laboradors: M. Ballester Pastor, Margarita Arcanciell, Teodor Llorente, Jacint Labaila, Lluís González Gras, Josep Laval, Joan Bta. Torres Martínez, Visent Ferrer Rasteu, Carmel Salazar, Emili Daroca.

L' últim número vist es el 8, del mes d' octubre.

Bib. Autor.

1926

Valencia

Revista ilustrada. Se publica el día 1.º de cada mes. Bilingüe. Director, Eugeni Carbonell Pérez. Tirá de 4.000 exemplars. Preu, 10 céntims.

Aparegué en abril de 1926.

Sumari: Sumario.—Charla mensual.—Lo toc de gloria.—Guía.—¡Vixca la poca vergoña!, per Ricart Barberá.—Diálecs al vol.—Desgañitant in desertum, per Antoni Cubells.—Bona ixida.—En el camp.—Curiosidades.—Un nuevo muerto resucitado.—Expedient que han seguit les rates penades y el Rat Penat ante la tortuga major dels obrers de vila (romans antic).—Abril, per Josep María Juan García.—Concurs de escritura valenciana.—A...—Monosílaba, per Vicent Caro Adam.—21 gravats dels milacres de Sant Vicent, periódics diaris i falleros, Semana Santa, combregar d'impeditos, festa d' Alcoy, la mona de Pascua i retrato del col-laborador Enric Sanchis García.

Imp. A. Badía, Ermita, 11, Valencia.

4 páginas de 44 per 32 a 5 col.

Col-laboradors: Manuel Borona Cherp, Elena Mallent, Francés Asencio, Josep María Bayarri, Eduart Genovés Olmos, Pbre.; Josep María Esteve Victoria, Jesús Morante Borrás, Ricart Barberá, Francés Andrés, V. Mallent, Teodor Rodríguez de la Torre, Josep María Puig Torralba, Pascual Latorre, Constantí Llombart, Teodor Llorente, Miquel Durán Tortajada, J. Verdú Novella, M Arenas Andújar, Emili Dalmás y Rafel Caro Garcillano.

Es periódic molt variat i interesant. Seguir publicantse.

Bib. Autor.

La Chala

Semanari satíric humorístic. Preu, 10 séntims. Vingué a substituir a «La Sombra», que desaparegué la semana antes. Ixqué el 17 d' abril de 1926.

Sumari: Dietari de «La Chala».—Salut, caballers.—Personaches sélibes y frases corrents.—El porge de «La

Chala» ya tiene Reina.—Allipebre semanal.—Caragolá.—De Perol.—De Paella.—Sosesos.—Cuentos vells.—Bona defensa.—Ensalá de totes herbes.—Telegrames.—Correu.—¡Ché, que mentira!—Nostre porge.—27 caricatures entre 'l text.—Anuncis.—Capsalera i vinyetes de Pertegás.

Director, Vicent Miquel Carceller.

Editorial Carceller, Doctor Moliner, 3. Valencia.

4 pàgines de 44 × 32 a 4 i 6 col.

Lots els trevalis, anònims. Sols apareixen firmes en la secció reservada al públic. Ha publicat algún extraordinari en quart i cobertes en colors. Segueix publicantse.

Bib. Autor. (Núms.)

El Micalet

Semanari de deportes.

Degué apareixer a primer d' any perque el número 24, únic que he vist, es de 10 juliol de 1926. Escrit en castellá. L' incluim sols per el titol. Director, Ricart Calvo Abad.

Imprenta José Olmos, Jesús, 47, Valencia.

4 pàgines en foli a col. En gravats.

Bib. Autor. (Un núm.)

La Festa de San Jusep

Periódic fallero. Preu, 10 séntims.

Ixqué en març de 1926.

Sumari: La Festa de San Jusep, per R. Soriano.—Els premis de les falles, per F. Hueso Margarit.—Poetes de «Llivrets», per M. Thous.—Cas insólit, per M. Ripoll.—¡Llibertat, llibertat!—Quintetes, per Jesús Morante Borrás.—Imne a la vida, per Ladislao Marí.—Falla en lo carrer.—La gloria de Valencia, per Rigovert, Arquevisve de Saragosa.—Elles i les falles, per M. Cuitavi.—Com te que ser el llibret de la falía, per Jusep María Bayarri.—38 gravats de les falles.—Tavernes de Valldigna, per Paco Valiente.—Mars, per Fe'ip García del Real.—Anuncis.

Imprenta Elzeviriana. Gran Vía Germanías, 15. Valencia.

16 pàginas en quart a 2 col. + cobertes.

No s' ha publicat atre número.

Bib. Autor.

Cultura Valenciana

Publicació trimestral de la Academia Valencianista del «Centro Escolar y Mercantil». Número solt, una peseta.

Director, En Josep Giménez Fayos.

Aparegué sinse fetja (en març) de 1926.

Sumari: A manera de prólec.—El palau del Real, per el P. Fullana, O. F. M.—El mandil de la Virgen (en fot. d' una pintura), per el Marqués de Lozoya.—Entrefilet.—El passet del flare (en una fot.), per Francés Martínez Martínez.—Lo que hi ha en los protocols notariales de la época foral, per J. Rodrigo Pertegás.—La Villa Seca y la Ermita de Santa Bárbara en término de Burriana, per Benito Traver, Pbro.—Un episodi dels argenters valenciáns en los darrers anys del sigle XVI, per Josep María Ibarra Folgado.—Moviment cultural valenciá.—Bibliografía.—Academia Valencianista (en 2 fots.).

Tipografía Moderna, Primado Reig, 8. Valencia.

32 págines 22 x 14 a 1 col. + cobertes.

En la portada un escut en que figuren els de Valencia, Alacant, Castelló i de la Mare de Deu.

A primers de giner de 1927 publicá un Almanac com a número extraordinari, qu' es venía a 50 cts.

Col-laboradors: Joan Beneyto Pérez, Teodor Llorente Falcó, Salvador Carreres Zacarés, Josep María Bayarri, Pere Ibarra Ruíz, José María Giménez Fayos, Josep Calveras, S. I., Ventura Pascual Beltrán, Carles Sarthon Carreres, Nicolau Primitiu Gómez Emili Lluch Arnal, Jesús Gil Calpe, Fr. Andreu Ivars, O. F. M., Caballero i Muñoz, Bernat Ortolá Tomás, Pascual Tirado, Almela Vives, Lluís Guarnar, Josep María Esteve Victoria, doctor Cantó Blasco, Tomás Sanchis, Ricart Garrido Juan, Juliá Ribera, Vicent Castañeda, Francés Figueras Pacheco i atres.

Seguix publicantse. Es una revisteta molt gicoteta, molt cuidada i molt estimada.

Bib. Autor.

1927

El Auca Deportiva

Semanario de deportes. Aparegué en primer de març. En cada número un auca en text castellá. El fem constar así per el titul.

Imp. de Ramón Soto, Cuarte, 64. Valencia.

Fulla de 50 × 35 a 5 col.

Sols he vist 2 números.

Bib. Autor.

Nostres Falles

(L'eriódic fallero.) Aparegué el 26 de febrer de 1927. 20 céntims número.

Sumari: ¡Salut y pessetes!!—Per una falla, per Pepe Angeles.—La falla del meu carrer, per José Serred Mestre.—La festa de les falles, per José María Juan García.—La Comisió de la falla celebra chunta ordinaria, per Rafael Clemente.—Aladroc, per Maximiliá Thous.—El ánima y la falla, per J. Soler Peris.—La falla d' un amor, per Santiago Sallés Rocabert.—Cansons de Sen Chusep, per F. Fernández Montoya.—La falla de la vida, per Manel Haro.—¡Flames...!, per Federic Miñana.—Cansó de falla (partitura pera cant y «piano», líetra de M. Thous, música de Miquel Asensi.—45 dibuixos de les falles, per Antoni Bosch, en la explicació en vers.—Portá a dos tintes, per Vicent Canet.—Caricatura, per Angel Muro.—Anuncis.

Imp. José Olmos, Jesús, 47. Valencia.

32 págines en çuart a 1, 2 i 3 col. + cobertes.

Bib. Autor.

Foc i Fum

Revista fallera. Editada per «Publicidad Ranemla». 20 céntims número.

Aparegué en març de 1920.

Sumari: Salutació.—Autógraf del Alcalde de Valencia, senyor marqués de Sotelo (orlat).—El día més valenciá del any, per Eduard Martínez Ferrando.—¡Ans que muiga!,

per F. Caballero i Muñoz.—Com veuen cremar la falla, per E. Navarro Borrás.—Una espurna que se 'n porta el vent, per Pasqual Asins.—Una familia en les falles.—L'orige de les falles.—Descripció de la traca, per Joan Alegre Ortiz.—Milacres de San Josep, per Salvador Verdaguer.—Musa popular.—Felicitació a una Pepeta.—¡San Josep!, per José Almenar.—La Dança de la Flama, per Thous Llorens.—Foc i Fum, per B. Ortiz Benedito.—30 dibuixos de les falles.—Anuncis.—Portá a tres tintes, anónima.

Imp. A. Badía, Ermita, 16. Valencia.

16 pàgines en quart a 2 col. + cobertes.

Bib. Autor.

Taula de Lletres valencianes

(Periòdic mensual de lliteratura.) Director, Enric Navarro Borrás. 25 cts. número.

Aparegué en Octubre.

Sumari: Salutació i convit.—Panorama del llibre valenciá, per F. Caballero i Muñoz.—Impressión del cami, per Eduart L. Chavarri.—Elena Aradianes, per Thous Llorens.—Palmes, per Carles Salvador.—El desig de la Superiora, per Ernest M. Ferrando.—El teatro en Valencia, per Joan Valero.—Partes d' avantguarda.—Méxic, per C. Navarro Borrás.—Octubre evocador, per R. Ortín Benedito.—Notes.—Anunci.—Capsalera i vinyetes a ploma, anónims.

Renovación Tipográfica, Gandía, 3, Valencia.

16 pàgines en foli a 1 i 2 col.

Una agrupació de jovens poetes valencians s' han unit pera editar esta revista de certa altura lliteraria.

FEM ASÍ PUNT

L' autor, durant l' impressió de l' obra ha notat vari-
ries errades, la repetició d' una «relació» que indeguda-
ment apareix ahon no deu; la manca de atres i de varis
periódics...

No volem senyalar les errades perque sembla sem-
pre la llista de la liavanera; ni anyadir més fulles de tor-
neta perque pareix el sabó moll que posen els venedors
al dur pera que fasa justa la pesada.

Y fet constar asó, sols preguem als llegidors que si
no els agrá el llibre, que 'l trenquen; y si 'ls agrá, que 'l
guarden y no 'l deixen a ningú, puig es ben sabut que

«llibre amprat
may es tornat».

INDEX

A

	<u>Página</u>
Albaes (Les).—Madrid. 1896	93
Agüelo Cuc (L'). 1911	112
A la piu .. 1872	61
Altar del Mercat (El). 1907	102
Altar del Tros-Alt. 1921	143
Altre colóqui. 1728	12
Ametralladora (L'). 1891	85
Ametralladora Carlista (L'). 1871	60
Anfora Histórica. 1901	96
Anunciador Valencia. 1912	113
Araña Negra (L'). 1888	80
Asentats en terra... 1784	21
Astori (L').—Carcaixent. 1911	111
Auca Deportiva (El). 1927	163

B

Ballá de Sant Frances. 1900	96
Banderiliero. 1887	78
Bando Cheneral. 1797	29
Barraca (La). 1903	98
Barraca (La).—Segon epoca. 1905	101
Barraca (La). 1913	125
Barraca (La).—Segon epoca. 1914	127
Barraca Millor (La). 1913	126
Barricá Federal. 1871	61
Bolquer (El).—Carcaixent. 1909	108
Borinot (El).—Alcira. 1889	81
Bou Solt (El). 1877	63
Breu relació. 1799	30
Breu descripció. 1586	9
Buñol (El). 1924	155
Butoni! (¡El). 1868	59

C

Cabas (El). 1901	98
Canari (El). 1883	69
Canari (El).—Carcaixent. 1909	108
Canari (El).—Carcaixent. 1911	111
Canariera (La).—Algemesí. 1913	124
Cañis (El). 1840	47
Carabasa y el Margallé (La). 1894	91
Carracuca. 1877	64
Carranch (El). 1895	92
Carro (El). 1840	46
Carta no vista. 1707	20
Catahoria.—Catarroja. 1924	153
Centre Catalá.—Portaveu. 1922	150
Circul Regional Valencia.—Boleti.—Barcelona. 1923	151
Circulo Valenciano.—Buenos Aires. 1922	145
Colomi (El). 1840	47
Coloqui entre el engonari... 1755	18
Coloqui entretengut... 1746	15
Coloqui grasiós... 1755	17
Coloqui graciós... 1802	31
Coloqui jocós... 1759	19
Coloqui nou... 1734	13
Coloqui nou. 1746	16
Coloqui nou. 1772	21
Coloqui nou... 1784	23
Coloqui nou... 1789	24
Coloqui nou... 1797	29
Coloqui nou en quel so Felip... 1809	33
Coloqui trilingüe... 1809	33
Comedia Llevantina (La). 1919	141
Contumensia de Valencia (La). 1893	88
Conversació joco-seria... 1784	22
Conversació que tingueren... 1809	34
Conversació que tingueren... 1811	35
Conversació que tingueren. 1813	35
Copia de una carta... 1639	10
Coronació de Nostra Patrona (La). 1922	148
Cresol (El). 1840	47
Cresol (El). 1844	48
Cresol (El). 1898	94
Crida de la processo... 1638	10
Crit de la Muntanya (El). 1922	150
Crit de la Patria (Lo). 1917	104
Crit Valenciá (El). 1912	121

	Pàgina
Cudol (El).—Xàtiva. 1890	82
Cuento del Disapte (El). 1914	127
Cuento del Dumenche (El). 1908	104
Cuento del Dumerche (El). 1914	128
Cuento del Dumenge (El). 1919	141
Cuento Valencià (El). 1910	110
Cultura Valenciana. 1926	162

Ch

Chala (La). 1891	85
Chala (La). 1908	105
Chala (La). 1926	160
Chaucha. 1892	86
Chicharra (La).—Sueca. 1868	59
Chicharra (La). 1884	71
Chilo y Facalo... 1814	36
Chorlit (El). 1840	47
Chornaler (El). 1883	70
Chorro el Parrut. 1810	35

D

Dansetes (Les). 1890	82
Degolla (La). 1869	60
Degolla (La). 1890.	83
Degolla (La). 1901	97
Degolla Nova (La). 1909	109
Dengue (El). 1890	82
Descripció de les llumenaries... 1797	28
Desfisió (El). 1912	118
Dimoni Coixo (E). 1898	94
Discret rahonament. 1892	32
Don Manuel. 1874	62
Donsaina (La). 1886	78
Donsaina (La).—Madrid. 1844	48
Dotar Cudol (El). 1880	64

E

En obsequi dels voluntaris. 1802	31
En obsequi dels voluntaris. 1802	31
Enredro (El). 1894	91
Escàndalo (El). 1890	84
Esclafit (El). 1840	47
Escarpidor (El). 1887	79
Espolsar. 1890	83

F

Fábula Macarrónica. 1802	31
Falla (La). 1892	87
Falla (La). 1924	154
Fallero (El). 1921	144
Falles (Les). 1907	103
Falles de San Chusep (Les). 1906	102
Fam (La). 1889	81
Fam (La). 1906	101
Farsa (La). 1872	61
Fem (El). 1892	85
Femater (El). 1883	70
Femater (El). 1896	93
Festa de San Jusep. 1926	161
Festes Valencianes. 1915	131
Festes Valencianes (Les). 1922	145
Festejos (Los). 1924	156
Festejos de la Coronación (Los). 1923	152
Fira de Valencia (La). 1894	91
Foc y Flama. 1912	116
Foc i Fum. 1927	163

G

Gábula (La). 1840	47
Gafarró (El). 1840	47
Gall (El). 1868	58
Gall (El). 1896	93
Garbelí (El). 1887	79
Garbell (El). 1894	90
Garrofi (El). 1840	46
Gat, la Rata y el Gos (El). 1855	51
Gayato (El). 1915	133
Germania. 1925	157
Gran Dispará (La). 1893	88
Gran Valensiá (El). 1922	147
Granera (La). 1899	95
Guitarró (El). 1840	48

I

Ideal. 1923	153
Imparcial Suecá.—Sueca. 1869	59
Infern (L'). 1899	95

J

Juegos Florales. — Carcaixent. 1915	133
Juventud Regionalista.—Ontinyent. 1923... ..	152
Juventud Valencianista.—Barcelona. 1913	122
Joyes y premis. 1720	12

Ll

Lley (La). 1840.....	48
----------------------	----

M

Maixquera (La). 1840	47
(Margalló (El). 1840	47
Matraca (La). 1916	135
Micalet (El). 1913	125
Micalet (El). 1926	161
Microbio (El). 1890	82
Mole (El). 1837	41
Mole (El).—Segona epoca. 1840	46
Mole (El).—Segona epoca. Segon votla. 1854.	52
Mole (El).—Tercera epoca. 1855	51
Mole (El).—Quarta epoca. 1863	56
Mole (El).—Quinta epoca. 1864	56
Mole (El).—Sexta epoca. 1870.	60
Mole Antic (El).—Quinta época. 1864	56
Moma (La). 1885	75
Mosca (La). 1840	47
Motiló (El). 1912	117

N

Naiximent, Vida, Testament...—1797	29
Nap (El). 1840	46
Nelo el Tripero. 1894	90
Ninot (El). 1923	151
Ninots. 1912	121
Nostre Teatro. 1921	142
Nostres Falles. 1927	163
Nova Traca (La). 1894	91
Nova y gustosa noticia... 1767	20
Nova y gustosa relació... 1741	14

O

Obsequi dels voluntaris (En). 1793	25
Omens de la Vergonya (Els). 1922	147

	<u>Página</u>
Ordinari (L'), 1892	86
Oronella (L'), 1888	80
P	
Paella Valenciana (La). — Rosario de Santa Fe. 1925	159
Pais de la Fam (El). 1904	99
Palleter (El). 1882	65
Palleter (El).—Segón época. 1885	74
Palleter (El).—Tercera época, según volta. 1895	92
Palleter (El). — Tercera época, tercera volta. 1900	96
Palleter (El).—Cuarta época. 1903	99
Palleter (El).—Quinta época. 1913	127
Palleter (El).—Sexta época. 1917	137
Palleter de Valencia (El).—Tercera época. 1888	80
Pampol (El).—Cullera. 1922	149
Panerot (El). 1840	48
Papafigo (El). 1840	47
Papagall (El). 1840	47
Papagall (El). 1864	56
Papagall (El).—Segon época. 1865	58
Papagall (El).—Tercer época. 1866	58
Papagal (El). Cuarta época. 1868	58
Paparrasques (El). 1840	48
Paper d' estrasa (El). 1895	92
Pardal de San Chuan (El). 1884	70
Pardal de San Chuan (El). 1894	91
Pardal «Sisó»... 1797	29
Pardalero (El). 1915	135
Pare Mulet (El). 1877	63
Patria Nova. 1915	131
Patria Nova (segona época). 1923	151
Pebrera (La). 1901	96
Pebrera (La). 1914	128
Pensat y Fet. 1912	114
Perolá (La). 1893	87
Pensat y Fet. 1915	131
Pim, Pam, Pum.---Algemesí. 1911	113
Pim, Pam, Pum. 1918	140
Piulo (El). 1840	46
Poble (El). 1837	41
Poble Valenciá (El). 1908	106
Poble Valenciá (El). 1919	138
Policero (El). 1868	58
Primera Conversació entre Saro Perrenque. 1820	36
Pulga (La). 1903	99

Q

Qoronació de Nostra Patrona (La). 1922. ...	146
---	-----

R

Rabe (El). 1840	46
Rafelo de Ficasent. 1813	36
Rahonament del Raspós de Ruçafa. 1810 ...	34
Rahonament entre Cosme y Nadal... 1794 ...	26
Rahonament entre Chimo el Gros... 1797	27
Rahonament entre Gori... 1796	26
Rahonament entre Pep Daldaya... 1899	33
Rahonament entre el Ruli... 1802	30
Rahonament entre Tito Bufalampolla. 1797 ...	26
Rahonament o colouqui nou. 1808	32
Rahonament que fan. 1759	19
Rahonament y colouqui nou. 1797	28
Ramás (El).—Alcira. 1904	100
Ramasot (El).—Sueca. 1904	100
Rat Penat (Lo). 1884	72
Rat Penat (Lo). 1887	78
Rat Penat (Lo). 1911	111
Rat Penat (Lo).—Zaragoça. 1921	144
Rata (La). 1884	72
Recitado en Duo. 1743	14
Reforma Social (La). 1883	69
Relació. 1746	16
Relació burlesca... 1744	15
Relació crítica. 1784	22
Relació crítica o colouqui. 1789	25
Relació curiosa... 1784	22
Relació de la festa. 1656	11
Relació de la magnífica dotació... 1789	23
Relació de un llaurador... 1743	15
Rellamp (El). 1840	46
Renaiximent. 1908	106
Roder (El). 1884	71
Romans gracios y entretengut... 1746	16
Romanç nou. 1755	17
Romans nou. 1763	20
Romans nou en lo qual... 1755	18
Romans entretengut. 1752	17
Romans nou, gracios... 1738	13
Romans y colouqui nou. 1719	12
Romans y colouqui nou. 1767	20
Ronda del Butoni (La). 1820	39

	<u>Página'</u>
Rondalles Noves. 1912	120
Roquet y Goriet. 1809	33
Roseta la Pastisera. 1821	40
Rosiñol (El). 1840	46

S

Saltamartí (El). 1860	51
Saltamartí (El).—Segón época. 1861	53
Saltamartí (El).—Tercer época. 1868	58
Saltamartí (El).—Cuarta época. 1882	65
Saltamartí (El).—Cuarta época, según vol- ta. 1882	65
Sambomba (La). 1840	47
Sancho, Tirabeque y el Mole. 1862	54
Saro Perrengue, arrepentit. 1823	40
Segona part ahon se referix... 1784	23
Senserrá (La). 1904	100
Sentiments y aconhorts... 1755	18
Sento el Formal y Tito Bufalampolla 1791 ...	27
Sento y Tito. 1784	22
Señera (La). 1914	127
Sigle XX (El). 1897	93
Siudadano (El). 1840	48
Sombra (La). 1924	155
Sota de Bastos (La). 1886	77
Sueco (El). 1847	50
Sueco (El). 1862	53
Sucés per haver furtat lo globo (El). 1698 ...	11

T

Tabalet (El). 1847	49
Talla-Caps. 1912	122
Taula de lletres valencianes. 1927	164
Teatro Valenciá. 1925	158
Terra Valenciana. 1908	107
Terra Valenciana.—Barcelona. 1920	141
Terreta (La).—Masanasa. 1917	138
Teulái (El). 1840	47
Terra Valentina.—Buenos Aires. 1917	139
Tío Garrote (El). 1885	74
Tío Nelo (El). 1862	55
Tío Nelo (El).—Segón época. 1870	60
Tío Pep (El). 1925	158
Tito Bufalampolla. 1797	27
Traca (La). 1884	73

	<u>Página</u>
Traca (La).—Segón época. 1908	104
Traca (La). 1912	115
Traca Nova (La). 1809	109
Traca Nova (La). 1911	111
Tramús (El). 1840	47
Tró (El). 1840	46
Troná (La). 1894	88
Troná (La). 1912	119
Troná (La). 1915	134
Troná Nova (La). 1912	119
Trull (El). 1840	47
Tú, la Beta. 1917	139

V

Valencia.—Barcelona. 1913	123
Valencia.—Habana. 1916	136
Valencia. 1926	160
Valencia Bufa. 1884	71
Valencia Mensual. 1917	137
Valencia Nova. 1906	101
Valencia Nova. 1913	124
Valencia per sos Reys... 1802	31
Verderoi (El). 1840	47
Vida Nova.—Tabernes de Valldigna. 1922 ...	149
¡Vixca Valencia! 1915	130

X

X. Y. Z. 1916	136
----------------------	-----

